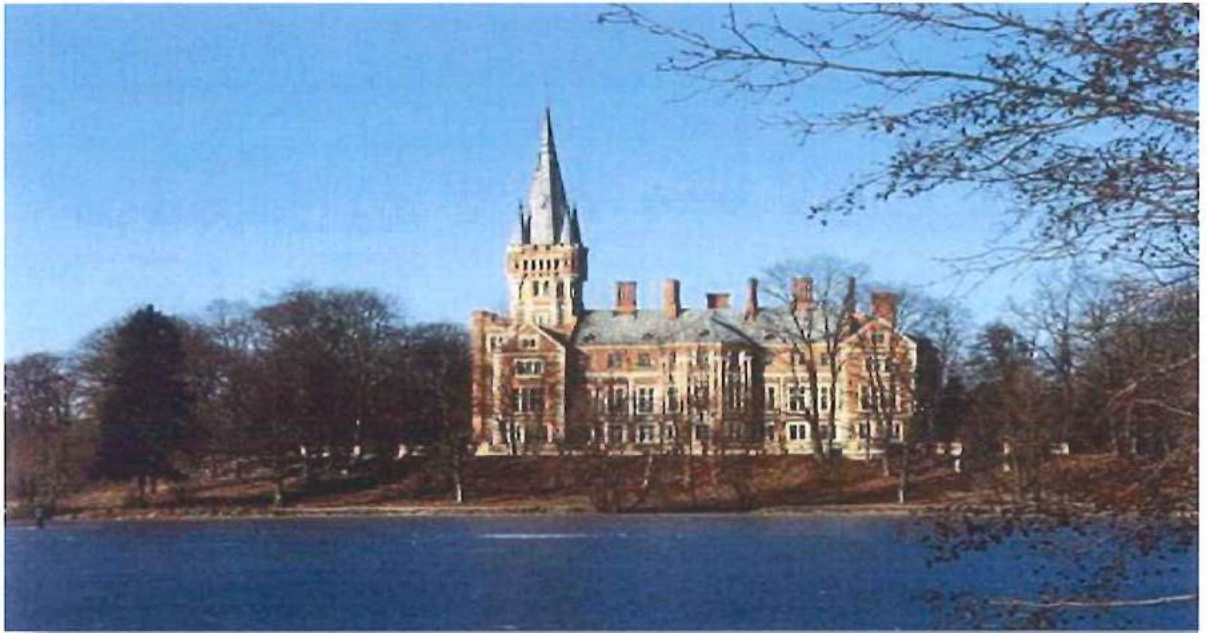

LENTVARIO MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖ

LENTVARIO IR TRAKŲ MIESTŲ PLĖTROS

STRATEGIJA

2014 – 2020 METAMS

ORIGINALAS

LENTVARIO MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS VALDYBOS NARIŲ PRITARIMAS DĖL „LENTVARIO IR TRAKŲ MIESTŲ PLĖTROS STRATEGIJOS 2014 – 2020 METAMS”

1. Aš, Lentvario miesto vietos veiklos grupės valdybos narys *Jonas Kietavičius*, atstovaudamas vietos valdžią, susipažinau su parengta „Lentvario ir Trakų miestų plėtros strategija 2014-2020 metams” ir jai *pritariu*

2. Aš, Lentvario miesto vietos veiklos grupės valdybos narė *Teresa Solovjova*, atstovaudama vietos valdžią, susipažinau su parengta „Lentvario ir Trakų miestų plėtros strategija 2014-2020 metams” ir jai *pritariu*

3. Aš, Lentvario miesto vietos veiklos grupės valdybos narys *Francišek Žeromskij*, atstovaudamas vietos valdžią, susipažinau su parengta „Lentvario ir Trakų miestų plėtros strategija 2014-2020 metams” ir jai *pritariu*

4. Aš, Lentvario miesto vietos veiklos grupės valdybos narė *Dorota Ignatovič*, atstovaudama vietos verslininkus, susipažinau su parengta „Lentvario ir Trakų miestų plėtros strategija 2014-2020 metams” ir jai *pritariu*

5. Aš, Lentvario miesto vietos veiklos grupės valdybos narys *Vaicekas Daunaravičius*, atstovaudamas vietos verslininkus, susipažinau su parengta „Lentvario ir Trakų miestų plėtros strategija 2014-2020 metams” ir jai *pritariu*

6. Aš, Lentvario miesto vietos veiklos grupės valdybos narys *Valdemar Pavlovič*, atstovaudamas vietos verslininkus, susipažinau su parengta „Lentvario ir Trakų miestų plėtros strategija 2014-2020 metams” ir jai *pritariu*

7. Aš, Lentvario miesto vietos veiklos grupės valdybos narė *Oksana Kietavičienė*, atstovaudama nevyriausybinių organizacijų sektorių, susipažinau su parengta „Lentvario ir Trakų miestų plėtros strategija 2014-2020 metams” ir jai *pritariu*

8. Aš, Lentvario miesto vietos veiklos grupės valdybos narys *Povilas Plūkas*, atstovaudamas nevyriausybinių organizacijų sektorių, susipažinau su parengta „Lentvario ir Trakų miestų plėtros strategija 2014-2020 metams” ir jai *pritariu*

9. Aš, Lentvario miesto vietos veiklos grupės valdybos narė *Rima Kaliukevičiūtė*, atstovaudama nevyriausybinių organizacijų sektorių, susipažinau su parengta „Lentvario ir Trakų miestų plėtros strategija 2014-2020 metams” ir jai *pritariu*

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

VVG	Lentvario miesto vietos veiklos grupė
Strategija	Lentvario ir Trakų miestų plėtros strategija 2014 – 2020 metams
Statistikos departamentas	Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
NVO	Nevyriausybinė organizacija
LDB	Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
NGK	Neigiama natūrali gyventojų kaita
Trakų r. sav.	Trakų rajono savivaldybė
Elektrėnų sav.	Elektrėnų savivaldybė
Šalčininkų r. sav.	Šalčininkų rajono savivaldybė
Širvintų r. sav.	Širvintų rajono savivaldybė
Švenčionių r. sav.	Švenčionių rajono savivaldybė
Ukmergės r. sav.	Ukmergės rajono savivaldybė
Vilniaus m. sav.	Vilniaus miesto savivaldybė
Vilniaus r. sav.	Vilniaus rajono savivaldybė
TUI	Tiesioginės užsienio investicijos
MI	Materialinės investicijos
Trakų TIC	Trakų turizmo informacijos centras
SSGG analizė	Stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė
BIVP	Bendruomenių inicijuota vietos plėtra
ESF	Europos socialinis fondas
ESFA	Europos socialinio fondo agentūra
PFSA	Projektų finansavimo sąlygų aprašas
Taisyklės	Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklės
ES	Europos Sąjunga
Atrankos kriterijus	Vietos plėtros projektinių pasiūlymų atrankos kriterijus
Vietos plėtros projektinis pasiūlymas	Bendruomenių inicijuotos vietos plėtros projektinio pasiūlymo formą
Metinė / galutinė ataskaita	Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo metinės / galutinės ataskaitos forma
Migracijos departamentas	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos

TURINYS

ĮVADAS.....	5
1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS	6
2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ. 11	
2.1. SOCIALINĖ APLINKA	11
2.1.1. Demografinė situacija	11
2.1.2. Užimtumas ir darbo rinka	14
2.1.3. Švietimas	16
2.1.4. Socialinė apsauga	18
2.1.5. Kultūra	24
2.1.6. Sportas	24
2.1.7. Pabėgėliai	24
2.2. EKONOMINĖ APLINKA.....	24
2.2.1. Bendrieji ekonominiai rodikliai	24
2.2.2. Verslas.....	25
2.2.3. Statyba.....	28
2.2.4. Turizmas.....	28
2.3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TERITORIJOS SSGG ANALIZĖ	29
3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI BEI INTEGRUOTO IR NOVATORIŠKO STRATEGIJOS POBŪDŽIO APIBŪDINIMAS.....	33
4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO, RENGIANČIŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJĄ, APIBŪDINIMAS.....	53
5. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO VEIKSMŲ PLANAS	56
6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO IR STEBĖSENOS TVARKA	59
7. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS PLANAS	64
NAUDOTI INFORMACINIAI ŠALTINIAI	70
PRIEDAI	71

IVADAS

Projekto vykdytojas	Asociacija Lentvario miesto vietos veiklos grupė
Įmonės kodas	303344899
Adresas	Kęstučio g. 2A, Lentvario m., Trakų r. sav., LT-25124
Kontaktai	Mob.: +3706832 2573, el.p. lentvariovvg@gmail.com
Pirmininkė	Violeta Ignatovič

Lentvario miesto vietos veiklos grupė (toliau – VVG) – tai savanoriška, tris sektorius (privatų, visuomeninį, valstybinį ir vietos valdžios) jungiančių organizacijų asociacija, turinti aiškiai apibrėžtą atstovaujamą teritoriją ir organizacinę struktūrą. VVG įregistruota 2014 m. liepos mėn. 9 d. VVG steigimo tikslas vienyti valdžios ir kitas įstaigas, nevyriausybinės organizacijas (toliau – NVO), verslo atstovus ir kitus fizinius, bei juridinius asmenis, kurie rūpinasi Lentvario ir Trakų miestų plėtra. VVG teritorija – Lentvario ir Trakų miestai (vykdoma kelių miestų aglomeracija, kuriai rengiama bendra vietos plėtros strategija).

Įstatuose VVG numatė rengti Trakų rajono savivaldybės Lentvario ir Trakų miestų plėtros strategiją 2014 – 2020 metams (toliau – Strategija). Strategijos rengimo tikslas – skatinti Lentvario ir Trakų miestų plėtrą, siekiant pagerinti gyvenimo kokybę miestuose, įvairinti ekonomiką, skatinti vietos iniciatyvas ir partnerystę, pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius.

Šio tikslo siekiama, įvertinus demografinės, socialinės ir ekonominės ir Lentvario ir Trakų miestų gyventojų poreikių analizės rezultatus. Strategija ne vien siekiama spręsti bendruomenės problemas, bet ir stiprinti jos pačios socialinius, aplinkos bei ekonominius pranašumus siekiant nustatyti pagrindines tikslines grupes, kurioms būtina suteikti profesionalią pagalbą. Strategija siekiama prisidėti prie 2014-2020 metų veiksmų programoje numatyto uždavinio 8.6.1. „Pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius“ ir taip prisidėti prie integruotos teritorijos vystymo programos ir regiono plėtros plano tikslų ir uždaviniu gerinimo.

Lentvario miesto VVG siekdama skatinti socialinę ekonominę gerovę teritorijoje, kuri apima Lentvario ir Trakų miestus visapusiškai vertina teritorijos gyvenimo kokybės gerinimo alternatyvas. Tikslui pasiekti VVG apjungė nevyriausybinės organizacijas, vietos valdžios ir verslo atstovus, bei partnerius. VVG Strategijos įgyvendinimui siekiama pritraukti kuo daugiau visuomeninių organizacijų, nevyriausybinių organizacijų, vietos valdžios, verslo atstovų, bei Lentvario ir Trakų miestų bendruomenės narių.

1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

Šioje dalyje bus nagrinėjama vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija (Trakų ir Lentvario miestai, bei Trakų rajono savivaldybės duomenys) bei gyventojai, kuriems bus taikoma ši Strategija. Kadangi kai kurias išvadas daryti vien iš miesto duomenų yra netikslinga (per mažai informacijos, daugiau informacijos yra pateikiama apie Trakų rajono savivaldybę), todėl analizėje bus nagrinėjami ir Trakų rajono savivaldybės duomenys.

Trakų rajono savivaldybė (toliau – Trakų r. sav.) – tai administracinis teritorinis vienetas, išsidėstęs pietrytinėje Lietuvos dalyje, Vilniaus apskrityje, aplink Trakų miestą – administracinį savivaldybės centrą, kuris nuo šalies sostinės – Vilniaus yra nutolęs mažiau nei 30 km, o nuo antro pagal dydį Lietuvos miesto Kauno – kiek daugiau nei 80 km. Trakų r. sav. yra: 3 miestai – Lentvaris, Rūdiškės ir Trakai; 2 miesteliai – Aukštadvaris ir Onuškis; 440 kaimų.

Trakų r. sav. kerta Europinės reikšmės magistralės ir magistraliniai keliai, kas užtikrina puikų savivaldybės susisiekimą ne tik su kitomis šalies savivaldybėmis, bet ir sudaro puikią jungtį tarp Rytų ir Vakarų Europos. Susiekimui taip pat labai svarbios savivaldybės teritoriją kertančios geležinkelio linijos (Vilnius-Kaunas-Klaipėda), kuriomis pervežami didžiausi keleivių ir krovinių srautai. Dėl ežerų gausos savivaldybėje, taip pat dėl per savivaldybės teritoriją tekančių vienu iš ilgiausių šalyje upių – Neries ir Merkio – yra puikios sąlygos plėtoti vandens transportą. Oro transportui svarbiausias yra Tarptautinis Vilniaus oro uostas, kurį nuo Trakų miesto skiria mažiau nei 30 km. Trakų r. sav. miestų geografinė padėtis yra palanki, stiprinant jų tranzitinį potencialą, numatant gerą socialinės, inžinerinės infrastruktūros vystymą, steigiant naujas darbo vietas, aptarnaujančias šį potencialą, plečiant gyvenamąją statybą bei pramonės industriją.

Pastebima, kad patrauklios gyvenamosios teritorijos vis labiau susitelkia ties Vilniaus miesto pakraščiu, priemiestyje, 15-30 km nuo centro, kartu koncentruojasi ir nauja ekonominė veikla. Šalia Lentvario ir Trakų miesto statomi modernūs, nauji kvartalai, čia atsikelia gyventi sostinės gyventojai, jaunos šeimos. Iš vienos pusės ši plėtra daro teigiamą įtaką miestams, iš kitos turi ir neigiamą poveikį aplinkai – daugėja užstatytų teritorijų. 1 paveiksle pateikiami Lentvario ir Trakų miestų (tikslinės teritorijos) ribų žemėlapiai.

1 pav. Lentvario miesto VVG atstovaujama teritorija

Šaltinis: <https://www.google.lt/maps>

Lentvaris ir Trakai yra labai didelio potencialo rekreacinėje teritorijoje. Trakų r. sav. išsiskiria turizmo rodikliais, tai vienos patraukliausių vietų turizmui ir rekreacijai Lietuvoje. 2014 m. duomenimis Trakų r. sav. suteiktų nakvynių skaičius nusileido tik 4 šalies kurortams bei 3 didžiausiems miestams. Lentvario miestas pagal savo strateginę padėtį patenka į ypač patrauklią turistinę zoną tarp Vilniaus ir Trakų miestų. Čia galimas ypač didelis turizmo potencialas.

Trakų miestas – seniūnijos centras, jam priklauso 3 seniūnaitijos (Naujasodžio, Pietinė ir Šiaurinė). Jis apsuptas ežerų, kuriuose gausu įvairaus dydžio salų: šiaurinį miesto pakraštį skalauja ežeras Galvė (saloje stovi pagrindinė miesto įžymybė – Trakų salos pilis), rytinį – Lukos, arba Bernardinų ežeras, pietinį – Gilušis, vakarinį – Totoriškių ežeras. Taip pat, ties pietiniu miesto pakraščiu telkšo Babrukas, Lovka, vakaruose – Plomėnų ežeras, rytuose – Nerespinka. Trakuose yra nemažai architektūros, kultūros, istorijos vertybių; tai urbanistikos paminklas nuo 1969 m. Miesto dalys: Trakų senamiestis, Užutrakis, Naujasodis. Trakų senamiestis yra vienas iš 5 valstybės saugomų Lietuvos senamiesčių (169 ha). Trakai – viena mėgstamiausių trumpalaikio poilsio vietų. Čia tinkamos sąlygos pasimaudyti, galima pažvejoti, paplaukioti jachtomis, valtimis, platus įvairių kitų poilsio būdų pasirinkimas. Trakuose veikia tokie kultūros paminklai: Trakų istorinis muziejus, Sakralinio meno paroda, Karaimų etnografinė paroda, Trakų karališkasis rūmų teatras, veikia Trakų turizmo informacijos centras. Mieste vyksta Amatų dienos, muzikos festivaliai, kamerinės muzikos vakarai Užutrakio dvare, įvairūs koncertai. Mieste veikia Trakų FK, čia pravedama tarptautinė Galvės regata– tradicinės baidarių ir kanojų irklavimo varžybos, veikia jacht klubas, pastoviai rengiamos miesto ir Lietuvos buriavimo regatos. Miesto centre išsidėsčiusios mokyklos, darželiai, Trakų r. savivaldybė, biblioteka, bažnyčios ir daug kitų įstaigų.

Trakų miesto gyventojų tautinė sudėtis 2013 m.: lietuviai – 62,7 proc., lenkai – 21,0 proc., rusai – 9,3 proc., baltarusiai – 1,5 proc., ukrainiečiai – 0,6 proc., totoriai – 0,6 proc., kiti– 4,3 proc. Lentvario miestas strategiškai tinkama vieta gyventojams, miestas įsikūręs Trakų r. sav., 8 km į rytus nuo Trakų, atstumas iki Vilniaus miesto centro yra 20 km. Lentvaris – seniūnijos centras, jis turi 5 seniūnaitijas (Bažnyčios, Kilimų, Lentvario daugiabučių, Klevų daugiabučių, Račkūnų).

Lentvario miestas įsikūręs dviejų svarbių tarptautinių automobilių kelių zonoje ir turi patogias jungtis su šiomis ašimis per rajoninės reikšmės kelius. Šio miesto gyventojų transportiniai ryšiai su Vilniumi yra žymiai intensyvesni nei su savivaldybės centru Trakais. Per visą Lentvario seniūnijos teritoriją nutiestas geležinkelis, yra trys geležinkelio stotelės, o pats Lentvaris yra didelis geležinkelio mazgas – nutiesti keliai į Vilnių, Kaišiadoris, Trakus, Varėną ir kt. Nuo Lentvario išsišakoja ruožas link Trakų. Lentvarį kerta net dvi svarbios dviračių trasos: „Keturių sostinių žiedas“, „Eurovelo 11“, tačiau Lentvario mieste šių trasų atkarpos fiziškai neįrengtos, taip neišnaudojamas susisiekiimo ir turizmo potencialas. Lentvaris yra tarp didžiausių Lietuvos miestų, kurie nėra savivaldybių centrai (kartu su Garliava ir Kuršėnais). Tai sąlygoja prastesnę viešosios infrastruktūros išvystymą, kai kurių paslaugų prieinamumą (pvz. nėra kai kurių kultūros įstaigų filialų, sveikatos ir socialinių paslaugų įstaigų ir kt.)

Lentvario mieste yra biblioteka, paštas, vaikų globos namai, gimnazijos, mokyklos, darželiai. Miesto šiauriniame krašte telkšo Lentvario ežeras, šalia kurio yra išlikęs XVI a. Lentvario dvaro parkas ir dvaro sodyba. Lentvario miestas turi Lentvario seniūniją, kuri vykdo jai pavestas funkcijas, koordinuoja turimus resursus, teikia seniūnijos gyventojams kokybiškas viešąsias paslaugas, gerina teritorijos gyvenamąją aplinką, saugo istorinį kultūrinį paveldą, stiprina bendruomeninius ryšius, gerina socialinę ir ekonominę gerovę. Lentvaryje veikia net 5 futbolo komandos. Čia veikia kilimų, metalo gaminių, medienos apdirbimo, medinio karkaso namų, santechnikos, šildymo įrenginių ir daug kitų gamybos bendrovių.

Lentvario miesto gyventojų tautinė sudėtis 2013 m.: lietuviai – 54,3 proc., lenkai – 25,8 proc., rusai – 12,0 proc., baltarusiai – 4,2 proc., ukrainiečiai – 1,0 proc., kiti – 2,7 proc.

Pagal naujausius statistikos duomenis Lentvaryje 2015 m. pradžioje gyveno 10509 gyventojų. Trakuose 2015 m. pradžioje gyveno 4760 gyventojų. 1 lentelėje galima matyti gyventojų sudėtį pagal amžiaus grupes Lentvario ir Trakų miestuose 2011 – 2015 metais. Pateikti duomenys rodo, kad Lentvario ir Trakų miestai išsiskiria ypač didele darbingo amžiaus gyventojų dalimi – Lentvaryje 2015 m. jų buvo 63,73 proc., vaikai sudarė 14,29 proc., pensijinio amžiaus asmenys – 21,97 proc., Trakuose atitinkamai 61,05 proc., 13,05 proc., 25,09 proc. (*Gyventojų sudėties kaita pagal amžiaus grupes Lentvario ir Trakų miestuose pateikta priede Nr. 1*).

Vaikų amžiaus grupėje abiejų lyčių atstovai išsidėsto maždaug po lygiai (tarp gimusiųjų berniukų būna daugiau), tačiau su amžiumi moterų skaičius didėja ir pasiekus pensijinį amžių, moterų skaičius būna daugiau nei perpus didesnis. Pvz. Lentvario mieste 2015 m. pensijinio amžiaus vyrų buvo 33,56 proc., moterų – 66,44 proc., Trakuose pensijinio amžiaus vyrų – 33,98 proc., moterų – 66,02 proc. (*Žr. 1 lentelę*).

1 lentelė. Gyventojų sudėtis pagal amžiaus grupes Lentvario ir Trakų miestuose

Metai, teritorija/Amžiaus grupė	(0-14 m.)			(15-59m.)			(60m. ir vyresni)			VISO
	<i>Iš viso, asmenys</i>	Vyrai, proc.	Moterys, proc.	<i>Iš viso, asmenys</i>	Vyrai, proc.	Moterys, proc.	<i>Iš viso, asmenys</i>	Vyrai, proc.	Moterys, proc.	
2015 m.										
Lentvaris	1502	53,80	46,20	6698	47,13	52,87	2309	33,56	66,44	10509
Trakai	621	54,59	45,41	2906	47,49	52,51	1233	33,98	66,02	4760

Šaltinis: Statistikos departamentas

2 lentelėje galima palyginti visų Vilniaus apskrities miestų gyventojų skaičiaus kaitą. Žiūrint 5 metų tendenciją, visuose miestuose stebimas gyventojų skaičiaus mažėjimas, išskyrus Vilniaus miestą ir Šalčininkus.

2 lentelė. Gyventojų skaičius metų pradžioje Vilniaus apskrities miestuose

Miestas	Gyventojų skaičius metų pradžioje asmenys				
	2011	2012	2013	2014	2015
Vilnius	524 868	522 280	526 356	529 022	531 910
Grigiškės	10 896	10 656	10 484	10 394	10 433
Elektrėnai	12 058	11 847	11 699	11 592	11 566
Vievis	4 933	4 845	4 745	4 662	4 593
Šalčininkai	6 361	6 388	6 492	6 573	6 686
Baltoji Vokė	1 103	1 085	1 071	1 066	1 067
Eišiškės	3 431	3 378	3 324	3 276	3 224
Širvintos	6 470	6 261	6 197	6 075	5 966
Švenčionys	4 980	4 945	4 920	4 845	4 781
Švenčionėliai	5 792	5 633	5 458	5 328	5 295
Pabradė	6 011	5 936	5 827	5 723	5 654
Lentvaris	11 124	11 016	10 750	10 610	10 509
Trakai	4 939	4 928	4 967	4 837	4 760
Rūdiškės	2 302	2 280	2 197	2 206	2 178
Ukmergė	24 001	23 398	22 904	22 510	22 244
Nemenčinė	5 057	4 993	4 992	4 933	4 866

Šaltinis: Statistikos departamentas

Lentvaris išsiskiria dideliu gyventojų tankumu savo dydžio miestų kategorijoje; Vilniaus apskrityje panašus tankumas tik Grigiškėse ir Širvintose. Lyginant Vilniaus apskrities miestus pagal gyventojų skaičių 2015 m.: Lentvario miestui artimos Grigiškės, o Trakų miestui artimi Švenčionys.

Šiuo metu Lentvario ir Trakų miestuose yra šešios gimnazijos, kuriose mokosi 2215 mokinių, po vieną pradinę mokyklą, kuriose mokosi 575 mokiniai. Minėtuose miestuose nėra vidurinių ir pagrindinių mokyklų, taip pat nėra mokyklų-darželių, darželių. Lopšelių-darželių yra keturi: lankančiųjų vaikų skaičius sudaro 634. Lentvario Motiejaus Šimelionio gimnazijoje įsteigtos dvi ikimokyklinio ugdymo ir viena priešmokyklinio ugdymo grupės. Trakų mieste veikia ir neformaliojo švietimo įstaigos (*informacija apie Trakų r. sav. esančias švietimo įstaigas pateikta priede Nr. 2*).

Šiuo metu Lentvario ir Trakų miestuose veikia daug NVO, jų sąrašas pateiktas 3 priede. NVO veikiančios abiejuose miestuose veikia šiose srityse: sveikata/socialiniai klausimai, vaikai ir jaunimas, sportas, tautinių bendruomenių organizacijos, bendruomenių organizacijos, pilietinės ir politinės organizacijos. NVO labai svarbios Lentvario ir Trakų miestų plėtrai ir jų vystymuisi. NVO tapdamos vis svarbesne visuomenės dalimi, ne tik plečia savo veiklos spektrą orientuodamosi į skirtingas visuomenės problemas, bet ir atlieka svarbų vaidmenį pritraukiant valstybės ir privataus sektoriaus dėmesį, o to pasekoje ir lėšas tų problemų sprendimui, kurios iki tol nebuvo sprendžiamos, ar tai buvo daroma nepakankamai efektyviai.

2015 m. lapkričio 1 d. Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – LDB) pateiktais duomenimis Trakuose buvo 97 bedarbiai, Lentvaryje 233 bedarbiai (žiūrėti 3 lentelę). Trakuose ilgalaikių bedarbių buvo 14,43 proc., Lentvaryje kiek daugiau – 17,17 proc.; jaunimas iki 29 metų Trakuose sudarė daugiau nei trečdalį visų bedarbių, t.y. 39 proc., Lentvaryje jų buvo penktadalis – 21,46 proc.

3 lentelė. Trakų ir Lentvario miestų darbo rinkos rodikliai, 2015-11-01

Miestas/ Rodiklis	Bedarbių skaičius, viso	Vyrų	Moterų	Ilgalaikių bedarbių	Jaunimo iki 29 m.	Vyresnio nei 50 m. amžiaus bedarbių
Trakų m.	97	55	42	14	38	12
Lentvario m.	233	99	134	40	50	79

Šaltinis: LDB

Siekiant pamatyti bendrą 2015 m. Trakų ir Lentvario miestų vaizdą pateikiame 4 lentelę, kurioje palyginti svarbiausi šių miestų rodikliai.

4 lentelė. Trumpas Lentvario ir Trakų miestų palyginimas (2015 m. duomenys)

RODIKLIS	MIESTŲ PAVADINIMAS	
	LENTVARIS	TRAKAI
Bendras miesto (tikslinės teritorijos plotas)	1285,4 ha	1150 ha
Seniūnaitijų skaičius	5	3
Gyventojų skaičius 2015 m., iš kurių:	10509	4760
Vyrų skaičius	4740	2138
Moterų skaičius	5769	2622
Vaikai	1502	621
Darbingo amžiaus asmenys	6698	2906
Pensijinio amžiaus asmenys	2309	1233
Bedarbių skaičius 2015 m., iš kurių:	233	97
Vyrų	99	55
Moterų	134	42
Jaunimo iki 29 m. bedarbių sk.	50	38
Vyresnių negu 50 m. bedarbių sk.	79	12

2. TERITORIJOS, KURIAI Rengiama vietos plėtros strategija, analizė

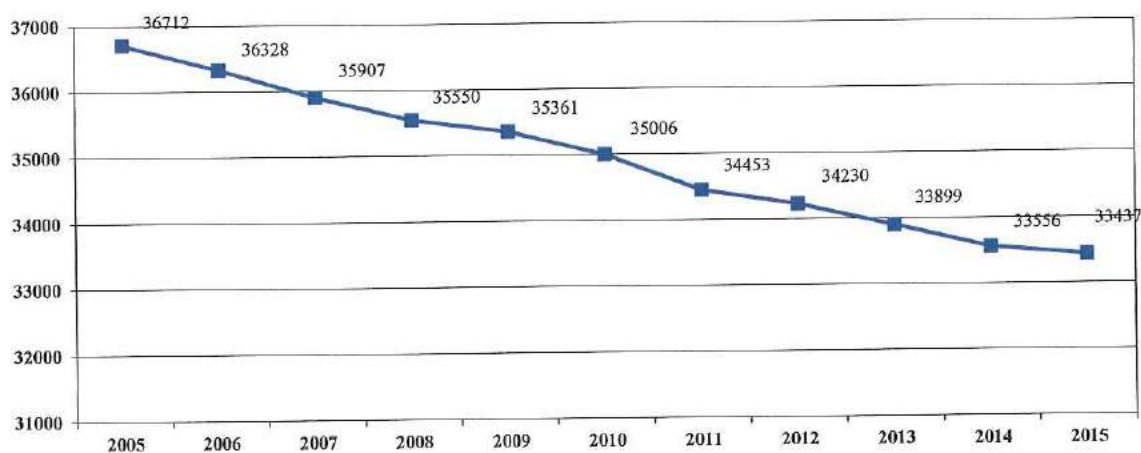
2.1. SOCIALINĖ APLINKA

Norint padaryti teritorijos, kuriai rengiama vietos plėtros strategija, analizę, nagrinėsime ne vien Lentvario ir Trakų miestų, bet ir visos Trakų r. sav. duomenis. Daug reikalingos informacijos miestų mastu nėra pateikiama todėl nagrinėjant Trakų r. sav. duomenis, mes galėsime juos palyginti šalies ir Vilniaus apskrities mastais. Be to, išnagrinėjus Trakų r. sav. duomenis, jie atspindės bendrą Trakų bei Lentvario miestų situaciją, kadangi šie miestai yra didžiausi Trakų r. sav.

2.1.1. Demografinė situacija

Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Statistikos departamento) duomenimis, 2015 m. pradžioje Trakų r. sav. gyveno 33 437 gyventojai, iš jų miesto gyventojų dalis sudarė 52,18 proc. (17 447 gyventojai, iš kurių Lentvaryje gyveno 10 509, Trakuose – 4 760, Rūdiškėse – 2 178), kaimo – 47,82 proc. (15 990 gyventojai). Moterų skaičius Trakų r. sav. sudarė 17 711, vyrų – 15 726. Žiūrint ilgalaikę, 10 metų perspektyvą, 2005 – 2015 m. Trakų r. sav., kaip ir visoje šalyje, gyventojų skaičius mažėjo (8,92 proc.). Pagrindinės gyventojų skaičiaus mažėjimo priežastys visose savivaldybėse panašios, t. y. gimusiųjų skaičiaus mažėjimas, mirusiųjų skaičiaus didėjimas bei emigracija.

2 pav. Trakų r. sav. gyventojų skaičius, 2005–2015 m. pradžioje

Šaltinis: Statistikos departamentas

2015 m. pradžioje Trakų r. sav. gyveno 5 384 vaikai (0–15 metų amžiaus). Jie sudarė 16,1 proc. visų savivaldybės gyventojų. Tais pačiais metais šalyje ir Vilniaus apskrityje šios amžiaus grupės gyventojų dalis buvo panaši (atitinkamai 15,67 proc. ir 16,40 proc.). 2010 – 2015 m. pradžios laikotarpiu savivaldybėje pastebimas nuolatinis ir gana spartus 0 – 15 metų amžiaus gyventojų skaičiaus ir jų dalies bendrame gyventojų skaičiuje mažėjimas.

Darbingo amžiaus gyventojų skaičius taip pat turi mažėjimo tendenciją. 2015 m. pradžioje Trakų r. sav. gyveno 20303 darbingo amžiaus gyventojai, kurie sudarė 60,72 proc. visų savivaldybės gyventojų. 2015 m. pradžioje darbingo amžiaus gyventojų dalis savivaldybėje buvo didesnė nei vidutiniškai šalyje (59,79 proc.), tačiau mažesnė nei apskrityje (61,78 proc.).

2015 m. pradžioje Trakų r. sav. gyveno 7750 pensijinio amžiaus gyventojai, o jų dalis bendrame gyventojų skaičiuje siekė 23,18 proc. 2015 m. pradžioje pensijinio amžiaus gyventojų dalis savivaldybėje buvo mažesnė nei šalyje (24,54 proc.) ir didesnė nei apskrityje (21,82 proc.).

5 lentelė. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes, 2015 m.

Teritorija / Gyventojai pagal amžiaus grupes	Iš viso pagal amžių	Iš jų:			Proc. nuo bendro gyventojų skaičiaus		
		Vaikai	Darbingo amžiaus gyventojai	Pensijinio amžiaus gyventojai	Vaikai	Darbingo amžiaus gyventojai	Pensijinio amžiaus gyventojai
Lietuvos Respublika	292126	457719	1746 507	717 036	15,67	59,79	24,54
Vilniaus apskritis	807523	132400	498 899	176 224	16,40	61,78	21,82
Elektrėnų sav.	24164	3675	14 626	5 863	15,21	60,53	24,26
Šalčininkų r. sav.	32705	5579	19 971	7 155	17,06	61,06	21,88
Širvintų r. sav.	16333	2281	9 735	4 317	13,97	59,60	26,43
Švenčionių r. sav.	25719	3545	14 929	7 245	13,78	58,04	28,18
Trakų r. sav.	33437	5384	20 303	7 750	16,10	60,72	23,18
Ukmergės r. sav.	36919	5042	20 986	10 891	13,66	56,84	29,50
Vilniaus m. sav.	542626	89 716	338 823	114 087	16,53	62,44	21,03
Vilniaus r. sav.	95 620	17 178	59 526	18 916	17,97	62,25	19,78

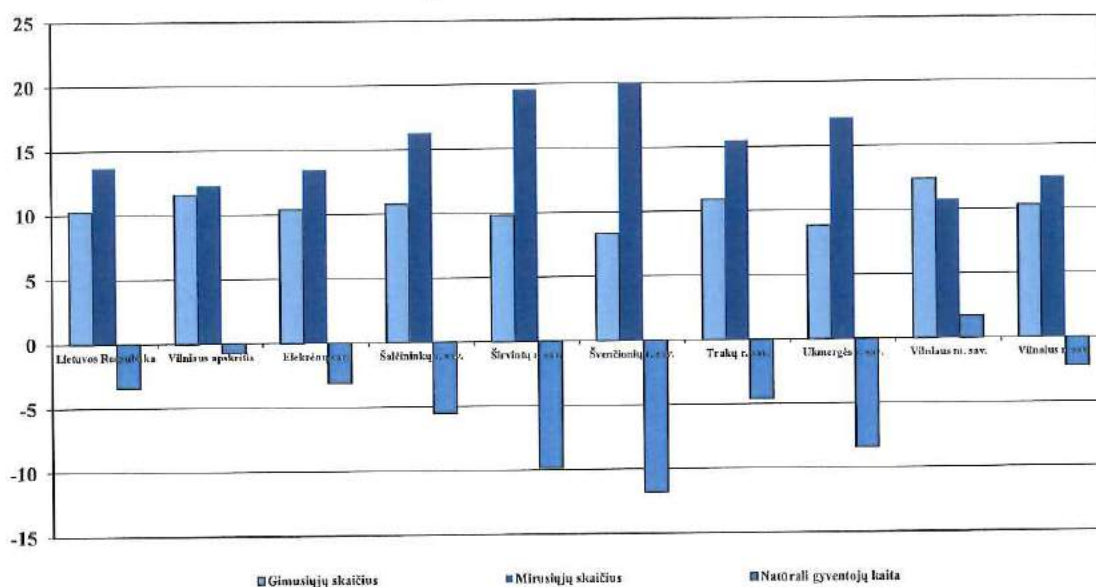
Šaltinis: Statistikos departamentas

2014 m. Trakų r. sav. gimė 365 naujagimis. Gimstamumas savivaldybėje nuolat mažėjo, taip buvo ir 2010–2012 m. laikotarpiu, tačiau 2013 m. išaugo, 2014 m. vėl stebimas mažėjimas, tad 2010 – 2014 m. laikotarpiu Trakų r. sav. gimstamumas padidėjo labai nežymiai vos 0,55 proc. Šalyje 2010 – 2014 m. gimstamumas sumažėjo 1,00 proc., Vilniaus apskrityje sumažėjo 0,29 proc. Vertinant gimusiųjų skaičių, tenkantį 1 000 – iui gyventojų, 2014 m. Trakų r. sav. šis rodiklis siekė 10,9 ir buvo didesnis nei šalyje (10,3), bet mažesnis nei apskrityje (11,6).

2010–2014 m. laikotarpiu Trakų r. sav. mirusiųjų skaičius sumažėjonuo 552 iki 519 (5,9 proc.). Šalyje ir apskrityje lyginamu laikotarpiu mirtingumas atitinkamai sumažėjo 4,43 proc., ir – 1,15 proc. Tačiau nepaisant to, 2014 m. 1000 – iui Trakų r. sav. gyventojų teko 15,5 mirusiojo ir šis rodiklis viršijo šalies (13,7) bei apskrities (12,3) rodiklius.

Gimstamumą viršijantis mirtingumas lemia neigiamą natūralią gyventojų kaitą (toliau – NGK). 3 pav. galime matyti kaip atrodo 2014 m. šalies ir visų Vilniaus apskrities savivaldybių natūrali gyventojų kaita, tenkanti 1 000 gyventojų. 2014 m. NGK Trakų r. sav. siekė – 4,6 ir viršijo šalies NGK(-3,4) 1,4 karto, o apskrities NGK (-0,6) net 7,7 karto.

3 pav. Gimstamumas, mirtingumas ir natūrali gyventojų kaita, tenkantys 1 000 – iui gyventojų, 2014 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas

Svarbus savivaldybę apibūdinantis rodiklis yra neto migracija – tai imigrantų ir emigrantų skaičiaus skirtumas. 2010–2013 m. laikotarpiu Trakų r. sav., kaip ir šalyje, vyravo neigiama neto migracija, kai tuo tarpu apskrityje neigiama neto migracija buvo tik 2010 – 2011 m., o 2012 – 2013 m. – teigiama. Tačiau Trakų r. sav. situacija 2014 m. pasikeitė – užfiksuota teigiama neto migracija 35 asmenys (ji buvo dėl to, kad atvykusiųjų skaičius (2014 m. buvo 1140 asmenų) per 5 metus ženkliai padidėjo, tačiau išvykusiųjų (2014 m. 1105 asmenų) skaičius ir toliau buvo gan didelis 5 metų laikotarpyje). Tų pačių metų šalies neto migracija buvo neigiama –12 327 asmenys, o Vilniaus apskrities teigiama 1 931 asmenys. 2010 – 2014 m. laikotarpiu didžiausia neigiama neto migracija Trakų r. sav. užfiksuota 2010 m., o 2013 m. ji beveik siekė 2012 m. lygį (žiūrėti 6 lentelę).

6 lentelė. Neto migracija 2010 – 2014 m.

Teritorija/ Metai	Neto migracija asmenys				
	2010	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	-77944	-38178	-21257	-16807	-12327
Vilniaus apskritis	-12077	-5030	1076	882	1931
Elektrėnų sav.	-548	-281	-227	-105	6
Šalčininkų r. sav.	-416	-311	-357	-313	-285
Širvintų r. sav.	-347	-250	-212	-158	-106
Švenčionių r. sav.	-358	-225	-285	-222	-232
Trakų r. sav.	-364	-78	-177	-173	35
Ukmergės r. sav.	-1411	-670	-448	-384	-314
Vilniaus m. sav.	-8097	-3632	3277	2080	2023
Vilniaus r. sav.	-536	417	-495	157	804

Šaltinis: Statistikos departamentas

2.1.2. Užimtumas ir darbo rinka

Vienas svarbiausių darbo rinkos politikos tikslų – visiškas užimtumas, kuris, skirtingai nei darbas, yra ne tik veikla, bet ir ekonominiai bei teisiniai santykiai tarp žmonių, dalyvaujančių darbo kooperacijoje. Žmogus laikomas užimtu ir tuomet, kai jis laikinai nedirba: atostogauja, poilsiauja, gydomosi ir kt., svarbiausia tik, kad jis tam tikru būdu yra susijęs su konkrečia darbo vieta.

2010 – 2014 m. laikotarpiu Trakų r. sav. užimtųjų skaičius kito netolygiai (7 lentelė): 2010 m. užimtųjų skaičius buvo 13,9 tūkst. asmenų, 2011 m. šis skaičius padidėjo iki 15,5 tūkst., 2012 – 2013 m. sumažėjo, 2014 padidėjo, tačiau neviršijo 2010 m. lygio ir buvo 13,8 tūkst. 2014 m. Trakų r. sav. užimtųjų gyventojų dalis siekė 41,13 proc. ir buvo mažesnė nei šalyje (44,81 proc.) ir apskrityje (48,28 proc.), o iš visų apskrities savivaldybių viršijo tik Šalčininkų r., Širvintų r. ir Švenčionių r. savivaldybių rodiklius (atitinkamai 35,57 proc., 39,15 proc., 35,04 proc.). 2014 m., lyginant su 2010 m., Trakų r. sav. užimtųjų gyventojų dalis padidėjo 1,42 proc. p.(šalyje padidėjo 5,10 proc. p., Vilniaus apskrityje padidėjo 3,77 proc. p.), tačiau buvo vienas prasčiausių rodiklių Vilniaus apskrityje, prastesnis rodiklis buvo tik Švenčionių r. sav., kur stebimas užimtųjų gyventojų dalies sumažėjimas 0,87 proc. p.

Užimtumo dinamiką iš esmės lemia įsidarbinimo rodiklių mažėjimas. Be to, reikia suteikti daugiau galimybių ilgalaikiams bedarbiams dalyvauti švietimo ir mokymo programose, kad pagerėtų užimtumo perspektyvos, mokėti daugiau subsidijų įmonėms, kad paskatintų jas įdarbinti ilgalaikius bedarbius. Užimtumo situacijai gerinti galima remti priklausomybių turinčius ilgalaikius bedarbius, sukurti darbo vietų viešajame sektoriuje, skirtų būtent ilgalaikiams bedarbiams, kuriems gresia prarasti teisę į išmokas.

7 lentelė. Užimtųjų gyventojų dalis nuo visų gyventojų, proc., 2010 – 2014 m. ir jų pokytis

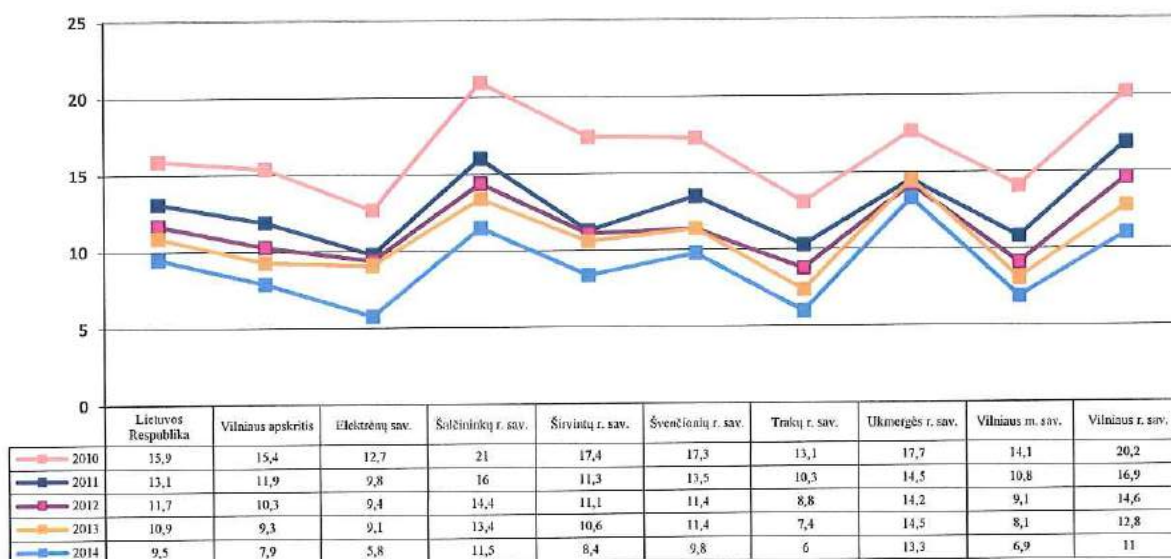
Teritorija/ Metai	Užimtųjų gyventojų dalis nuo visų gyventojų, proc.					Pokytis 2014 ir 2010 m. proc. p.
	2010	2011	2012	2013	2014	
Lietuvos Respublika	39,71	41,07	42,47	43,50	44,81	5,10
Vilniaus apskritis	44,52	46,10	47,20	47,77	48,28	3,77
Elektrėnų sav.	44,57	44,69	42,11	41,81	47,87	3,30
Šalčininkų r. sav.	32,24	26,82	33,07	34,71	35,57	3,33
Širvintų r. sav.	29,73	33,98	32,51	30,16	39,16	9,43
Švenčionių r. sav.	35,90	34,69	36,82	38,36	35,04	-0,87
Trakų r. sav.	39,71	44,99	38,27	38,05	41,13	1,42
Ukmergės r. sav.	27,83	29,05	36,20	42,50	42,35	14,52
Vilniaus m. sav.	49,03	50,25	51,66	51,51	51,06	2,04
Vilniaus r. sav.	37,84	43,33	42,03	44,19	47,25	9,41

Šaltinis: Statistikos departamentas

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) 2014 m. Trakų r. sav. siekė 6,0 proc. ir buvo mažesnis nei šalyje (9,5 proc.), apskrityje (7,9 proc.) ir visose apskrities savivaldybėse, išskyrus Elektrėnų sav. (5,8 proc.). Nedarbo lygis Trakų r. sav., kaip ir visoje šalyje,

ženkliai mažėjo ir lyginant 2014 m. su 2010 m. sumažėjo 7,1 proc., šalyje atitinkamai 6,4 proc., Vilniaus apskrityje 7,5 proc. Informacija pateikiama 4 paveiksle.

4 pav. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc., 2010–2014 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas

Registruotų bedarbių skaičius Trakų r. sav. 2010 – 2014 m. sumažėjo daugiau nei per pusę – 53,57 proc., panašus rodiklis buvo šalyje 44,57 proc. ir apskrityje 50,55 proc. Žiūrėti 8 lentelę.

8 lentelė. Bedarbių skaičius 2010 – 2014 m.

Teritorija/ Metai	Registruoti bedarbiai tūkst.				
	2010	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	312,1	247,2	216,9	201,3	173
Vilniaus apskritis	81,9	62,2	52,9	47,9	40,5
Elektrėnų sav.	2,1	1,6	1,4	1,4	0,9
Šalčininkų r. sav.	4,6	3,5	3,1	2,8	2,4
Širvintų r. sav.	1,9	1,2	1,2	1,1	0,9
Švenčionių r. sav.	2,9	2,3	1,9	1,8	1,6
Trakų r. sav.	2,8	2,2	1,9	1,6	1,3
Ukmergės r. sav.	4,4	3,4	3,2	3,3	2,9
Vilniaus m. sav.	50,6	37,6	31,3	28,1	23,8
Vilniaus r. sav.	12,6	10,4	8,9	7,8	6,7

Šaltinis: Statistikos departamentas

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Trakų r. sav. 2014 m. siekė 616,90 EUR ir buvo mažesnis nei šalyje (677,40 EUR) bei apskrityje (768,30 EUR), Elektrėnų (659,50 EUR) ir Vilniaus m. (797,60 EUR) savivaldybėse. Tačiau nagrinėjant 2010 – 2014 m. laikotarpį, vidutinis mėnesinis

bruto darbo užmokestis Trakų r. sav. padidėjo 16,33 proc., bet šis padidėjimas buvo mažesnis nei šalyje 17,65 proc. ir apskrityje 16,43 proc.

Vidutiniškai dirbantieji pagal darbo sutartis kasmet sudaro vos daugiau nei trečdalį visų savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus. Dirbusių pagal verslo liudijimą gyventojų dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus, svyravusi apytiksliai apie 2 – 3 proc.

2.1.3. Švietimas

Trakų r. sav. veikia 30 švietimo įstaigų: iš jų ikimokyklinio ugdymo programas vykdo 9 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, bendrojo ugdymo programas vykdo 17 švietimo įstaigų, 2 – neformaliojo vaikų švietimo programos ir 1 teikia švietimo pagalbos paslaugas. Savivaldybėje taip pat veikia vienas universalus daugiafunkcinis centras, įsikūręs Rykantuose. Švietimo paslaugų teikimas savivaldybėje nėra orientuotas vien tik į rajono centrą; paslaugos prieinamos ir atokesnėse seniūnijose gyvenantiems vaikams, tačiau didžiausias šių įstaigų skaičius sutelktas Trakų ir Lentvario miestuose – 16 įstaigų (*Žr. 2 priedą*).

Trakų meno mokykloje yra įsteigti 2 skyriai – Lentvaryje ir Aukštadvaryje. 2013 m. reorganizuotas Trakų švietimo centras. Jį reorganizavus buvo įsteigtos dvi įstaigos: formalaus ugdymo – Trakų suaugusiųjų mokyklą, dabar – Trakų suaugusiųjų mokymo centras ir neformalaus ugdymo įstaiga – Trakų švietimo pagalbos tarnyba. Siekiant sukurti vaiko teises bei visuomenės saugumo poreikius atitinkančią saugią aplinką visiems mokiniams, savivaldybėje įkurta Trakų r. sav. Vaiko gerovės komisija.

2014 m. Trakų r. sav. ikimokyklinio ugdymo įstaigose buvo 1 115 vietos. Lyginant 2010 – 2014 m., matomas vietų skaičiaus ikimokyklinio ugdymo įstaigose didėjimas Trakų r. sav. (51,08 proc.); didėjimas stebimas šalyje (28,26 proc.), apskrityje (32,08 proc.) ir visose apskrities savivaldybėse. 100–ui vaikų tenkantis vietų skaičių ikimokyklinio ugdymo įstaigose 2014 m. savivaldybėje siekė 99 ir atsiliko nuo šalies vidurkio (104), o su apskrities rodikliu buvo vienodas (99).

9 lentelė. Vietų skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose, 2010–2014 m.

Teritorija/ Metai	Vietų skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose vnt.					Vietų skaičius, tenkantis 100-ai vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas vnt.				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	92244	94764	107986	113443	118309	97	97	103	103	104
Vilniaus apskritis	28487	28882	33125	36081	37627	97	92	97	98	99
Elektrėnų sav.	725	560	949	994	1008	92	69	114	113	111
Šalčininkų r. sav.	1060	870	1409	1532	1512	115	89	123	121	116
Širvintų r. sav.	335	330	447	457	461	97	101	103	101	100
Švenčionių r. sav.	550	620	706	650	640	95	107	110	103	101
Trakų r. sav.	738	880	930	1045	1115	108	99	99	99	99
Ukmergės r. sav.	920	881	1320	1352	1360	90	84	113	111	109
Vilniaus m. sav.	21894	22684	25171	27138	28411	94	92	93	95	96
Vilniaus r. sav.	2265	2057	2193	2913	3120	120	105	111	111	111

Šaltinis: Statistikos departamentas

2014 m. Trakų r. sav. 1 121 vaikai, arba 59,4 proc. nuo visų 1–6 metų amžiaus vaikų, buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo programas. Pagal minėtas programas ugdomų vaikų skaičius ir dalis nuo visų 1–6 metų amžiaus vaikų savivaldybėje, lyginant 2010 – 2014 m. duomenis, padidėjo 63,65 proc., o dalis nuo visų 1–6 metų amžiaus vaikų – 20,8 proc.

10 lentelė. Ikimokyklinio amžiaus vaikai Trakų r. sav., 2010–2014 m.

METAI	VAIKŲ, UGDOMŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO IR/AR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS	
	skaičius	dalis nuo visų 1-6 metų amžiaus vaikų, proc.
2010	685	38,6
2011	892	48,7
2012	943	50,7
2013	1 059	57,4
2014	1 121	59,4
Pokytis 2014 ir 2010 m.	63,65 proc.	20,8 proc. p.

Šaltinis: Statistikos departamentas

Kaip jau buvo minėta anksčiau, Trakų r. sav. veikia 17 bendrojo ugdymo mokyklų ir šis skaičius nekito visu 2010–2011 ir 2014–2015 m. laikotarpiu.

2014 – 2015 m. savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi 3 906 mokinių. Bendras mokinių skaičius savivaldybėje per paskutinius penkerius mokslo metus sumažėjo 16,43 proc. (768 mokiniais). Šis savivaldybės rodiklis mažesnis nei šalies (17,11 proc.) ir didesnis nei apskrities (8,62 proc.) rodikliai, o iš visų apskrities savivaldybių atsilieka nuo Šalčininkų r. (14,20 proc.), Vilniaus r. (9,90 proc.) ir Vilniaus m. (4,79 proc.) savivaldybių rodiklių. (*Informacija apie Bendrojo ugdymo mokyklų ir mokinių skaičių 2010-2011 m. ir 2014-2015 m. pateikta priede Nr. 4*)

Nesimokančių vaikų 2014 m. buvo 131. Didžiausia nesimokančių vaikų priežastis yra išvykimas gyventi į užsienį, mokinių mokymosi motyvacijos stoka, probleminis elgesys, šeimos aplinka (socialinės rizikos šeimose).

Savivaldybės mokyklų mokinių skaičiaus mažėjimą lemia demografinės būklės pokyčiai, emigracija, kitos mokyklos pasirinkimas ir kitos priežastys. Kiekvienais metais didžiausios išlaidos Trakų r. sav. biudžete tenka švietimo sistemai. Atsižvelgiant į tai, būtina ir toliau ieškoti būdų bei galimybių pritaikyti švietimo įstaigų tinklą ir struktūrą esamai demografinėi ir finansinei savivaldybės situacijai.

Trakų r. sav. bendrojo ugdymo mokyklų ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų duomenimis, per 2013 – 2014 m. prieš alkoholio, narkotinių medžiagų ir tabako vartojimą organizuoti 58 renginiai jaunimui. Prie šių renginių organizavimo prisideda policija; Trakų r. sav. Vaiko gerovės komisija; specialistai, dirbantys su socialinės rizikos šeimomis; Vaikų teisių apsaugos skyrius; Trakų švietimo pagalbos tarnyba. Vaiko gerovės komisija nagrinėja vis sudėtingesnius atvejus, kai didėja nepilnamečių nusikalstamumas, susiduriama su vis sunkesniais elgesio pažeidimais (vagystės, turto sugadinimai, alkoholio vartojimas, bėgimas iš namų, mokyklos nelankymas, kitų vaikų skriaudimas).

Trakų r. sav. administracijos duomenimis, 2014 – 2015 m. savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi 212 specialiųjų poreikių mokiniai ir jie sudarė 5,4 proc. visų bendrojo ugdymo mokyklų mokinių. Lyginant su šalies vidurkiu, šis savivaldybės rodiklis yra dvigubai mažesnis.

Lyginant 2010–2011 m. su 2014–2015 m., mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičius sumažėjo 43 mokiniais (16,86 proc.), tačiau tokių mokinių dalis, lyginant su bendru mokinių skaičiumi, pakito labai nežymiai (0,1 proc.).

11 lentelė. Mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių Trakų r. sav. 2010–2015 m.

Mokslo metai	Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių	
	skaičius	dalis nuo visų mokinių, proc.
2010–2011	255	5,5
2011–2012	288	6,3
2012–2013	239	5,4
2013–2014	216	5,4
2014–2015	212	5,4
Pokytis 2010–2011 ir 2014–2015 m.	-16,86 proc.	0,1 proc. p.

Šaltinis: Trakų r. sav. administracija

Aukštadvario gimnazijoje 2013 m. buvo įsteigta jungtinė specialioji–lavinamoji klasė mokiniams, turintiems didelių specialiųjų mokymosi poreikių, ir Lentvario Motiejaus Šimelionio gimnazijoje – 2 specialiosios klasės didelių ir labai didelių specialiųjų poreikių turintiems mokiniams.

Specialiųjų poreikių mokinių integracijos sėkmė daugiausia priklauso nuo įvairiapusės, pilnavertės specialistų pagalbos teikimo, todėl svarbu, kad mokyklose būtų pakankamas jų skaičius. Trakų r. sav. 2014 – 2015 m. mokyklose dirbo 33 pagalbos mokiniui specialistai, iš jų: 15 socialinių pedagogų, 6 specialieji pedagogai, 9 logopedai ir 3 psichologai. Lyginant 2010 – 2011 m. su 2014–2015 m., bendras pagalbos mokiniui specialistų skaičius padidėjo 2: vienu specialiuoju pedagogu ir vienu psichologu. 2014 – 2015 m. vienam specialistui tenka 6,4 specialiųjų poreikių mokinių (*žr. 12 lentelę*).

12 lentelė. Pagalbos mokiniui specialistai, Trakų r. sav., 2010–2011 – 2014–2015 m. m.

Rodiklis / Mokslo metai	2010–2011	2011–2012	2012–2013	2013–2014	2014–2015
Pagalbos mokiniui specialistų skaičius (spec. poreikių mokinių skaičius, tenkantis vienam specialistui), iš jų:	31 (8,2)	28 (10,3)	27 (8,9)	29 (7,4)	33 (6,4)
socialinių pedagogų	15	13	14	13	15
specialiųjų pedagogų	5	4	3	6	6
logopedų	9	9	8	8	9
psichologų	2	2	2	2	3

Šaltinis: Trakų r. sav. administracija

Siekiant racionaliau naudoti švietimui skiriamus išteklius, sukurti efektyvumo, prieinamumo ir kokybės reikalavimus atitinkantį mokyklų tinklą, Trakų r. sav. nuo 2001 m. vykdoma nuolatinė mokyklų tinklo pertvarka. Trakų r. sav. patvirtintame Trakų rajono mokyklų reorganizavimo vidaus struktūros pertvarkymo 2012 – 2015 m. bendrajame plane numatyta 10 – ties bendrojo ugdymo įstaigų pertvarka, steigiant gimnazijas ir pan.

2.1.4. Socialinė apsauga

Rinkos ekonomikos sąlygos išryškino žmonių grupes, kurioms socialinės paslaugos tapo itin svarbios. Tai socialinės rizikos šeimos, vaikai su negalia ir jų šeimos, vaikai likę be tėvų globos, suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos, senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos, vaikus globojančios šeimos, kiti asmenys ir šeimos. Didėjantis visuomenės senėjimas lemia, kad vis daugiau senyvo amžiaus žmonių lieka be priežiūros (jų šeimos negali arba nenori jais rūpintis), dėl šios priežasties Trakų r. sav. paklausiausios pagalbos į namus bei ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugos.

Socialinės paslaugos gali būti teikiamos tiek socialinių paslaugų įstaigose, tiek asmens namuose. Savivaldybė atsako už socialinių paslaugų teikimo savo teritorijos gyventojams užtikrinimą planuodama ir organizuodama socialines paslaugas, kontroliuodama bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų kokybę, prieinamumą.

Svarbios socialinių paslaugų Trakų r. sav. gyventojams teikėjos yra ir NVO, kurios labiau išreiškia atskirų socialinių grupių asmenų individualius poreikius. Šios organizacijos dažniausiai teikia bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas, kurios yra pakankamai pigios, arčiau žmogaus gyvenamosios vietos ir labiau prieinamos gyventojams (NVO, veikiančių Trakų r. sav. sąrašas pateiktas 3 priede).

Išanalizavus socialinių paslaugų infrastruktūrą ir teikiamas socialines paslaugas Trakų r. sav., pastebima, kad daugiausia socialinių paslaugų įstaigų yra įsikūrę savivaldybės centre – Trakuose. Socialines paslaugas teikiančių įstaigų, centrų trūksta Rūdiškių, Onuškių, Lentvario miestuose. Labiausiai Trakų r. sav. patenkinti vaikų, netekusių tėvų globos, poreikiai. Jiems sukurtas pakankamas socialinių paslaugų infrastruktūros tinklas (*žiūrėti 5 priedą*).

Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliaisiais, skaičius Trakų r. sav. per 2010 – 2014 m. padidėjo 5,29 proc., tuo tarpu šalyje ir apskrityje stebimas šio skaičiaus mažėjimas atitinkamai 16,08 proc. ir 11,36 proc.

Vaikų, pirmą kartą pripažintų neįgaliaisiais, skaičius Trakų r. sav. per 2010 – 2014 m. sumažėjo 6,25 proc., mažėjimas stebimas šalyje (2,73 proc.) ir apskrityje (3,19 proc.).

13 lentelė. Darbingo amžiaus asmenų ir vaikų, pirmą kartą pripažintų neįgaliaisiais, skaičius 2010 – 2014m.

Teritorija/ Metai	Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliaisiais, skaičius asmenys					Vaikų, pirmą kartą pripažintų neįgaliaisiais, skaičius asmenys				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	15432	14880	13993	13096	12951	1974	2040	2107	1723	1920
Vilniaus apskritis	3733	3704	3633	3364	3309	408	424	449	399	395
Elektrėnų sav.	123	121	144	140	122	21	15	13	14	9
Šalčininkų r. sav.	280	257	235	209	213	18	18	25	18	16
Širvintų r. sav.	80	94	104	96	81	6	9	8	8	4
Švenčionių r. sav.	133	138	130	122	112	20	17	17	11	8
Trakų r. sav.	170	201	179	189	179	16	20	24	12	15
Ukmergės r. sav.	218	180	225	175	142	26	24	23	17	27

Vilniaus m. sav.	2257	2275	2167	1964	2025	256	273	284	264	267
Vilniaus r. sav.	472	438	449	469	435	45	48	55	55	49

Šaltinis: Statistikos departamentas

Socialinių darbuotojų duomenimis 2014 m. Trakų r. sav. neįgaliųjų buvo apie 2 340, tai sudaro 7,20 proc. nuo bendro gyventojų skaičiaus. Iš visų neįgaliųjų, suaugusių asmenų su sunkia negalia – 375; vaikų su negalia – 123. Siekiant užtikrinti neįgaliųjų lygias teise ir galimybes visuomenėje, yra pritaikomas gyvenamasis būstas neįgaliesiems, atsižvelgiant į specialiuosius poreikius, kuris finansuojamas iš valstybės ir savivaldybės biudžetų. 2012 m. pritaikyta 10 būstų (iš 11 pateikusių prašymų), kuriuose gyvena neįgalieji; 2013 m. pritaikytas 1 gyvenamasis būstas (iš 11 prašymų) neįgaliam asmeniui, kadangi iš valstybės biudžeto buvo skirtas 5 kartus mažesnis finansavimas; 2014 m. pritaikyti 5 būstai (iš 10 pateiktų prašymų).

Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus specialistai atstovauja neįgalių ir senų žmonių teises civilinėse bylose dėl globos ir rūpybos nustatymo. Tuo suteikdami teisę artimiesiems rūpintis neįgaliaisiais ir išlikti kuo ilgiau savo gyvenamojoje aplinkoje bei integruotis į visuomenę. Taip pat plėtojamos neįgaliųjų socialinės reabilitacijos paslaugos bendruomenėje, kuriomis siekiama sukurti socialinius ir savarankiško gyvenimo įgūdžius, padėti įsigyti išsilavinimą, dalyvauti visuomeniniame gyvenime bei darbo rinkoje.

2014 m. Trakų r. sav. vyko 14, asmens specialiųjų poreikių lygio nustatymo, komisijos posėdžių. Senatvės pensijos sulaukusių asmenų specialiųjų poreikių lygis nustatytas 317 asmenims, iš jų: didelių specialiųjų poreikių lygis (visiškai ribota veikla) nustatytas – 235 asmenims, 82 asmenims vidutinių specialiųjų poreikių lygis (nežymiai ribota veikla). 2013 m. senatvės pensijos sulaukusių asmenų specialiųjų poreikių lygis nustatytas 367 asmenims, iš jų: 232 asmenims didelių specialiųjų poreikių lygis (visiškai ribota veikla), 133 asmenų vidutinių specialiųjų poreikių lygis (vidutiniškai ribota veikla), 2 asmenys nedidelių specialiųjų poreikių lygis (nežymiai ribota veikla).

Socialinių paslaugų asmens namuose gavėjų Trakų r. sav. skaičius nuo 2010 m. iki 2014 m. išaugo 136 asmenimis (net 125,93 proc.). Šalyje šis skaičius padidėjo 5 210 asmenų (40,47 proc.), apskrityje 989 asmenimis (23,85 proc.). Socialinių paslaugų asmens namuose gavėjų skaičiaus didėjimas stebimas beveik visose Vilniaus apskrities savivaldybėse, išskyrus Švenčionių r. ir Vilniaus r. savivaldybes.

14 lentelė. Socialinių paslaugų asmens namuose gavėjai, 2010 – 2014 m.

Teritorija/ Metai	Socialinių paslaugų asmens namuose gavėjai asmenys				
	2010	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	12873	15022	15902	16179	18083
Vilniaus apskritis	4146	4171	4113	4098	5135
Elektrėnų sav.	183	162	146	154	267
Šalčininkų r. sav.	79	73	99	110	214
Širvintų r. sav.	99	98	111	114	164
Švenčionių r. sav.	264	270	235	146	247
Trakų r. sav.	108	126	142	138	244
Ukmergės r. sav.	111	111	144	164	265

Vilniaus m. sav.	3215	3241	3183	3210	3674
Vilniaus r. sav.	87	90	53	62	60

Šaltinis: Statistikos departamentas

2014 m. Trakų r. sav. biudžeto išlaidos socialinėms pašalpoms siekė 1 134,0 tūkst. EUR, 2011 – 2013 m. šios išlaidos didėjo, tačiau 2014 m. lyginant su 2010 m. sumažėjo 20,53 proc. Šalyje šis skaičius 2010 – 2014 m. laikotarpiu sumažėjo 29,82 proc., apskrityje 24,60 proc. Socialinių pašalpų gavėjų skaičius lyginant 2010 – 2014 m. Trakų r. sav. sumažėjo 13,98 proc., šalyje šis skaičius atitinkamu laikotarpiu mažėjo 22,71 proc., apskrityje 11,83 proc.

Siekiant užtikrinti vaikų poreikiams skirtų išmokų tikslinį panaudojimą, Trakų r. sav. socialinės rizikos šeimoms socialinės išmokos skiriamos nepinigine forma. Daugiausia šeimų gaunančių išmokas nepinigine forma 2014 m. buvo Lentvario seniūnijoje: tai sudarė 26,9 proc. visų socialinės rizikos šeimų.

15 lentelė. Išlaidos socialinei pašalpai ir socialinių pašalpos gavėjų skaičius 2010 – 2014 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas

Teritorija/ Metai	Išlaidos socialinei pašalpai tūkst. EUR					Socialinės pašalpos gavėjų skaičius asmenys				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	147875,9	177326,4	173622,4	147174,1	103786,5	181285	221062	221922	190009	140114
Vilniaus apskritis	28241,8	36192,3	35855,8	30544	21293,6	30128	40733	40923	34749	26563
Elektrėnų sav.	760,2	1139	1035	880,2	522,7	1037	1470	1328	1151	712
Šalčininkų r. sav.	3077,5	3226,1	3502,8	3190	2240,9	3768	3951	4532	4141	2947
Širvintų r. sav.	898,1	900,1	1035,4	791,6	499,4	1081	1127	1363	1052	690
Švenčionių r. sav.	1537,8	1792,7	1604,8	1463,7	818,3	2069	2334	2211	2009	1158
Trakų r. sav.	1427	1973,5	1874,6	1542,2	1134	1817	2494	2468	2035	1563
Ukmergės r. sav.	2548,9	2816,9	3028,4	2715,6	1764	3434	3704	3999	3610	2392
Vilniaus m. sav.	12851,4	17287,6	16596,6	14272,2	10150,5	10612	17232	16362	13843	11894
Vilniaus r. sav.	5140,8	7056,4	7178,1	5688,4	4163,8	6310	8422	8660	6909	5207

Remiantis Statistikos departamento pateiktais duomenimis 2014 m. Trakų r. sav. socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius (140) yra apylygis su daugumos Vilniaus apskrities savivaldybių. Jį ženkliai lenkia tik Ukmergės (497), Vilniaus r. (510) bei Vilniaus m. (965) savivaldybės. 2010–2014 m. socialinių rizikos šeimų skaičius Trakų r. sav. sumažėjo 14,11 proc., šalyje tokių šeimų skaičius sumažėjo 8,93 proc., apskrityje 6,48 proc.

Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose Trakų r. sav. per 2010 – 2014 m. sumažėjo 15,36 proc. (nuo 345 iki 292). Šalyje nagrinėjamais metais taip pat stebima panaši mažėjimo tendencija 15,71 proc., apskrityje mažėjimas lėtesnis 11,15 proc. Socialinės rizikos šeimose auginamų vaikų skaičiaus vidurkis 2014 m. visose Vilniaus apskrities savivaldybėse, šalyje ir pačioje apskrityje buvo 2 vaikai. Tai atsispindi 18 lentelėje.

16 lentelė. Socialinės rizikos šeimų skaičius metų 2010 – 2014 m. pabaigoje

Teritorija/ Metai	Socialinės rizikos šeimų skaičius metų pabaigoje vnt.					Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose metų pabaigoje asmenys				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	10904	10608	10389	10235	9930	23335	22073	21303	20664	19668
Vilniaus apskritis	1914	1865	1832	1791	1790	3678	3532	3409	3309	3268
Elektrėnų sav.	126	141	138	144	149	222	241	226	239	248
Šalčininkų r. sav.	152	119	125	131	103	331	270	287	291	218
Širvintų r. sav.	176	172	152	145	139	351	340	287	276	257
Švenčionių r. sav.	160	145	131	126	128	325	311	280	268	281
Trakų r. sav.	163	153	154	144	140	345	315	323	301	292
Ukmergės r. sav.	281	255	267	249	250	566	493	518	490	497
Vilniaus m. sav.	528	566	576	572	614	851	900	882	874	965
Vilniaus r. sav.	328	314	289	280	267	687	662	606	570	510

Šaltinis: Statistikos departamentas

2014 m. iš Vaiko teisių apsaugos skyriaus socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitos buvo išbrauktos 23 šeimos, 2013 m. – 38 šeimos. Didžioji dalis šeimų išbraukta dėl to, kad šeimoje neliko nepilnamečių vaikų, tėvams neterminuotai apribota tėvų valdžia ir tik kelios šeimos buvo išbrauktos, nes išnyko priežastys, dėl kurių šeima buvo įrašyta į apskaitą. Per 2014 m. į Vaikų teisių apsaugos skyriaus socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą buvo įrašyta 19 socialinės rizikos šeimų, 2013 m. – 28 šeimos. 2014 m. trečdalis naujai įrašytų šeimų į Vaiko teisių apsaugos skyriaus akiratį pateko dėl tėvų piktnaudžiavimo alkoholiu ar psichotropinėmis medžiagomis, trečdalis – dėl socialinių įgūdžių stokos, dėl negebėjimo tinkamai rūpintis vaikais, likusios šeimos – dėl kitų priežasčių. Galima pasidžiaugti, kad pastaruoju metu stebimos laikinosios globos mažėjimo tendencijos.

2015 m. sausio mėnesį duris atvėrė Trakų rajono paramos šeimai ir vaikams centras, teikiantis nestacionarias socialines paslaugas socialinės rizikos šeimoms, jose augantiems vaikams, nepilnametėms motinoms bei socialinės rizikos suaugusiems asmenims. Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos skyrius perdavė centrui funkcijas susijusias su socialinės rizikos šeimomis. Šiame centre teikiamos kompleksinės paslaugos ir pagalba tikslinėms socialinėms grupėms, leis padidinti jų socializaciją, integraciją į darbo rinką, padėti įveikti krizes, suteikti apsaugą smurtą patyrusiems

asmenims, pagerinti vaikų užimtumą, fizinę bei psichinę sveikatą, sumažinti socialinę atskirtį Trakų r. sav.

Trakų r. sav. darbui su socialinės rizikos šeimomis įsteigtos 9,5 socialinio darbuotojo pareigybės. Šių socialinių darbuotojų pagrindinis tikslas, dirbant su socialinės rizikos šeima - padėti šeimos nariams įveikti socialines problemas, ugdyti jų socialinius įgūdžius, stiprinti motyvaciją integruotis į darbo rinką, bendruomenės veiklą, tampant visaverčiais visuomenės nariais.

Trakų r. sav. stebimas socialinės rizikos asmenų, kurie neturi nuolatinės gyvenamosios vietos, skaičiaus augimas. 2012 m. Trakų r. sav. buvo registruoti 32 benamiai asmenys, 2013 m. – 55 benamiai asmenys ir 1 šeima, 2014 m. – 61 benamis asmuo ir 1 šeima, 2015 m. – 60 asmenų.

VšĮ Trakų psichikos sveikatos centro duomenimis, Trakų r. sav. sergančių priklausomybe nuo alkoholio 2012 m. buvo 119 gyv., 2013 m. – 100 gyv., 2014 m. – 161 gyv., sergančių priklausomybe nuo narkotikų 2012 m. – 21 gyv., 2013 m. – 10 gyv., 2014 m. – 14 gyv. Nuo 2012 m. iki 2014 m. sergančių priklausomybe nuo alkoholio gyventojų padidėjo 35,29 proc., o sergančių priklausomybe nuo narkotikų atitinkamu laikotarpiu skaičius sumažėjo 33,33 proc. Mirtingumas dėl apsinuodijimo alkoholiu Trakų r. sav. 2013 m. palyginti su 2012 m. sumažėjo nuo 35,23 atv./100 000 gyv. iki 20,75 atv./100 000 gyv., bet vis tiek išlieka žymiai aukštesnis už Lietuvos vidurkį. Daugiausia mirtingumas dėl apsinuodijimo alkoholiu buvo registruojamas vyrų tarpe. Trakų r. sav. viešųjų asmens sveikatos priežiūros įstaigų duomenimis, daugiausia apsinuodijimų psichotropinėmis, toksinėmis medžiagomis bei alkoholiu yra Lentvaryje ir Rūdiškėse. Dauguma institucijų, dalyvaujančių narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos veikloje, kaip vieną iš neigiamų veiksnių išskiria, jog trūksta bendradarbiavimo su seniūnijų bendruomenėmis, nevyriausybinėmis organizacijomis.

Valstybinio psichikos sveikatos centro duomenimis, naujų psichikos ligų atvejų skaičius Trakų r. sav. 2013 m. buvo 135 atv./100 000 gyv., mažesnis nei Lietuvoje 225,9 atv./100 000 gyv. narkomanijos ir toksikomanijos naujų ligos atvejų skaičius 2013 m. savivaldybėje buvo 2,9 atv./100 000 gyv., kai Lietuvoje buvo didesnis (7,2 atv./100 000 gyv.). Trakų r. sav. sudaryta Narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos komisija, į kurios sudėtį įtraukiami įvairiausių institucijų atstovai. Komisija rengia Trakų r. sav. Narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programą ir priemonių planą programai įgyvendinti. Buvo parengtos ir įgyvendintos 3 tokios programos: 2001 – 2004 metais, 2005 – 2008 metais, 2011 – 2013 metais. Įgyvendinant programose numatytas priemones, buvo vykdoma sveikatos ugdymo bei stiprinimo veikla, organizuoti jaunimo užimtumo renginiai, stovyklos socialinės rizikos šeimų vaikams, popietės, paskaitos, įvairūs konkursai, projektai, vykdytas švietėjiškas ir prevencinis darbas, sukurtos savipagalbos grupės ir pan.

Vilniaus m. sav. Visuomenės sveikatos biuras 2012 m. atliko tyrimą „Trakų rajono mokyklinio amžiaus vaikų gyvensena“. Tyrimo duomenimis, rūkė ar bandė rūkyti daugiau negu pusė (57,8 proc.) mokinių. Reguliariai rūkė 21,6 proc. mokinių. Minėto tyrimo duomenimis, alkoholinius gėrimus vartoja jau vienuolikmečiai (5-tą klasių mokiniai). Alkoholinių gėrimų vartojimas didėja didėjant amžiui: 23,0 proc. – 5-tą klasių mokinių, 61,8 proc. – 7-tą klasių, 81,1 proc. – 9 klasių ir 91,4 proc. – 11-tą klasių.

Trakų policijos komisariato duomenimis 2014 m. buvo 63 vaikai, kurių elgesiu domisi policija, 2010 m. tokių vaikų buvo 77, 2011 m. – 61, 2012 m. – 60, 2013 m. – 65. Taip pat užfiksuota, kad alkoholį vartojusiems nepilnamečiams ir jų tėvams policijos pareigūnai 2014 m. surašė 59 protokolus, 2011 m. surašyti 57, 2012 m. – 59, 2013 m. – 59 protokolai.

Nelankantys mokyklos vaikai yra nuolatinis rezervas socialinės atskirties grupėms pasipildyti. Per 2014 m. policijos skyriuje gauta informacija dėl 39 nereguliariai mokyklą lankančių vaikų, 2011 mokyklą nereguliariai lankė 1 vaikas, 2012 m. – 23, 2013 m. – 18 vaikų. Vaiko teisių apsaugos skyriaus, gavęs mokymo įstaigos, policijos pranešimą, kad moksleivis nelanko mokyklos, aiškinasi nelankymo priežastis, dirbamas socialinis darbas su moksleivio šeima: į šį darbą įtraukiami socialiniai pedagogai, psichologai, VšĮ Trakų psichikos sveikatos centro specialistai, seniūnijų socialiniai darbuotojai.

2.1.5. Kultūra

Trakų r. sav. veikia Trakų kultūros rūmai ir Lentvario kultūros rūmai. Trakų kultūros rūmų įstaigos tinklą sudaro: centras ir 8 padaliniai. Kultūros įstaigos savo veikla įgyvendina šalies kultūros plėtros politiką, puoselėjant etninę kultūrą, mėgėjų meną, kuriant menines programas, plėtojant edukacinę, pramoginę veiklą, tenkinant bendruomenės kultūrinius poreikius ir organizuojant meno sklaidą. *(Daugiau informacijos apie kultūrą Trakų r. sav. priede Nr. 6)*

2.1.6. Sportas

Trakų r. sav. be Trakų kūno kultūros ir sporto centro, sporto veiklą vykdo dar 36 klubai ir organizacijos. Didžioji dalis subjektų veiklą vykdo Trakų mieste (daugiau nei pusė visų subjektų) ir Lentvario mieste. Sporto klubuose ir organizacijose kultivuojama krepšinis, irklavimas, baidarių–kanojų irklavimas, tinklinis, aikido, smiginis, ištvermės jėjimas, ledo ritulys, futbolas, šaškės, karate, Vietnamo tradiciniai kovos menai, buriavimas, aviacijos sportas, sveikas gyvenimo būdas ir kt. *(Daugiau informacijos apie sportą Trakų r. sav. priede Nr. 7)*

2.1.7. Pabėgėliai

Lietuva, ratifikavusi Ženevos konvenciją, įsipareigojo teikti prieglobstį užsieniečiams, kurie paliko savo kilmės šalį dėl karo, persekiojimo ar šiurkščių žmogaus teisių pažeidimų. Pastaraisiais mėnesiais pabėgėlių srautai ir jų paskirstymas po ES šalis tapo aštriausiu ir daugiausia aršių diskusijų sulaukiančiu klausimu. Europos komisija patvirtino planą, pagal kurį į Lietuvą bus perkelti pabėgėliai. Lietuvai pasiūlyta papildomai priglauti 780 asmenų. Mūsų šalis jau yra įsipareigojusi priimti 325 pabėgėlius. Lietuvos Respublikos prezidentė teigia, kad Europos Komisijos siūlymas priimti iš viso 1105 pabėgėlius Lietuvai yra priimtinas. Jie bus atrenkami Graikijoje bei Italijoje (ir, potencialiai, Vengrijoje). ES Lietuvai skirs po 6000 eurų už kiekvieną priimtą pabėgėlį, sumoje – virš 7 milijonų eurų. Taip pat, bus apmokamos jų perkėlimo išlaidos (iki 500 eurų). Pirmenybė bus teikiama bėgantiems nuo karo. Kitaip tariant, prieglobsčio prašytojams iš Sirijos, Irako bei Eritrėjos *(Daugiau informacijos apie pabėgėlius priede Nr. 8)*.

2.2. EKONOMINĖ APLINKA

2.2.1. Bendrieji ekonominiai rodikliai

Finansų ministerijos vertinimu, nors šių metų pirmąjį pusmetį Lietuvos BVP augo 1,4 proc., o ūkio raida buvo subalansuota, tačiau dėl tebesitęsiančio išorės aplinkos neapibrėžtumo, pasikeitusio užsienio prekybos balanso, BVP augimo tempas sulėtėjo.

Nedarbui mažėti sąlygas sudarė toliau tęsiama aktyvi darbo rinkos politika, taikomos laikino užimtumo priemonės, jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimas ir nuo 2015 m. pradėti įgyvendinti vietinių užimtumo iniciatyvų projektai.

Finansų ministerija prognozuoja, kad dėl vykstančių defliacinių procesų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2015 m. augs tokiu pačiu tempu, kaip ir 2014 m. Vėlesniais vidutinio laikotarpio metais toliau didės kvalifikuotos darbo jėgos paklausa, lėtai, bet sparčiau kils kainos, ir tai užtikrins nuoseklų gyventojų pajamų augimą. Todėl numatoma, kad tuo laikotarpiu greitesniu tempu augs ir vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis.

2014 m. pabaigoje prasidėję defliaciniai procesai tęsiasi iki šiol. 2015 m. liepos mėn. buvo užfiksuota 0,4 proc. vidutinė metinė defliacija, apskaičiuota pagal suderintą vartotojų kainų indeksą.

17 lentelėje pateikti pagrindiniai šalies makroekonominiai rodikliai, 2014 m. duomenys ir jų prognozės iki 2018 m.

17 lentelė. Pagrindiniai šalies makroekonominiai rodikliai

Makroekonominiai rodikliai/ Metai	2014 m. duomenys	Projekcija 2015 m. rugsėjis			
		2015 pokytis, proc.	2016 pokytis proc.	2017 pokytis proc.	2018 pokytis proc.
Prognozuojamas BVP augimas, proc.	2,9	1,9	3,2	3,5	3,9
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, EUR	677,40 EUR	4,8	5,3	5,7	6,2
Nedarbo lygis, proc. (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžimą)	10,7	9,4	8,8	7,8	6,5
Infliacija	-0,3	-0,1	1,4	1,9	2,2

Šaltinis: Lietuvos Respublikos Finansų ministerija

Vienas svarbiausių ekonominių augimą skatinančių veiksnių – tiesioginės užsienio investicijos (toliau – TUI). TUI skatina naujų darbo vietų kūrimąsi, darbo jėgos kvalifikacijos tobulinimą, modernias technologijas, eksporto didinimą, didina prekių ir paslaugų kokybę, todėl ypač svarbus kuo didesnių TUI pritraukimas. *(Informacija apie TUI Trakų r. sav. pateikta priede Nr. 9)*

Materialinės investicijos (toliau – MI) – tai investicijos ilgalaikiam materialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti. Makroekonominiu požiūriu, MI yra ilgalaikio ekonomikos augimo prielaida. *(Informacija apie MI Trakų r. sav. pateikta priede Nr. 10)*

Lietuvos savivaldybių indekse Trakų r. sav. 2014 m., surinkusi 44,9 balo iš 100, užėmė 38 vietą iš 53 rajonų savivaldybių; 2013 m., surinkusi 56,0 balus iš 100, užėmė 10 vietą; 2012 m. – 6 vietą. Žemiausią iki šiol Lietuvos savivaldybių indekse užimtą poziciją nulėmė blogesni komunalinio ūkio, investicijų ir mokesčių sričių įvertinimai.

Komunalinio ūkio srityje prastesnį įvertinimą lėmė nuostolinga šilumos ūkio veikla bei aukštesnė už šalies vidurkį šildymo kaina. Mažėjantis verslo liudijimų išdavimas pablogino investicijų srities įvertinimą. Mokestinė aplinka suprastėjo dėl nekilnojamojo turto mokesčio padidinimo.

Savivaldybė geriau įvertinta sveikatos, socialinės rūpybos ir administracijos srityse. Penktadaliu sumažėjęs socialinės pašalpos gavėjų skaičius, mažesnis nedarbo lygis ir mažėjantis būsto šildymo išlaidų kompensacijos gavėjų skaičius lėmė geresnį socialinės rūpybos srities įvertinimą.

2.2.2. Verslas

2015 m. pradžioje Trakų r. sav. buvo įregistruoti 1 695 ir veikė 654 ūkio subjektai. 2010 – 2015 m. savivaldybėje stebimas pastovus įregistruotų ūkio subjektų skaičiaus didėjimas (25,18 proc.), panašus didėjimas šalyje (24,23 proc.), Šalčininkų r. sav. (25,93 proc.), o Vilniaus apskrityje (39,77 proc.), Vilniaus m. (41,47 proc.) ir Vilniaus rajono (48,91 proc.) savivaldybėse ūkio subjektų didėjimas buvo sparčiausias.

Tuo tarpu veikiančių ūkio subjektų skaičius per nagrinėjamą laikotarpį kito netolygiai visoje Vilniaus apskrityje. Lyginant 2010 m. su 2015 m. Trakų r. sav. veikiančių ūkio subjektų padidėjo 9,18 proc., didėjimas stebimas šalyje (11,80 proc.) ir apskrityje (29,60 proc.), taip pat penkiose apskrities savivaldybėse (didžiausias Vilniaus r. sav. – 52,95 proc.), o Švenčionių r. ir Ukmergės r. savivaldybėse stebimas veikiančių ūkio subjektų skaičiaus mažėjimas atitinkamai 4,26 proc. ir 2,48 proc.

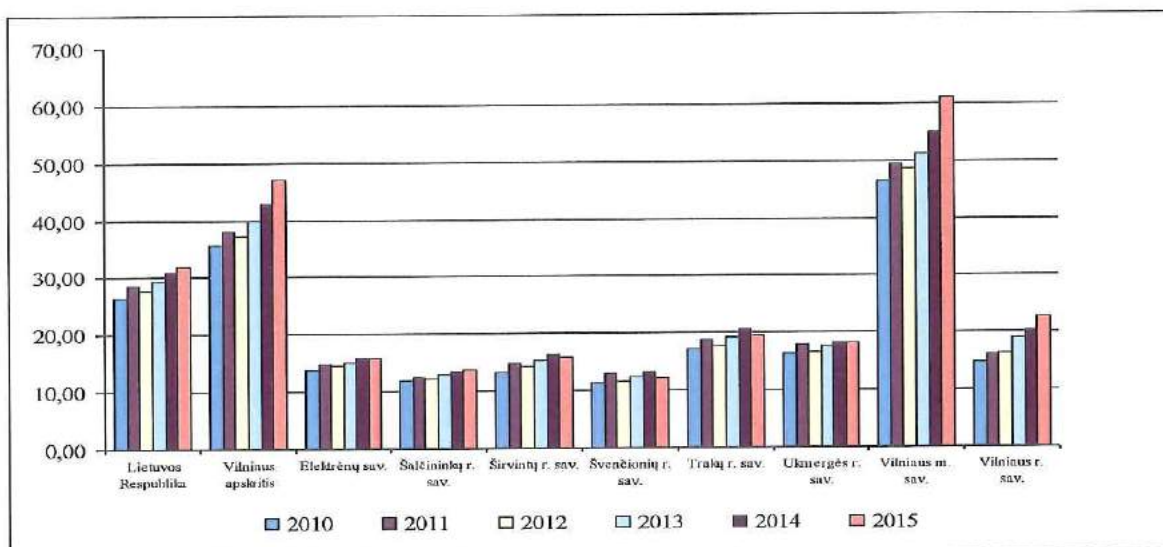
18 lentelė. Įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičius, 2010–2015 m. pradžioje

Teritorija / Metai	Įregistruoti ūkio subjektai metų pradžioje vnt.						Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje vnt.					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lietuvos Respublika	17712 3	18058 7	18511 9	19689 8	21014 0	22004 4	8320 2	8698 7	8362 4	8692 9	9079 0	9301 7
Vilniaus apskritis	67883	70182	73786	80664	88184	94881	2934 7	3088 7	3005 5	3207 3	3441 9	3803 3
Elektrėnų sav.	700	721	746	787	784	838	357	368	359	366	383	382
Šalčininkų r. sav.	910	915	938	966	1037	1146	424	432	416	433	449	453
Širvintų r. sav.	635	639	654	670	715	724	242	262	244	257	272	259
Švenčionių r. sav.	746	745	758	790	820	829	329	362	322	334	345	315
Trakų r. sav.	1354	1370	1383	1530	1661	1695	599	647	606	650	689	654
Ukmergės r. sav.	1502	1519	1540	1586	1644	1656	686	727	657	683	686	669
Vilniaus m. sav.	58971	61085	64343	70560	77342	83429	2528 8	2654 5	2588 1	2755 3	2965 1	3312 6
Vilniaus r. sav.	3065	3188	3424	3775	4181	4564	1422	1544	1570	1797	1944	2175

Šaltinis: Statistikos departamentas

Verslo situacijos ir gyventojų verslumo lygio įvertinimui savivaldybėje vienas svarbiausių rodiklių – įmonių skaičius, tenkantis 1 000 – iui gyventojų. 2015 m. pradžioje 1 000 – iui Trakų r. sav. gyventojų vidutiniškai teko 19,6 veikiančių ūkio subjektų. Pagal šiuos rodiklius Trakų r. sav. 2015 m. pusantro karto atsiliko nuo šalies (31,8 veikiančių ūkio subjektų) ir 2,5 karto nuo apskrities (47,1 veikiančių ūkio subjektų) rodiklių, tačiau iš visų apskrities savivaldybių atsiliko tik nuo Vilniaus m. (61,0 veikiančių ūkio subjektų) ir nežymiai nuo Vilniaus r. (22,7 veikiančių ūkio subjektų) savivaldybių rodiklių.

6 pav. Veikiančių ūkio subjektų skaičius, tenkantis 1000 – iui gyventojų 2010 – 2014 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas

Ekonomikos augimui ypač svarbus smulkusis ir vidutinis verslas. Sėkminga smulkiojo ir vidutinio verslo plėtra lemia sparčiau augantį bendrąjį vidaus produktą, daugiau surinktų mokesčių, didesnę užimtumą, socialinę gerovę ir saugumą.

2015 m. pradžioje 79,51 proc. (arba 520 ūkio subjektų) Trakų r. sav. veikusiu ūkio subjektų buvo mažos ir vidutinės įmonės, kita dalis: savivaldybės biudžetinės įstaigos 5,96 proc. (39), viešosios įstaigos 5,66 proc. (37), asociacijos 4,89 proc. (32) ir kiti ūkio subjektai.

Didžiausią mažų ir vidutinių įmonių dalį 76,54 proc. sudarė uždarnosios akcinės bendrovės (398) ir individualios įmonės 16,35 proc. (85), likusią – mažosios bendrijos 3,85 proc. (20), žemės ūkio bendrovės 1,92 proc. (10) ir kitos įmonės. 2015 m. pradžioje šalyje mažos ir vidutinės įmonės sudarė 81,79 proc., Vilniaus apskrityje – 84,46 proc. nuo visų veikusiu ūkio subjektų. Lyginant 2014 ir 2015 m. stebimas mažų ir vidutinių įmonių skaičiaus didėjimas tiek Trakų r. sav., tiek šalyje, tiek apskrityje.

2015 m. pradžioje dauguma Trakų r. sav. veikusiu ūkio subjektų veiklą vykdė didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (19,88 proc.), apdirbamosios gamybos (11,77 proc.) bei transporto ir saugojimo srityse (10,09 proc.). Tais pačiais metais mažiausiai įmonių (0,61 proc.) savivaldybėje veikė finansinės ir draudimo veiklos srityje. (Informacija apie veikiančių ūkio subjektų pagal EVRK struktūra Trakų r. sav. pateikta priede Nr. 11).

Didžiausia dalis darbdavių yra Lentvario ir Trakų miestuose. Lentvaris yra daugiau pramoninis miestas, jame išsidėsčiusios gamybinės įmonės, o Trakuose vyrauja turizmas, todėl daugiausia darbuotojų maitinimo ir gėrimų veikla besiverčiančiose įstaigose. (Trakų r. sav. didžiausių darbdavių sąrašas pateikiamas priede Nr. 12)

2014 m. Trakų r. sav. veikiančių įmonių apyvarta siekė 492 011 tūkst. EUR ir sudarė 1,77 proc. visos apskrities įmonių apyvartos. Įmonių apyvarta savivaldybėje augo visu 2010 – 2014 m. laikotarpiu, išaugo net 91,22 proc. ir buvo mažesnė tik už Šalčininkų r. sav. apyvartą (116,59 proc.) padidėjimą. Šalies ir apskrities apyvartos didėjimas, lyginant šį laikotarpį, atitinkamai buvo 37,77 proc. ir 47,82 proc. 2014 m. Trakų r. sav. veikusiu įmonių apyvarta buvo didesnė nei Šalčininkų (0,56 proc. visos apskrities apyvartos), Širvintų (0,51 proc.), Švenčionių (0,83 proc.), Ukmergės (1,60

proc.) rajonų savivaldybių ir mažesnė nei Elektrėnų (2,35 proc.), Vilniaus r. (4,00 proc.), Vilniaus m. savivaldybių (88,39 proc.).

2.2.3. Statyba

Statybos sektorius yra vienas svarbiausių gamybos sektorių ir vienas svarbiausių ekonomikos vystymąsi skatinančių veiksnių savivaldybėje. Šis sektorius yra pramonės sektorių sąrašo viršuje, vertinant pagal užimtumą, tiesioginį ir netiesioginį darbo vietų kūrimą.

2014 m. Trakų r. sav. atliktų statybos darbų apimtys siekė 20 959 tūkst. EUR ir sudarė 2,60 proc. apskrities statybos apimčių, o ją savo apimtimis lenkė Vilniaus m. (73,08 proc.), Vilniaus r. (14,42 proc.) ir Elektrėnų (2,87 proc.) savivaldybės. 2010 – 2014 m. statybos darbų apimtys savivaldybėje kito netolygiai, tačiau lyginant šiuos metus matomos tokios tendencijos: Trakų r. sav. atlikti statybos darbai išaugo 12,31 proc., didesnis augimas stebimas Vilniaus m. (118,03 proc.), Vilniaus r. (89,89 proc.) ir Švenčionių r. (86,70 proc.) savivaldybėse. Tuo tarpu nagrinėjamu laikotarpiu statybos darbų apimtys išaugo tiek šalyje (69,36 proc.), tiek apskrityje (75,17 proc.), o likusiose apskrities savivaldybėse apimtys sumažėjo. *(Daugiau informacijos apie Trakų r. sav. 2014 m. pastatytus gyvenamus ir negyvenamus pastatus priede Nr. 13)*

2.2.4. Turizmas

Trakų r. sav. – viena vaizdingiausių bei rekreacijai ir turizmui palankiausių savivaldybių. Vandens sporto ir turizmo entuziastus traukia apie 200 ežerų. Puikias galimybes turizmo vystymui Trakų r. sav. sudaro savivaldybėje esančios saugomos teritorijos: Trakų istorinis nacionalinis parkas, regioniniai parkai ir valstybiniai draustiniai, kuriuose yra ir daugelis gamtos ir kultūros paveldo objektų.

Remiantis 2010 m. Trakų kurortinės teritorijos rinkodaros analize Trakų vietovė yra viena patraukliausių Lietuvos vietinio turizmo vieta. Rinkodaros analizė parodė, kad tiek atvykstantojo, tiek vietinio turizmo skatinimui ypač svarbi yra informacijos sklaida apie turizmo objektus, siūlomas paslaugas ir pan.

Pagrindinis turistų informavimo ir konsultavimo paslaugų teikėjas Trakų r. sav. – Trakų turizmo informacijos centras (toliau – Trakų TIC). Remiantis Statistikos departamento duomenimis, 2014 m. Trakų TIC apsilankė 41 143 lankytojai, iš kurių didžiąją dalį 30369 sudarė lankytojai iš užsienio šalių. Lankytojų skaičius Trakų TIC didėjo visu 2011–2013m. laikotarpiu (padidėjo 73,26 proc.). Užsienio lankytojų dalis Trakų TIC 2011 m. siekusi 81,69 proc., 2014 m. sumažėjo iki 73,81 proc., o lyginant su šalies, apskrities ir apskrities savivaldybių rodikliais, išliko viena didžiausių, ją lenkė tik Vilniaus apskritis 77,30 proc. ir Vilniaus m. 81,59 proc.

Turizmo paslaugų plėtrai didelės įtakos turi apgyvendinimo alternatyvų pasirinkimo galimybė ir teikiamų paslaugų kokybė. Statistikos departamento duomenimis, 2014 m. Trakų r. sav. apgyvendinimo paslaugas teikė 34 apgyvendinimo įstaigos. Trakų r. sav. pakankamai išplėtotas kaimo turizmo sodybų tinklas – 2014 m. savivaldybėje veikė 50 kaimo turizmo sodybų.

Išanalizuoti duomenys rodo, kad Trakų r. sav. gamtos turtingumas ir įvairovė, kultūros paveldo objektai sudaro palankias sąlygas rekreacijos ir turizmo plėtrai bei užtikrina didelius vietinių ir užsienio turistų srautus. Siekiant kuo efektyviau panaudoti savivaldybės turizmo potencialą, būtina nuolat gerinti viešąją turizmo infrastruktūrą, turizmo paslaugų kokybę ir įvairovę bei plėtoti turizmo informavimo ir rinkodaros paslaugas.

2.3.VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TERITORIJOS SSGG ANALIZĖ

Šioje dalyje pateikiama teritorijos vystymosi poreikių ir galimybių analizė trumpai aprašant svarbiausius socialinei, ekonominei, demografini šios teritorijos būklei įtaką darančius teigiamus ir neigiamus veiksmus ir jų tarpusavio sąsajas. Lentvario ir Trakų miestų stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių (toliau – SSGG) analizėje naudojama Strategijos rengimo metu surinkta statistinė informacija, išanalizuoti VVG teritorijos duomenys. Rodikliai Strategijoje, taip pat ir SSGG analizėje, lyginami su šalies ir Vilniaus apskrities savivaldybių duomenimis. Atliekant Strategijos poreikių ir galimybių analizę atsižvelgiama į integruotos teritorijos vystymo programos tikslus ir uždavinius.

19 lentelė. Vietos plėtros strategijos teritorijos SSGG analizė

SSGG ANALIZĖ	
Stiprybės	Silpnybės
<ul style="list-style-type: none"> • Patogi geografinė ir strateginė padėtis • Išplėtotas susisiekimo tinklas (magistralės, geležinkelis, oro uostas, dviračių takai) • Priemiesčiuose patrauklios gyvenamosios teritorijos, į kurias keliasi sostinės gyventojai • Lentvaris ir Trakai yra didelio potencialo rekreacinėje teritorijoje • Trakai – patraukliausia Lietuvos vietinio turizmo vieta • Palanki laisvalaikio veiklų organizavimui gamtinė aplinka • Didėjantis turistų skaičius • Teigiama neto migracija • Mažėjantis registruotų bedarbių skaičius • Didelis darbingo amžiaus gyventojų skaičius • Sumažėjęs (didėjantis) specialiųjų poreikių turinčių mokinių skaičius bei nedidelė tokių mokinių dalis nuo viso mokinių skaičiaus, lyginant su šalies vidurkiu • Didžiausias švietimo įstaigų skaičius sutelktas Trakuose ir Lentvaryje, tačiau švietimo paslaugų teikimas prieinamas ir atokesnių seniūnijų vaikams • Didžiausios Trakų r. sav. biudžeto išlaidos tenka švietimui • Veikia Trakų švietimo pagalbos tarnyba ir Trakų r. sav. vaiko gerovės komisija • Plati švietimo paslaugų įvairovė, sudarytos sąlygos jaunimo ir suaugusiųjų ugdymui • Pakankamas vietų skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose • Pakankamas specialistų skaičius, dirbančių su spec. poreikių vaikais • Išaugęs meno mėgėjų kolektyvų ir asmenų dalyvaujančių juose skaičius • Nuolat plečiamas bibliotekų teikiamų paslaugų asortimentas 	<ul style="list-style-type: none"> • Gyventojų, ypač jaunimo, mažėjimas • Didelis ilgalaikių bedarbių ir nedirbančio jaunimo iki 29 m. skaičius • Gyventojai dažniau ekonominę veiklą vykdo sostinėje, nei Trakų r. sav. • Apie 80 proc. Lentvario miesto gyventojų dirba kitose savivaldybėse (daugiausia Vilniaus miesto) • Neigiama natūrali gyventojų kaita 1000-iiui gyventojų, ženkliai viršija šalies ir apskrities vidurkį • Mažesnė užimtųjų gyventojų dalis nei šalyje, apskrityje ir daugelyje apskrities savivaldybių • Maža dalis, dirbančių pagal verslo liudijimą • Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis mažesnis nei vidutiniškai šalyje ir apskrityje • Mažėjantis mokinių skaičius • Pagal meno mėgėjų kolektyvų skaičių Trakų r. sav. Vilniaus apskrityje nusileidžia daugeliui savivaldybių • Mažai išplėtotą sporto infrastruktūra kitose Trakų r. sav. vietovėse, išskyrus Trakų miestą • Informacijos trūkumas apie Trakų r. sav. veikiančias organizacijas ir jų teikiamas paslaugas • Mažėjantis Kūno kultūros ir sporto centro organizuotų renginių skaičius • Mažas gyventojų kultūrinis aktyvumas palyginus su kitomis Vilniaus apskrities sav. • Marginalių gyventojų grupių koncentracija • Santykinai mažas įmonių skaičius ir menkas gyventojų verslumas • Informacijos apie socialines paslaugas trūkumas • Mažas laisvalaikio infrastruktūros prieinamumas Lentvaryje • Maža ūkinės veiklos įvairovė

<ul style="list-style-type: none"> • Didėjantis lankytojų ir eksponatų skaičius Trakų istorijos muziejuje • Sudarytos sąlygos gyventojams sportuoti – veikia Kūno kultūros ir sporto centras • Propaguojamos įvairios sporto šakos, sparčiai didėjantis sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius • Vaikams, netekusiems tėvų globos, sukurtas pakankamas socialinių paslaugų infrastruktūros tinklas • Vaikų, pirmą kartą pripažintų neįgaliaisiais, skaičiaus mažėjimas kaip ir šalyje bei apskrityje • Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtojimas, naujų socialinių paslaugų atsiradimas • Socialinės rizikos šeimų ir vaikų socialinės rizikos šeimose sumažėjimas, sumažėjusios išlaidos socialinėms pašalpoms • Spartus materialinių investicijų didėjimas • Įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičiaus didėjimas • Didžiausi darbdaviai įsikūrę Trakuose ir Lentvaryje • Veikiančių įmonių apyvartos didėjimas spartesnis nei šalyje ir apskrityje • Gyvenamųjų pastatų skaičiaus augimas spartesnis nei šalyje ir apskrityje • Didžioji dalis savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų – mažos ir vidutinės įmonės 	<ul style="list-style-type: none"> • Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliaisiais, skaičiaus didėjimas, nors šalyje ir apskrityje stebimas mažėjimas • Nepakankamas kiekis pritaikytų gyvenamųjų būstų neįgaliesiems • Gausus skaičius senatvės pensijos sulaukusių asmenų, kuriems nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis • Labai sparčiai padidėjęs socialinių paslaugų asmens namuose gavėjų skaičius • Lentvaryje, lyginant su šalies rodikliu, didžiausias, apsinuodijimų skaičius psichotropinėmis medžiagomis bei alkoholiu • Gausus alkoholio ir tabako gaminių vartojimas mokinių tarpe • Trūksta socialinių paslaugų neįgaliesiems vaikams ir vaikams, turintiems specialiųjų poreikių, psichinę negalią turintiems asmenims • Daugiausia socialinių paslaugų įstaigų yra įsikūrę Trakuose, šių įstaigų trūksta Lentvaryje • Nepakankamai išvystyta socialinių paslaugų infrastruktūra • Trūksta socialines paslaugas teikiančių darbuotojų • Mažėjančios tiesioginių užsienio investicijų apimtys • Mažesnės nei šalyje ir apskrityje vienam gyventojui tenkančios tiesioginės užsienio ir materialinės investicijos • Mažesnis nei šalyje ir apskrityje 1 000 – iui gyventojų tenkantis veikiančių ūkio subjektų skaičius • Mažesnis nei šalyje ir apskrityje 1 000 – iui gyventojų tenkantis mažų ir vidutinių įmonių skaičius • Mažesnis statybos darbų apimčių augimas nei šalyje ir apskrityje • Mažėjantis negyvenamųjų pastatų statybų skaičius
Galimybės	Grėsmės
<ul style="list-style-type: none"> • Lentvario miestas yra priskirtas tikslinei teritorijai • Gyventojų skaičiaus didėjimas dėl sostinės gyventojų atsikėlimo į Trakų r. sav. • Naujos ekonominės veiklos koncentracija, dėl Trakų ir Lentvario priemiesčių apgyvendinimo • Puikios sąlygos plėtoti vandens transportą dėl vandens telkinių gausos • Galimas turistinių paslaugų plėtojimas išnaudojant Vilniaus gretimybes turizmo ir rekreacijos srityje • Lentvaryje galimas ypač didelis turizmo potencialas • Galimas tranzitinio potencialo stiprinimas • Transporto mazgo ir pramonės plėtos galimybės pasinaudojant geografine padėtimi • Greta Trakų r. sav. veikia Vilniaus pramoninė zona 	<ul style="list-style-type: none"> • Dėl priemiesčių apgyvendinimo, daugėja užstatytų vaizdingų teritorijų • Didėjant gyventojų skaičiui didėja aplinkos tarša • Sparčiai mažėjantis gimstamumas ir gyventojų skaičius • Blogėjanti Šalies, o to pasėkoje ir Lentvario, bei Trakų demografinė situacija • Didelė gyventojų emigracija • Gyventojų darbo vietos pasirinkimas didesnį atlyginimą siūlomose savivaldybėse • Nepakankamai mažėjantis nedarbo lygis • Nepakankamai mažėjantis socialinę riziką patiriančių asmenų skaičius dėl informacijos apie socialines paslaugas stokos

<ul style="list-style-type: none"> • Trakų ir Lentvario miestų plėtra, bendradarbiaujant su įvairiomis organizacijomis ir NVO • Atskirų socialinių grupių asmenų individualių poreikių išaiškinimas, tvariau bendradarbiaujant su įvairiomis institucijomis ir NVO • Nestacionarių bendruomeninių socialinių paslaugų teikimo plėtimas, įtraukiant NVO • Bendradarbiavimo principu galima socialinių paslaugų plėtra, teikiant paraiškas Europos fondo lėšoms pritraukti • Neformalus profesinis mokymas nedirbantiems asmenims • Emigracijos mažinimas, kuriant geresnes sąlygas gyventi jaunoms šeimoms, verslo kūrimui • Efektyvus darbo rinkos priemonių panaudojimas gyventojų užimtumui didinti • Savanorių įtraukimas į bendruomeninę veiklą • Palankių sąlygų sudarymas dirbantiems pagal verslo liudijimus • Bendradarbiavimo iniciatyvų kūrimas organizacijoms, siekiant sumažinti socialinę riziką patiriančių asmenų skaičių • Galimybių ieškojimas, kaip pritaikyti švietimo įstaigų tinklą ir struktūrą esamai demografinėi ir finansinei savivaldybės situacijai • Paveldo objektų panaudojimas vietos bendruomenių kultūros, socialiniams bei ekonominiams poreikiams tenkinti ir turizmui plėtoti • Sporto infrastruktūros plėtra visoje Trakų r. sav. • Gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas • Maža tarša sudaro geras sąlygas rekreacijai, kokybiškai gyvenamajai aplinkai • Geriau išnaudoti Vilniaus ir Trakų r. sav., ypač Lentvario miesto nekilnojamojo turto kainų skirtumus, pritraukiant naujus gyventojus, vykdant komercinių pastatų statybą • Neišnaudotų teritorijų pritaikymas investicijoms • Socialinių paslaugų plėtra ir kokybės gerinimas • Įvairių užimtumo priemonių taikymas nedarbo lygio rodiklio sumažinimui • Numatomas darbo užmokesčio augimas šalyje, sudarys geresnes sąlygas užimtumui didėti • Didesnio dėmesio skyrimo TUI skatinimui, verslo ir investicinės aplinkos gerinimui, kadangi Trakų r. sav. yra didelis verslo potencialas • Didesnė finansinė parama smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrai • Renginių, mokymų organizavimas, konsultacijos ir pagalba kuriant verslą • Viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės iniciatyvų skatinimas 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepakankamai mažėjantis socialinę riziką patiriančių asmenų skaičius dėl profesinių įgūdžių stokos • Didelis nesimokančių vaikų skaičius • Didėja nepilnamečių nusikalstamumas, susiduriama su vis sunkesniais vaikų elgesio pažeidimais • Didėjant ikimokyklinio ugdymo vaikų skaičiui, didėja išlaidos švietimo sistemai • Mažėjant mokinių skaičiui bendrojo ugdymo įstaigose, mažėja efektyvus švietimo sistemos išteklių panaudojimas • Nepakankamas kultūros įstaigų finansavimas • Blogėjanti sporto bazių infrastruktūra • Aktyvi Vilniaus miesto pramoninės zonos plėtra gali sumažinti teritorijos patrauklumą gyvenimui • Socialinės apsaugos poreikių ir išlaidų augimas dėl senstančios visuomenės • Psichotropinių medžiagų ir alkoholio vartojimas, socialinių įgūdžių stoka labiausiai sąlygoja socialinės rizikos šeimų atsiradimą • Didelis asmenų, neturinčių nuolatinės gyvenamosios vietos, skaičius • Nepakankamas bendradarbiavimas su bendruomenėmis ir NVO dėl neaktyvių darbingų asmenų, socialinės rizikos šeimų, alkoholio ir narkotikų prevencijos • Nelankantys mokyklos vaikai savivaldybėje tampa nuolatinio rezervu socialinės atskirties grupėms pasipildyti • Sulėtėjęs BVP augimo tempas, neigiamai įtakos savivaldybės rodikliams • Lietuvos savivaldybių indekse žemėjanti Trakų r. sav. užimama pozicija • Darbuotojų emigracija dėl susidariusių socialinių – ekonominių aplinkybių • Galimas socialinę riziką patiriančių šeimų skaičiaus didėjimas dėl didelio ilgalaikių bedarbių ir nedirbančio jaunimo iki 29 m. skaičiaus • Didelis darbingo amžiaus asmenų, gaunančių pašalpas, skaičius • Mažėjantis TUI skaičius dėl kompetencijos stokos ir klasterizacijos poreikio nepatenkinimo • Bedarbių asmenų skaičiaus didėjimas dėl mažesnio nei šalyje ar apskrityje veikiančių ūkio subjektų skaičiaus ir menko gyventojų verslumo • Bendruomenių turistinio potencialo neišnaudojimas dėl kompetencijos stokos • Dėl numatomo pabėgėlių paskirstymo po savivaldybes, padidėjusi marginalių grupių koncentracija • Nėra specialistų darbai su pabėgėliais
--	--

• Dialogo su verslininkais skatinimas, siekiant gerinti verslo aplinką• Didesnių turistinių srautų pritraukimas racionaliai panaudojant turimus rekreacinius ir kultūrinius resursus• Didėjantis turistų skaičius teikia galimybes verslo plėtrai	

3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI BEI INTEGRUOTO IR NOVATORIŠKO STRATEGIJOS POBŪDŽIO APIBŪDINIMAS

3.1. Tikslas – mažinti socialinę atskirtį tikslinėje teritorijoje, per vietines įsidarbinimo galimybes, socialinio verslo plėtrą, neįgalųjų integraciją į bendruomenę, socialinių paslaugų prieinamumo informacinę sklaidą.

3.1.1. Paaiškinimas, kaip formuluojant tikslą buvo naudojami SSGG analizės rezultatai (nurodomi konkrečių SSGG lentelėje įvardytų veiksmų strateginiai ryšiai).

- **Sprendžiamos problemos (silpnybės):** informacijos trūkumas apie Trakų r. sav. veikiančias organizacijas ir jų teikiamas paslaugas; marginalių gyventojų grupių koncentracija; didelis ilgalaikių bedarbių ir nedirbančio jaunimo iki 29 m. skaičius; gausus skaičius senatvės pensijos sulaukusių asmenų, kuriems nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis; darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliaisiais, skaičiaus didėjimas, nors šalyje ir apskrityje stebimas mažėjimas, trūksta socialines paslaugas teikiančių darbuotojų.
- **Išnaudojamos stiprybės:** mažėjantis registruotų bedarbių skaičius; didelis darbingo amžiaus gyventojų skaičius; pakankamas specialistų skaičius, dirbančių su spec. poreikių vaikais; patogi geografinė ir strateginė padėtis; socialinių paslaugų infrastruktūros plėtojimas, naujų socialinių paslaugų atsiradimas; socialinės rizikos šeimų ir vaikų socialinės rizikos šeimose sumažėjimas, sumažėjusios išlaidos socialinėms pašalpoms.
- **Šalinamos grėsmės:** nepakankamai mažėjantis socialinę riziką patiriančių asmenų skaičius dėl informacijos apie socialines paslaugas stokos; nepakankamai mažėjantis socialinę riziką patiriančių asmenų skaičius dėl profesinių įgūdžių stokos; socialinės apsaugos poreikių ir išlaidų augimas dėl senstančios visuomenės; nepakankamas bendradarbiavimas su bendruomenėmis ir NVO dėl neaktyvių darbingų asmenų, socialinės rizikos šeimų, alkoholio ir narkotikų prevencijos; darbuotojų emigracija dėl susidariusių socialinių – ekonominių aplinkybių; galimas socialinę riziką patiriančių šeimų skaičiaus didėjimas dėl didelio ilgalaikių bedarbių ir nedirbančio jaunimo iki 29 m. skaičiaus.
- **Išnaudojamos galimybės:** atskirų socialinių grupių asmenų, individualių poreikių išaiškinimas, tvariau bendradarbiaujant su įvairiomis institucijomis ir NVO; nestacionarių bendruomeninių socialinių paslaugų teikimo plėtimas, įtraukiant NVO; bendradarbiavimo principu galima socialinių paslaugų plėtra, teikiant paraiškas Europos fondo lėšoms pritraukti; savanorių įtraukimas į bendruomeninę veiklą; bendradarbiavimo iniciatyvų kūrimas organizacijoms, siekiant sumažinti socialinę riziką patiriančių asmenų skaičių; socialinių paslaugų plėtra ir kokybės gerinimas; Trakų ir Lentvario miestų plėtra, bendradarbiaujant su įvairiomis organizacijomis ir NVO; efektyvus darbo rinkos priemonių panaudojimas gyventojų užimtumui didinti; dialogo su verslininkais skatinimas, siekiant gerinti verslo aplinką.

3.1.2. Svarstyti alternatyvūs tikslai ir tikslo pasirinkimo priežastys (įvertinti alternatyvūs įvardytų problemų sprendimo (stiprybių, galimybių išnaudojimo ar grėsmių sumažinimo) būdai).

Svarstyti alternatyvūs tikslai:

- 1) mažinti socialinę atskirtį, teikiant įvairias socialines paslaugas į namus;
- 2) mažinti socialinę atskirtį, vykdant nuolatinius užsiėmimų socialinių įgūdžių lavinimui, skirtus

šeimoms, kurios susiduria su problemomis dėl psichotropinių medžiagų vartojimo.

Tikslo pasirinkimo priežastys – išanalizavus SSGG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksnius, bei identifikavus veiksnius kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis – buvo atrinkta tikslo alternatyva „mažinti socialinę atskirtį tikslinėje teritorijoje, per vietines įsidarbinimo galimybes, socialinio verslo plėtrą, neįgaliųjų integraciją į bendruomenę, socialinių paslaugų prieinamumo informacinę sklaidą”.

Tikslo pasiekimo terminas – iki 2022 m. gruodžio 31 d.

3.1.3. Efekto ir rezultato rodikliai

Efekto rodikliai:

- Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) 2014 m. Trakų r. sav. siekė 6,0 proc., siektina reikšmė 2022 m. 3,0 proc.
- Užimtųjų gyventojų dalis 2014 m. siekė 41,13 proc., šalyje 44,81 proc., siektina reikšmė 2022 m. 50,00 proc.

Rezultato rodikliai:

- Naujų įmonių steigimosi sparta 2015 m. pradžioje Trakų r. sav. buvo įregistruoti 1 695 ir veikė 654 ūkio subjektai, siektina reikšmė 2022 – įregistruoti 1900 ir veikiantys 850 ūkio subjektai;
- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes) – 22 dalyvių.
- „Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius“ – 1 socialiniai partneriai.
- „Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos bendruomenės nariai) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose“ – 2 savanoriaujantys dalyviai.
- „BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis darbo rinkoje pagerėjo praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose, dalis“ – 12 dalyvių.

3.1.4. Integruoto ir novatoriško strategijos pobūdžio apibūdinimas

Per socialines inovacijas siekiama rasti būdus, kaip kompleksiskai mažinti socialinę atskirtį tikslinėje teritorijoje, per vietines įsidarbinimo galimybes, socialinio verslo plėtrą, neįgaliųjų integraciją į bendruomenę, socialinių paslaugų prieinamumo informacinę sklaidą.

Strategijos įgyvendinimui pasirinktas novatoriškas kompleksiškas būdas kaip sumažinti socialinę atskirtį per visą socialinių problemų atsiradimo priežasčių ciklą, nesprenžiant tik vienos socialinės atskirties problemos bet sprendžiant iškart kelias, viena su kita susijusias priežasčių ir pasekmių ciklu.

Strategijos įgyvendinimui pasirinkta skleisti informaciją apie socialinių paslaugų prieinamumą socialinę riziką patiriantiems asmenims, kuriuo siekiama tvariai bendradarbiauti su socialinių paslaugų teikėjais dėl paslaugų prieinamumo, paskatinti dialogą tarp socialines paslaugas teikiančių organizacijų ir NVO. Sprendžiama kaip kompleksiskai, teikiant naujas idėjas ar inovatyviai išnaudojant jau turimus mechanizmus (socialines paslaugas teikiančių organizacijų patirtis) spręsti

įsisenėjusias problemas.

Socialinių inovacijų „pelnas“ matuojamas ne tik pinigais ar socialinę riziką patiriančių asmenų skaičiumi mūsų tikslinėje teritorijoje, bet ir sumažėjusiomis viešosiomis išlaidomis dėl socialinės problemos išsprendimo. Kompleksinio tikslo „mažinti socialinę atskirtį tikslinėje teritorijoje, per vietines įsidarbinimo galimybes, socialinio verslo plėtrą, neįgaliųjų integraciją į bendruomenę, socialinių paslaugų prieinamumo informacinę sklaidą“ novatoriškumas pasireiškė jau pirmajame šio tikslo įgyvendinimo etape – vyko idėjų formavimo etapas, jis buvo vienas iš esminių, siekiant tinkamai pasirengti tolimesniam įgyvendinimo laikotarpiui. Kompleksinio tikslo vykdymui numatomas nuolatinis „minčių lietus“ tarp veiklų vykdytojų, socialines paslaugas teikiančių organizacijų, bendruomenės narių, NVO, siekiant pasidalinti patirtimi, pagerinti veiklų vykdymą.

3.1.4. Uždaviniai

Uždavinys Nr. 1– vykdyti mokymų veiklas skirtas nedirbančiųjų integracijai į darbo rinką.

Uždavinys formuotas remiantis SSGG analizėje nurodytais veiksniais. Skirtas šioms, SSGG analizėje nustatytoms, silpnybėms spręsti: marginalių gyventojų grupių koncentracija; didelis ilgalaikių bedarbių ir nedirbančio jaunimo iki 29 m. skaičius. Skirtas pasinaudoti strateginiais ryšiais – SSGG analizėje nustatyta stiprybei plėtoti „didelis darbingo amžiaus gyventojų skaičius“.

Produktų rodikliai:

- Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius: 2018 m. – 1, siektina reikšmė 2022 m. - 1.
- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), skaičius: 2018 m. – 5, siektina reikšmė 2022 m. – 9.
- BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis pagerėjo praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose dalis – 6.

Uždavinio alternatyvos

Svarstyti alternatyvūs uždaviniai:

- 1) teikti individualių konsultacijų paslaugas skirtas nedirbančiųjų integracijai į darbo rinką;
- 2) teikti grupines konsultacijų paslaugas skirtas nedirbančiųjų integracijai į darbo rinką;

Uždavinio alternatyvos vertinimas

Uždavinio pasirinkimo priežastys įvertinus alternatyvas – išanalizavus SSGG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksnius, bei identifikavus veiksnius, kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis, taip pat įvertinus gautus pasiūlymus Strategijos veikloms ir pagrindines teritorijos problemas – buvo atrinktos uždavinio alternatyva – „vykdyti mokymų veiklas skirtas nedirbančiųjų integracijai į darbo rinką“.

Uždavinys Nr. 2 – vykdyti veiklas skirtas bendruomenių socialinės integracijos didinimui.

Uždavinys formuotas remiantis SSGG analizėje nurodytais veiksniais. Skirtas šioms, SSGG analizėje nustatytoms, silpnybėms spręsti: gausus skaičius senatvės pensijos sulaukusių asmenų, kuriems nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis; darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliaisiais, skaičiaus didėjimas, nors šalyje ir apskrityje stebimas mažėjimas. Skirtas pasinaudoti

strateginiais ryšiais – SSGG analizėje nustatyta stiprybei plėtoti „socialinių paslaugų infrastruktūros plėtojimas, naujų socialinių paslaugų atsiradimas“.

Produktų rodikliai:

- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), skaičius: 2018 m. – 5, siektina reikšmė 2022 m. – 11.
- Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių dalis praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose – 1.
- BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis pagerėjo praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose dalis – 5.

Uždavinio alternatyvos

Svarstyti alternatyvūs uždaviniai:

- 1) teikti mokymų paslaugas neįgaliesiems ir socialinių paslaugų teikėjams dėl neįgaliųjų integracijos į visuomenę;
- 2) teikti individualių konsultacijų paslaugas neįgaliesiems dėl integracijos į visuomenę.

Uždavinio alternatyvos vertinimas

Uždavinio pasirinkimo priežastys įvertinus alternatyvas – išanalizavus SSGG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksnius, bei identifikavus veiksnius, kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis, taip pat įvertinus gautus pasiūlymus Strategijos veikloms ir pagrindines teritorijos problemas – buvo atrinkta uždavinio alternatyvos – „vykdyti veiklas skirtas bendruomenių socialinės integracijos didinimui“.

Uždavinys Nr. 3 – teikti informaciją apie socialines paslaugas ir jų prieinamumą.

Uždavinys formuotas remiantis SSGG analizėje nurodytais veiksniais. Skirtas šiai, SSGG analizėje nustatyta, silpnybei spręsti „informacijos apie socialines paslaugas trūkumas“, skirtas pasinaudoti strateginiais ryšiais – SSGG analizėje nustatyta stiprybei plėtoti „socialinių paslaugų infrastruktūros plėtojimas, naujų socialinių paslaugų atsiradimas“.

Produktų rodikliai:

- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), skaičius: 2018 m. – 1, siektina reikšmė 2022 m. – 2.
- Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių dalis praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose – 1.
- BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis pagerėjo praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose dalis – 1.

Uždavinio alternatyvos

Svarstyti alternatyvūs uždaviniai:

- 1) teikti individualias konsultacijas socialinę riziką patiriantiems asmenims dėl socialinių paslaugų prieinamumo ir galimybės jas gauti
- 2) teikti socialinę riziką patiriantiems asmenims bendradarbiavimo paslaugas su socialinių paslaugų

teikėjais, siekiant palengvinti galimybę jomis pasinaudoti.

Uždavinio alternatyvos vertinimas

Uždavinio pasirinkimo priežastys įvertinus alternatyvas – išanalizavus SSGG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksniai, bei identifikavus veiksniai, kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis, taip pat įvertinus gautus pasiūlymus Strategijos veikloms ir pagrindines teritorijos problemas – buvo atrinkta uždavinio alternatyva – „teikti informaciją apie socialines paslaugas ir jų prieinamumą.“.

Įgyvendinimo laikotarpis – nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d.

3.2. Tikslas – įgyvendinti neformalias iniciatyvas, skirtas neaktyvių darbingų gyventojų užimtumui didinti, suteikti profesinius įgūdžius, pagerinti šių asmenų padėtį darbo rinkoje.

3.2.1. Paaiškinimas, kaip formuluojant tikslą buvo naudojami SSGG analizės rezultatai (nurodomi konkrečių SSGG lentelėje įvardytų veiksmų strateginiai ryšiai).

- **Sprendžiamos problemos (silpnybės):** didelis ilgalaikių bedarbių ir nedirbančio jaunimo iki 29 m. skaičius; mažesnė užimtųjų gyventojų dalis nei šalyje, apskrityje ir daugelyje apskrities savivaldybių; maža dalis, dirbančių pagal verslo liudijimą; gyventojų, ypač jaunimo, mažėjimas; apie 80 proc. Lentvario miesto gyventojų dirba kitose savivaldybėse (daugiausia Vilniaus miesto); marginalių gyventojų grupių koncentracija; maža ūkinės veiklos įvairovė; santykinai mažas įmonių skaičius ir menkas gyventojų verslumas.
- **Išnaudojamos stiprybės:** patogi geografinė ir strateginė padėtis; Lentvaris ir Trakai yra didelio potencialo rekreacinėje teritorijoje; didelis darbingo amžiaus gyventojų skaičius; mažėjantis registruotų bedarbių skaičius; spartus materialinių investicijų didėjimas; įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičiaus didėjimas; didžiausi darbdaviai įsikūrę Trakuose ir Lentvaryje; veikiančių įmonių apyvartos didėjimas spartesnis nei šalyje ir apskrityje.
- **Šalinamos grėsmės:** gyventojų darbo vietos pasirinkimas didesnę atlyginimą siūlomose savivaldybėse; blogėjanti šalies, o to pasėkoje ir Lentvario, bei Trakų demografinė situacija; nepakankamai mažėjantis nedarbo lygis; didelė gyventojų emigracija; Lietuvos savivaldybių indekse žemėjanti Trakų r. sav. užimama pozicija; galimas socialinę riziką patiriančių šeimų skaičiaus didėjimas dėl didelio ilgalaikių bedarbių ir nedirbančio jaunimo iki 29 m. skaičiaus; didelis darbingo amžiaus asmenų gaunančių pašalpas skaičius; bedarbių asmenų skaičiaus didėjimas dėl mažesnio nei šalyje ar apskrityje veikiančių ūkio subjektų skaičiaus ir menko gyventojų verslumo; bendruomenių turistinio potencialo neišnaudojimas dėl kompetencijos stokos.
- **Išnaudojamos galimybės:** efektyvus darbo rinkos priemonių panaudojimas gyventojų užimtumui didinti; palankių sąlygų sudarymas dirbantiems pagal verslo liudijimus; atskirų socialinių grupių asmenų individualių poreikių išaiškinimas, tvariau bendradarbiaujant su įvairiomis institucijomis ir NVO; neformalus profesinis mokymas nedirbantiems asmenims; savanorių įtraukimas į bendruomeninę veiklą; įvairių užimtumo priemonių taikymas nedarbo lygio rodiklio sumažinimui; numatomas darbo užmokesčio augimas šalyje, sudarys geresnes sąlygas užimtumui didėti.

3.2.2. Svarstyti alternatyvūs tikslai ir tikslo pasirinkimo priežastys (įvertinti alternatyvūs įvardytų problemų sprendimo (stiprybių, galimybių išnaudojimo ar grėsmių sumažinimo) būdai).

Svarstyti alternatyvūs tikslai:

- 1) sukurti ir įgyvendinti formalią mokymų programą, skirtą neaktyvių gyventojų užimtumui didinti;
- 2) vykdyti socialinius mokymus vietos verslininkams, siekiant supažindinti su socialinėmis problemomis ir nauda, suteikiant naujus profesinius įgūdžius neaktyviems darbingiems gyventojams, o vėliau įdarbinant neaktyvius darbingus asmenis.

3.3. Tikslo pasirinkimo priežastys – išanalizavus SSSG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksniai, bei identifikuojamus veiksniai kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis – buvo atrinkta tikslo alternatyva „įgyvendinti neformalias iniciatyvas, skirtas neaktyvių darbingų gyventojų užimtumui didinti, suteikti profesinius įgūdžius, pagerinti šių asmenų padėtį darbo rinkoje”.

Tikslo pasiekimo terminas – iki 2022 m. gruodžio 31 d.

3.2.3. Efekto ir rezultato rodikliai

Efekto rodikliai:

- Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) 2014 m. Trakų r. sav. siekė 6,0 proc., siektina reikšmė 2022 m. 3,0 proc.
- Užimtųjų gyventojų dalis 2014 m. siekė 41,13 proc., šalyje 44,81 proc., siektina reikšmė 2022 m. 50,00 proc.

Rezultato rodikliai:

- Naujų įmonių steigimosi sparta 2015 m. pradžioje Trakų r. sav. buvo įregistruoti 1 695 ir veikė 654 ūkio subjektai, siektina reikšmė 2022 – įregistruoti 1900 ir veikiantys 850 ūkio subjektai;
- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes) – 25 dalyvių.
- „Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius“ – 1 socialinis partneris.
- „Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos bendruomenės nariai) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose“ – 2 savanoriaujantys dalyviai.
- „BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis darbo rinkoje pagerėjo praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose, dalis“ – 14 dalyvių.

3.2.4. Integruoto ir novatoriško strategijos pobūdžio apibūdinimas

Per socialines inovacijas siekiama rasti būdus, kaip kompleksiskai, teikiant naujas idėjas dėl neaktyvių darbingų gyventojų užimtumui didinti skirtų neformalių iniciatyvų įgyvendinimo, teikti paslaugas neaktyviems darbingiems asmenims, kaip kompleksiskai, teikiant naujas idėjas ir inovatyviai, išnaudojant jau turimus mechanizmus (NVO, dirbančias su neaktyviais asmenimis, kitas organizacijas) spręsti įsisenėjusias problemas. Socialinės inovacijas „pelnas” šiuo atveju ne tik matuojamas pinigais ar socialinę riziką patiriančių asmenų Trakų r. sav. skaičiumi, bet ir

sumažėjusiomis viešosiomis išlaidomis dėl tam tikros socialinės problemos išsprendimo.

Neaktyvių darbingų gyventojų užimtumui didinti skirtų iniciatyvų kūrimo novatoriškumas pasireiškė jau pirmajame šio tikslo įgyvendinimo etape – vyko idėjų formavimo etapas, jis buvo vienas iš esminių, siekiant tinkamai pasirengti tolimesniam įgyvendinimo procesui. Darbe su neaktyviais asmenimis numatytas nuolatinis „minčių lietus“, susitikimai su įvairiomis NVO, Darbo birža ir kitomis bendradarbiaujančiomis įstaigomis dėl visos savivaldybės bendro tikslo – bedarbių skaičiaus mažėjimo. Novatoriškumas pasireiškia ir tuo, kad neaktyvių darbingų gyventojų užimtumo skatinimas bus vykdomas per įvairias iniciatyvas, įtraukiant savanorius darbu, suburiant bendruomenes, suteikiant galimybę neaktyviems darbingiems asmenims pasijusti dalimi bendruomenės, pasijusti reikalingiems ir svarbiems. Taip pat novatoriškumas pasireiškia ir tuo, kad problemos sprendžiamos iš esmės suteikiant profesinius įgūdžius, kuriuos neaktyvūs, socialinę atskirtį patiriantys asmenys galės pritaikyti būsimoje darbovietėje.

Tęstinis novatoriškumas pasireiškia tuo, kad bendruomenės išsiugdys bendruomeniškumo jausmą ir nuolatos per įvairias iniciatyvas galės kviešti neaktyvius darbingus gyventojus prisidėti prie įvairių akcijų, dalyvauti iniciatyvose, įvairiuose renginiuose, ar kartu vystyti veiklą. Visame procese dalyvaus ne tik NVO, valstybės įstaigos, bendruomenės, bet taip pat remiantis tarptautiniais pavyzdžiais vyks bendradarbiavimas su verslo atstovais, siekiant, kad verslo atstovai suprastų, jog neaktyvių darbingų asmenų užimtumo padidinimas gali atnešti didelę naudą ne tik savivaldybei, bet ir jų verslui ir kad bendradarbiavimas per įvairias iniciatyvas suteikia galimybę pažinti klientus, bei susirasti naujų komandos narių. Novatoriškumas pasireiškia ir tuo, kad socialinės inovacijos bus suprantamos, nes tik siaurąja prasme kaip „naujovė“, bet bus ugdomas supratimas apie socialinių tinklų, išteklių vartojimo mažinimo, atsinaujinančių išteklių panaudojimo ir dalinimosi svarbą.

3.2.5. Uždaviniai

Uždavinys Nr. 1 – neformalių iniciatyvų įgyvendinimas

Uždavinys formuotas remiantis SSGG analizėje nurodytais veiksniais. Skirtas šiai, SSGG analizėje nustatytai, silpnybei spręsti „mažesnė užimtųjų gyventojų dalis nei šalyje, apskrityje ir daugelyje apskrities savivaldybių“, skirtas pasinaudoti strateginiais ryšiais – SSGG analizėje nustatytai stiprybei plėtoti „didelis darbingo amžiaus gyventojų skaičius“.

Produktų rodikliai:

- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), skaičius: 2018 m. – 5, siektina reikšmė 2022 m. – 13.
- BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis pagerėjo praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose dalis – 7.

Uždavinio alternatyvos

Svarstyti alternatyvūs uždaviniai:

- 1) teikti individualias konsultacijas neaktyviems gyventojams dėl lengvesnio integravimosi į darbo rinką;
- 2) teikti grupines konsultacijas neaktyviems gyventojams dėl lengvesnio integravimosi į darbo rinką.

Uždavinio alternatyvos vertinimas

Uždavinio pasirinkimo priežastys įvertinus alternatyvas – išanalizavus SSGG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksniai, bei identifikavus veiksniai, kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis, taip pat įvertinus gautus pasiūlymus Strategijos veikloms ir pagrindines teritorijos problemas – buvo atrinkta uždavinio alternatyva – „neformalių iniciatyvų įgyvendinimas”.

Įgyvendinimo laikotarpis – nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d.

Uždavinys Nr. 2 – suteikti įsidarbinimo gebėjimų ir naujų profesinių įgūdžių.

Uždavinys formuotas remiantis SSGG analizėje nurodytais veiksniais. Skirtas šiai, SSGG analizėje nustatyta, silpnai spręsti „mažesnė užimtųjų gyventojų dalis nei šalyje, apskrityje ir daugelyje apskrities savivaldybių”, skirtas pasinaudoti strateginiais ryšiais – SSGG analizėje nustatyta stiprybei plėtoti „plati švietimo paslaugų įvairovė, sudarytos sąlygos jaunimo ir suaugusiųjų ugdymui”.

Produktų rodikliai:

- Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius: 2018 m. – 1, siektina reikšmė 2022 m. - 1.
- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), skaičius: 2018 m. – 5, siektina reikšmė 2022 m. – 12.
- Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių dalis praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose – 2.
- BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis pagerėjo praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose dalis – 7.

Uždavinio alternatyvos

Svarstyti alternatyvūs uždaviniai:

- 1) tobulinti esamus profesinius įgūdžius;
- 2) teikti grupines konsultacijų paslaugas skirtas nedirbančiųjų integracijai į darbi rinką naujų gebėjimų pritaikomų darbo rinkoje tobulinimui;

Uždavinio alternatyvos vertinimas

Uždavinio pasirinkimo priežastys įvertinus alternatyvas – išanalizavus SSGG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksniai, bei identifikavus veiksniai, kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis, taip pat įvertinus gautus pasiūlymus Strategijos veikloms ir pagrindines teritorijos problemas – buvo atrinktos uždavinio alternatyva – „suteikti įsidarbinimo gebėjimų ir naujų profesinių įgūdžių”.

Įgyvendinimo laikotarpis – iki 2022 m. gruodžio 31 d.

3.3. Tikslas – gyventojų verslumui didinti skirtų iniciatyvų įgyvendinimas.

3.3.1. Paaiškinimas, kaip formuluojant tikslą buvo naudojami SSGG analizės rezultatai (nurodomi

konkrečių SSGG lentelėje įvardytų veiksmų strateginiai ryšiai).

- **Sprendžiamos problemos (silpnybės):** gyventojų, ypač jaunimo, mažėjimas; didelis ilgalaikių bedarbių ir nedirbančio jaunimo iki 29 m. skaičius; gyventojai dažniau ekonominę veiklą vykdo sostinėje, nei Trakų r. sav.; mažesnė užimtųjų gyventojų dalis nei šalyje, apskrityje ir daugelyje apskrities savivaldybių; maža dalis, dirbančių pagal verslo liudijimą; vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis mažesnis nei vidutiniškai šalyje ir apskrityje; marginalių gyventojų grupių koncentracija; maža ūkinės veiklos įvairovė; santykinai mažas įmonių skaičius ir menkas gyventojų verslumas; mažesnės nei šalyje ir apskrityje vienam gyventojui tenkančios TUI ir MI; mažesnis nei šalyje ir apskrityje 1 000 – iui gyventojų tenkantis veikiančių ūkio subjektų skaičius; mažesnis nei šalyje ir apskrityje 1 000 – iui gyventojų tenkantis mažų ir vidutinių įmonių skaičius; mažesnis statybos darbų apimčių augimas nei šalyje ir apskrityje; mažėjantis negyvenamųjų pastatų statybų skaičius.
- **Išnaudojamos stiprybės:** patogi geografinė ir strateginė padėtis; išplėtotas susisiekimo tinklas (magistralės, geležinkelis, oro uostas, dviračių takai); priemiesčiuose patrauklios gyvenamosios teritorijos, į kurias keliai sostinės gyventojai; Lentvaris ir Trakai yra didelio potencialo rekreacinėje teritorijoje; Trakai – patraukliausia Lietuvos vietinio turizmo vieta; palanki laisvalaikio veiklų organizavimui gamtinė aplinka; didėjantis turistų skaičius; teigiama neto migracija; didelis darbingo amžiaus gyventojų skaičius; išaugęs meno mėgėjų kolektyvų ir asmenų dalyvaujančių juose skaičius; propaguojamos įvairios sporto šakos, sparčiai didėjantis sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius; spartus MI didėjimas; įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičiaus didėjimas; didžiausi darbdaviai įsikūrę Trakuose ir Lentvaryje; didžioji dalis savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų – mažos ir vidutinės įmonės; veikiančių įmonių apyvartos didėjimas spartesnis nei šalyje ir apskrityje; gyvenamųjų pastatų skaičiaus augimas spartesnis nei šalyje ir apskrityje.
- **Šalinamos grėsmės:** blogėjanti šalies, o to pasekoje ir Lentvario, bei Trakų demografinė situacija; didelė gyventojų emigracija; gyventojų darbo vietos pasirinkimas didesnę atlyginimą siūlomose savivaldybėse; nepakankamai mažėjantis nedarbo lygis; sulėtėjęs BVP augimo tempas, neigiamai įtakos savivaldybės rodiklius; Lietuvos savivaldybių indekse žemėjanti Trakų r. sav. užimama pozicija; galimas socialinę riziką patiriančių šeimų skaičiaus didėjimas dėl didelio ilgalaikių bedarbių ir nedirbančio jaunimo iki 29 m. skaičiaus; didelis darbingo amžiaus asmenų, gaunančių pašalpas, skaičius; mažėjantis TUI skaičius dėl kompetencijos stokos ir klasterizacijos poreikio nepatenkinimo; bedarbių asmenų skaičiaus didėjimas dėl mažesnio nei šalyje ar apskrityje veikiančių ūkio subjektų skaičiaus ir menko gyventojų verslumo; bendruomenių turistinio potencialo neišnaudojimas dėl kompetencijos stokos.
- **Išnaudojamos galimybės:** dėl vandens telkinių gausos, puikios sąlygos plėtoti vandens transportą; galimas tranzitinio potencialo stiprinimas; transporto mazgo ir pramonės plėtros galimybės pasinaudojant geografinę padėtimi; greta Trakų r. sav. veikia Vilniaus pramoninė zona; naujos ekonominės veiklos koncentracija, dėl Trakų ir Lentvario priemiesčių apgyvendinimo; galimas turistinių paslaugų plėtojimas išnaudojant Vilniaus gretimybes turizmo ir rekreacijos srityje; Lentvaryje galimas ypač didelis turizmo potencialas; emigracijos mažinimas, kuriant geresnes sąlygas gyventi jaunoms šeimoms, verslo kūrimui; efektyvus darbo rinkos priemonių panaudojimas gyventojų užimtumui didinti; palankių sąlygų sudarymas dirbantiems pagal verslo liudijimus; geriau išnaudoti Vilniaus ir Trakų r. sav., ypač Lentvario miesto nekilnojamojo turto kainų skirtumus, pritraukiant naujus gyventojus; neišnaudotų teritorijų pritaikymas investicijoms; paveldo objektų panaudojimas vietos bendruomenių kultūros, socialiniams bei ekonominiams poreikiams tenkinti ir turizmui plėtoti; didesnio dėmesio skyrimo TUI skatinimui, verslo ir investicinės aplinkos gerinimui,

kadangi Trakų r. sav. yra didelis verslo potencialas; didesnė finansinė parama smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrai; renginių, mokymų organizavimas, konsultacijos ir pagalba kuriant verslą; viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės iniciatyvų skatinimas; dialogo su verslininkais skatinimas, siekiant gerinti verslo aplinką; didesnių turistinių srautų pritraukimas racionaliai panaudojant turimus rekreacinius ir kultūrinius resursus; didėjantis turistų skaičius teikia galimybes verslo plėtrai.

3.3.2. Svarstyti alternatyvūs tikslai ir tikslo pasirinkimo priežastys (įvertinti alternatyvūs įvardytų problemų sprendimo (stiprybių, galimybių išnaudojimo ar grėsmių sumažinimo) būdai).

Svarstyti alternatyvūs tikslai:

- 1) subsidijų pradedančiajam verslui teikimas;
- 2) verslo atstovų, kurie veikia ne mažiau kaip 2 metus konsultavimas ir pagalba plėtojant verslą.

Tikslo pasirinkimo priežastys – išanalizavus SSGG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksniai, bei identifikuojamus veiksniai kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis buvo atrinkta tikslo alternatyva „įgyvendinti neformalias iniciatyvas, skirtas gyventojų verslumui didinti, suteikti reikiamas žinias ir priemones verslo pradžiai, pagerinti darbingų vietos veiklos grupės teritorijos gyventojų padėtį darbo rinkoje”.

Tikslo pasiekimo terminas – iki 2022 m. gruodžio 31 d.

3.3.3. Efekto ir rezultato rodikliai

Efekto rodikliai:

- Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) 2014 m. Trakų r. sav. siekė 6,0 proc., siektina reikšmė 2022 m. 3,0 proc.
- Naujų įmonių steigimosi sparta 2015 m. pradžioje Trakų r. sav. buvo įregistruoti 1 695 ir veikė 654 ūkio subjektai, siektina reikšmė 2022 – įregistruoti 1900 ir veikiantys 850 ūkio subjektai;
- Užimtųjų gyventojų dalis 2014 m. siekė 41,13 proc., šalyje 44,81 proc., siektina reikšmė 2022 m. 50,00 proc.

Rezultato rodikliai:

- Naujų įmonių steigimosi sparta 2015 m. pradžioje Trakų r. sav. buvo įregistruoti 1 695 ir veikė 654 ūkio subjektai, siektina reikšmė 2022 – įregistruoti 1900 ir veikiantys 850 ūkio subjektai;
- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes) – 35 dalyvių.
- „BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis darbo rinkoje pagerėjo praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose, dalis“ – 24 dalyvių.
- „Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius“ – 1 socialiniai partneriai.
- „Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos bendruomenės nariai) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose“ – 2 savanoriaujantys dalyviai.

3.3.4. Integruoto ir novatoriško strategijos pobūdžio apibūdinimas

Neformalių iniciatyvų, skirtų gyventojų verslumui didinti, kūrimo novatoriškumas pasireiškė

jau pirmajame šio tikslo įgyvendinimo etape – vyko idėjų formavimo etapas, jis buvo vienas iš esminių, siekiant tinkamai pasirengti tolimesniam įgyvendinimo procesui. Darbe su neaktyviais asmenimis numatytas nuolatinis „minčių lietus“, susitikimai su įvairiomis NVO, verslo atstovais ir kitomis bendradarbiaujančiomis įstaigomis dėl visos savivaldybės bendro tikslo – gyventojų verslumo didinimo ir prisidėjimo prie naujų verslų kūrimo savivaldybėje, taip sukuriant naujas darbo vietas.

Novatoriškumas pasireiškia ir tuo, kad verslumo skatinimas bus vykdomas per įvairias iniciatyvas, ypač daug dėmesio bus skiriama neseniai įsikūrusio verslo konsultavimo paslaugoms su įvairių sričių specialistais, tokiais kaip teisininkai, finansininkai, marketingo, verslo plėtros, procesų valdymo ir kt. specialistais, kurie bus priskiriami atitinkamai pagal konsultuojamos įmonės poreikius.

Tęstinis novatoriškumas pasireiškia tuo, kad remiantis tarptautine patirtimi bus vykdomos veiklos, kuomet nauji verslo subjektai turės galimybę pasidalinti savo asmenine patirtimi su kitais verslo subjektais, jiems bus suteikiami komandinio bendradarbiavimo mokymai, kurių metu bus ugdomas bendruomeniškumo jausmas, suteikiama galimybė susipažinti ir atrasti naudą vienoje ar kitoje srityje bendradarbiauti, o galbūt net jungtis į klasterius ir to pasekoje iš mažos įmonės išaugti į didelę – savivaldybei daug pelno ir naujų darbo vietų sukuriančią įmonę.

Novatoriškumas pasireiškia ir tuo, kad socialinės inovacijos verslo konsultavime bus suprantamos, ne tik siaurąja prasme kaip „naujovė“, bet ir ugdomas supratimas apie vartojimo mažinimo svarbą, socialinių tinklų svarbą, išteklių vartojimo mažinimo svarbą, atsinaujinančių išteklių panaudojimą ir dalinimosi svarbą. Novatoriškumas pasireiškia ir bendradarbiavimu bei patirties sklaida tarptautinėje rinkoje, taip bus sudarytos galimybės pasisemti patirties iš tarptautinės rinkos ir pritaikyti gautą patirtį Lentvario ir Trakų miestuose.

3.3.5. Uždaviniai

Uždavinys Nr. 1 – vykdyti iniciatyvas, skirtas verslumo kompetencijų ugdymui.

Uždavinys formuotas remiantis SSGG analizėje nurodytais veiksniais. Skirtas šiai, SSGG analizėje nustatyta, silpnybei spręsti „Santykinais mažas įmonių skaičius ir menkas gyventojų verslumas“, skirtas pasinaudoti strateginiais ryšiais – SSGG analizėje nustatyta stiprybei plėtoti „Patogi geografinė ir strateginė padėtis“.

Produktų rodikliai:

- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), skaičius: 2018 m. – 2, siektina reikšmė 2022 m. – 7.
- BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis pagerėjo praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose dalis – 2.

Uždavinio alternatyvos

Svarstyti alternatyvūs uždaviniai:

- 1) Vykdyti iniciatyvas skirtas verslumo kompetencijų poreikio nustatymui;
- 2) Vykdyti individualių kompetencijų nustatymą, po jų individualius kompetencijų lavinimo mokymus.

Uždavinio alternatyvos vertinimas

Uždavinio pasirinkimo priežastys įvertinus alternatyvas – išanalizavus SSGG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksniai, bei identifikavus veiksniai, kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis, taip pat įvertinus gautus pasiūlymus Strategijos veikloms ir pagrindines teritorijos problemas – buvo atrinktos uždavinio alternatyvos – „vykdyti iniciatyvas, skirtas verslumo kompetencijų ugdymui“.

Uždavinys Nr. 2 – vykdyti iniciatyvas skirtas produkcijos ir paslaugų pristatymams.

Uždavinys formuotas remiantis SSGG analizėje nurodytais veiksniais. Skirtas šiai, SSGG analizėje nustatyta, silpnybei spręsti „santykinai mažas įmonių skaičius ir menkas gyventojų verslumas“, skirtas pasinaudoti strateginiais ryšiais – SSGG analizėje nustatyta stiprybei plėtoti „patogi geografinė ir strateginė padėtis“.

Produktų rodikliai:

- Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius: 2018 m. – 1, siektina reikšmė 2022 m. - 1.
- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), skaičius: 2018 m. – 5, siektina reikšmė 2022 m. – 19.
- Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių dalis praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose – 2.
- BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis pagerėjo praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose dalis – 10.

Uždavinio alternatyvos

Svarstyti alternatyvūs uždaviniai:

- 1) Vykdyti mokymus skirtus produkcijos ir paslaugų pristatymui;
- 2) Vykdyti individualias ir grupines konsultacijas skirtas pristatyti konkrečią produkciją ar paslaugas, taip pat tarpininkauti pirminiuose produkcijos pristatymuose klientams.

Uždavinio alternatyvos vertinimas

Uždavinio pasirinkimo priežastys įvertinus alternatyvas – išanalizavus SSGG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksniai, bei identifikavus veiksniai, kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis, taip pat įvertinus gautus pasiūlymus Strategijos veikloms ir pagrindines teritorijos problemas – buvo atrinktos uždavinio alternatyva – „vykdyti iniciatyvas skirtas produkcijos ir paslaugų pristatymams“

Uždavinys Nr. 3 – vykdyti veiklas skirtas gyventojų verslumo skatinimui.

Uždavinys formuotas remiantis SSGG analizėje nurodytais veiksniais. Skirtas šiai, SSGG analizėje nustatyta, silpnybei spręsti „santykinai mažas įmonių skaičius ir menkas gyventojų verslumas“, skirtas pasinaudoti strateginiais ryšiais – SSGG analizėje nustatyta stiprybei plėtoti „patogi geografinė ir strateginė padėtis“.

Produktų rodikliai:

- Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius: 2018 m. – 1, siektina reikšmė 2022 m. – 1.
- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), skaičius: 2018 m. – 2, siektina reikšmė 2022 m. – 9.
- BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis pagerėjo praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose dalis – 2.

Uždavinio alternatyvos

Svarstyti alternatyvūs uždaviniai:

- 1) Vykdyti mokymus skirtus verslumo ugdymui;
- 2) Vykdyti individualias konsultacijas skirtas verslo analizei atlikti.

Uždavinio alternatyvos vertinimas

Uždavinio pasirinkimo priežastys įvertinus alternatyvas – išanalizavus SSGG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksniai, bei identifikavus veiksniai, kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis, taip pat įvertinus gautus pasiūlymus Strategijos veikloms ir pagrindines teritorijos problemas – buvo atrinktos uždavinio alternatyvos – „vykdyti veiklas skirtas gyventojų verslumo skatinimui“.

Įgyvendinimo laikotarpis – iki 2022 m. gruodžio 31 d.

3.4. Tikslas – bendradarbiauti su kitomis vietos veiklos grupėmis, siekiant miestų plėtros.

3.4.1. Paaikškinimas, kaip formuluojant tikslą buvo naudojami SSGG analizės rezultatai (nurodomi konkrečių SSGG lentelėje įvardytų veiksmų strateginiai ryšiai).

- **Sprendžiamos problemos (silpnybės):** didelis ilgalaikių bedarbių ir nedirbančio jaunimo iki 29 m. skaičius; gyventojų, ypač jaunimo, mažėjimas; Trakų r. sav. gyventojai dažniau ekonominę veiklą vykdo sostinėje, nei Trakų r. sav.; vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis mažesnis nei vidutiniškai šalyje ir apskrityje; marginalių gyventojų grupių koncentracija; informacijos apie socialines paslaugas trūkumas; maža ūkinės veiklos įvairovė; daugiausia socialinių paslaugų įstaigų yra įsikūrę Trakuose, šių įstaigų trūksta Lentvaryje; nepakankamai išvystyta socialinių paslaugų infrastruktūra; mažesnė užimtųjų gyventojų dalis nei šalyje, apskrityje ir daugelyje apskrities savivaldybių; maža dalis, dirbančių pagal verslo liudijimą; informacijos trūkumas apie Trakų r. sav. veikiančias organizacijas ir jų teikiamas paslaugas; santykinai mažas įmonių skaičius ir menkas gyventojų verslumas.

- **Išnaudojamos stiprybės:** patogi geografinė ir strateginė padėtis; mažėjantis registruotų bedarbių skaičius; didelis darbingo amžiaus gyventojų skaičius; didžiausias švietimo įstaigų skaičius sutelktas Trakuose ir Lentvaryje, tačiau švietimo paslaugų teikimas prieinamas ir atokesnių seniūnijų vaikams; veikia Trakų švietimo pagalbos tarnyba ir Trakų r. sav. vaiko gerovės komisija; plati švietimo paslaugų įvairovė, sudarytos sąlygos jaunimo ir suaugusiųjų ugdymui; sumažėjęs specialiųjų poreikių turinčių mokinių skaičius bei nedidelė tokių mokinių dalis nuo viso mokinių skaičiaus, lyginant su šalies vidurkiu; pakankamas specialistų skaičius, dirbančių su spec. poreikio vaikais; socialinių paslaugų infrastruktūros plėtojimas, naujų socialinių paslaugų atsiradimas; socialinės rizikos šeimų ir vaikų socialinės rizikos šeimose sumažėjimas; socialinių paslaugų

infrastruktūros plėtojimas, naujų socialinių paslaugų atsiradimas; socialinės rizikos šeimų ir vaikų socialinės rizikos šeimose sumažėjimas, sumažėjusios išlaidos socialinėms pašalpoms; spartus MI didėjimas; įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičiaus didėjimas; didžiausi darbdaviai įsikūrę Trakuose ir Lentvaryje; veikiančių įmonių apyvartos didėjimas spartesnis nei šalyje ir apskrityje; gyvenamųjų pastatų skaičiaus augimas spartesnis nei šalyje ir apskrityje.

- **Šalinamos grėsmės:** blogėjanti šalies, o to pasėkoje ir Lentvario, bei Trakų demografinė situacija; gyventojų darbo vietos pasirinkimas didesnį atlyginimą siūlomose savivaldybėse; nepakankamai mažėjantis nedarbo lygis; didelis nesimokančių vaikų skaičius; didelė gyventojų emigracija; didėja nepilnamečių nusikalstamumas, susiduriama su vis sunkesniais vaikų elgesio pažeidimais; socialinės apsaugos poreikių ir išlaidų augimas dėl senstančios visuomenės; psichotropinių medžiagų ir alkoholio vartojimas, socialinių įgūdžių stoka labiausiai sąlygoja socialinės rizikos šeimų atsiradimą; nepakankamas bendradarbiavimas su seniūnijų bendruomenėmis ir NVO dėl alkoholio ir narkotikų prevencijos; gausus alkoholio ir rūkalų vartojimas mokinių tarpe; nelankantys mokyklos vaikai savivaldybėje tampa nuolatiniu rezervu socialinės atskirties grupėms papildyti; nepakankamai mažėjantis socialinę riziką patiriančių asmenų skaičius dėl informacijos apie socialines paslaugas stokos; nepakankamai mažėjantis socialinę riziką patiriančių asmenų skaičius dėl profesinių įgūdžių stokos; sulėtėjęs BVP augimo tempas, neigiamai įtakos savivaldybės rodiklius; Lietuvos savivaldybių indekse žemėjanti Trakų r. sav. užimama pozicija; darbuotojų emigracija dėl susidariusių socialinių – ekonominių aplinkybių; galimas socialinę riziką patiriančių šeimų skaičiaus didėjimas dėl didelio ilgalaikių bedarbių ir nedirbančio jaunimo iki 29 m. skaičiaus; didelis darbingo amžiaus asmenų gaunančių pašalpas skaičius; bedarbių asmenų skaičiaus didėjimas dėl mažesnio nei šalyje ar apskrityje veikiančių ūkio subjektų skaičiaus ir menko gyventojų verslumo.
- **Išnaudojamos galimybės:** Trakų ir Lentvario miestų plėtra, bendradarbiaujant su įvairiomis organizacijomis ir NVO; didesnis įvairių institucijų bendradarbiavimas su NVO, kurios labiau išreiškia atskirų socialinių grupių asmenų individualius poreikius; nestacionarių bendruomeninių socialinių paslaugų teikimo plėtimas, įtraukiant NVO; bendradarbiavimo principu galima socialinių paslaugų plėtra, teikiant paraiškas Europos fondo lėšoms pritraukti; galimybių ieškojimas, kaip pritaikyti švietimo įstaigų tinklą ir struktūrą esamai demografinėi ir finansinei savivaldybės situacijai; paveldo objektų panaudojimas vietos bendruomenių kultūros, socialiniams bei ekonominiams poreikiams tenkinti ir turizmui plėtoti; socialinių paslaugų plėtra ir kokybės gerinimas; viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės iniciatyvų skatinimas; dialogo su verslininkais skatinimas, siekiant gerinti verslo aplinką.

3.4.2. Svarstyti alternatyvūs tikslai ir tikslo pasirinkimo priežastys (įvertinti alternatyvūs įvardytų problemų sprendimo (stiprybių, galimybių išnaudojimo ar grėsmių sumažinimo) būdai).

Svarstyti alternatyvūs tikslai:

- 1) bendradarbiavimo ir informacijos sklaidos efektyvumo didinimas vykdant konsultacijas;
- 2) informacinio portalo, skirto bendradarbiavimui ir informacijos sklaidai kūrimas.

Tikslo pasirinkimo priežastys – išanalizavus SSGG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksniai, bei identifikuojamus veiksniai kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis buvo

atrinkta tikslo alternatyva „bendradarbiavimas su kitomis vietos veiklos grupėmis siekiant miestų plėtros”.

Tikslo pasiekimo terminas – iki 2022 m. gruodžio 31 d.

Lentvario miesto VVG numato bendradarbiavimą su Trakų krašto VVG pagal bendradarbiavimo sutartį. Bendradarbiavimo sutartis pridedama 19 priede.

3.4.3. Efekto ir rezultato rodikliai

Efekto rodikliai:

- Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) 2014 m. Trakų r. sav. siekė 6,0 proc., siektina reikšmė 2022 m. 3,0 proc.
- Užimtųjų gyventojų dalis 2014 m. siekė 41,13 proc., šalyje 44,81 proc., siektina reikšmė 2022 m. 50,00 proc.

Rezultato rodikliai:

- Naujų įmonių steigimosi sparta 2015 m. pradžioje Trakų r. sav. buvo įregistruoti 1 695 ir veikė 654 ūkio subjektai, siektina reikšmė 2022 – įregistruoti 1900 ir veikiantys 850 ūkio subjektai;
- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes) – 10 dalyvių.
- „Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius“ – 1 socialiniai partneriai.
- Įvykdyti 5 susitikimai su Trakų krašto vietos veiklos grupėmis.

3.4.4. Integruoto ir novatoriško strategijos pobūdžio apibūdinimas

Veiklos novatoriškumas pasireiškė, tuo, kad jau pirmajame veiklos įgyvendinimo etape – vyko idėjų formavimo etapas, jis buvo vienas iš esminių, siekiant tinkamai pasirengti tolimesniam įgyvendinimo procesui. Novatoriškumas veikloje suprantamas taip, kad bendradarbiaujančios organizacijos nuolat komunikuoja, sprendžia problemas kartu, ne atskirai kaip buvo iki šiol.

Nuolatinis bendradarbiavimas ir informacijos tinklai tarp įvairių institucijų, NVO ar kitų VVG labai svarbūs ieškant naujų sprendimo būdų dėl socialinės atskirties mažinimo, neformalių iniciatyvų įgyvendinimo, gyventojų verslumo didinimo.

Tęstinis novatoriškumas pasireiškė tuo, kad organizacijos galės pasidalinti savo asmenine patirtimi su kitomis organizacijomis, organizacijoms bus suteikiami mokymai, kurių metu bus ugdomas bendruomeniškumo jausmas, suteikiama galimybė susipažinti ir atrasti naudą vienoje ar kitoje srityje bendradarbiauti, kartu įgyvendinant projektus, siekiant bendrų tikslų. Novatoriškumas pasireiškė ir tuo, kad socialinės inovacijos bendradarbiavime bus suprantamos, ne tik siaurąja prasme kaip „naujovė”, bet tuo pačiu bus ugdomas supratimas apie vartojimo mažinimo svarbą, socialinių tinklų svarbą, išteklių vartojimo mažinimo svarbą, atsinaujinančių išteklių panaudojimą ir dalinimosi svarbą.

3.4.5. Uždaviniai

Uždavinys Nr. 1 – Vykdėti susitikimus skirtus užmegsti ryšius ir juos palaikyti su Trakų krašto

VVG dėl strategijos tikslų įgyvendinimo.

Uždavinys formuotas remiantis SSGG analizėje nurodytais veiksniais. Skirtas šiai, SSGG analizėje nustatytai, silpnybei spręsti „informacijos trūkumas apie Trakų r. sav. veikiančias organizacijas ir jų teikiamas paslaugas“, skirtas pasinaudoti strateginiais ryšiais – SSGG analizėje nustatytai stiprybei „socialinių paslaugų infrastruktūros plėtojimas, naujų socialinių paslaugų atsiradimas“ plėtoti.

Produktų rodikliai:

- Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius: 2018 m. – 1, siektina reikšmė 2022 m. – 1.
- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), skaičius: 2018 m. – 5, siektina reikšmė 2022 m. – 10.
- Įvykdyti 5 susitikimai su Trakų krašto vietos veiklos grupėmis.

Uždavinio alternatyvos

Svarstyti alternatyvūs uždaviniai:

1) vykdyti konsultacijas Trakų krašto ir Lentvario miesto vietos veiklos grupėms, taip pat Lentvario ir Trakų miestų organizacijoms dėl veiklų efektyvumo, bendradarbiavimo tinklų kūrimo;

2) skatinti organizacijas bendradarbiauti, keičiantis informacija apie problemas su kuriomis susidūrė „organizacijų internetinėje platformoje“, suteikiant galimybę joje pasidalinti turima patirtimi.

Uždavinio pasirinkimo priežastys – išanalizavus SSGG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksnius, bei identifikavus veiksnius, kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis, taip pat įvertinus gautus pasiūlymus Strategijos veikloms ir pagrindines teritorijos problemas, buvo atrinkta uždavinio alternatyva – „bendradarbiauti su kitomis vietos veiklos grupėmis“.

Uždavinio pasirinkimo priežastys įvertinus alternatyvas – išanalizavus SSGG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksnius, bei identifikavus veiksnius, kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis, taip pat įvertinus gautus pasiūlymus Strategijos veikloms ir pagrindines teritorijos problemas, buvo atrinktos uždavinio alternatyvos – „vykdyti susitikimus skirtus užmegsti ryšius ir juos palaikyti su Trakų krašto VVG dėl strategijos tikslų įgyvendinimo“.

Įgyvendinimo laikotarpis – iki 2022 m. gruodžio 31 d.

3.5. Tikslas – vykdyti pabėgėlių integraciją

3.5.1. Paaiškinimas, kaip formuluojant tikslą buvo naudojami SSGG analizės rezultatai (nurodomi konkrečių SSGG lentelėje įvardytų veiksmų strateginiai ryšiai).

• Sprendžiamos problemos (silpnybės):

Gyventojų, ypač jaunimo, mažėjimas; Gyventojai dažniau ekonominę veiklą vykdo sostinėje, nei Trakų r. sav.; Apie 80 proc. Lentvario miesto gyventojų dirba kitose savivaldybėse (daugiausia Vilniaus miesto); Neigiama natūrali gyventojų kaita 1000-iai gyventojų, ženkliai viršija šalies ir apskrities vidurkį; Mažesnė užimtųjų gyventojų dalis nei šalyje, apskrityje ir daugelyje apskrities

savivaldybių; Mažėjantis mokinių skaičius; Maža ūkinės veiklos įvairovė; Mažėjančios tiesioginių užsienio investicijų apimtys; Mažesnės nei šalyje ir apskrityje vienam gyventojui tenkančios tiesioginės užsienio ir materialinės investicijos; Mažesnis nei šalyje ir apskrityje 1 000 – iui gyventojų tenkantis veikiančių ūkio subjektų skaičius; Mažesnis nei šalyje ir apskrityje 1 000 – iui gyventojų tenkantis mažų ir vidutinių įmonių skaičius.

- **Išnaudojamos stiprybės:** Patogi geografinė ir strateginė padėtis; Lentvaris ir Trakai yra didelio potencialo rekreacinėje teritorijoje; Didėjantis turistų skaičius; Spartus materialinių investicijų didėjimas; Įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičiaus didėjimas; Didžiausi darbdaviai įsikūrę Trakuose ir Lentvaryje; Veikiančių įmonių apyvartos didėjimas spartesnis nei šalyje ir apskrityje; Gyvenamųjų pastatų skaičiaus augimas spartesnis nei šalyje ir apskrityje; Didžioji dalis savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų – mažos ir vidutinės įmonės.

- **Šalinamos grėsmės:** didelė gyventojų emigracija; gyventojų darbo vietos pasirinkimas didesni atlyginimą siūlomose savivaldybėse; dėl numatomo pabėgėlių paskirstymo po savivaldybes, padidėjusi marginalių grupių koncentracija, nėra specialistų darbui su pabėgėliais;

- **Išnaudojamos galimybės:** naujos ekonominės veiklos koncentracija, dėl Trakų ir Lentvario priemiesčių apgyvendinimo; Galimas turistinių paslaugų plėtojimas išnaudojant Vilniaus gretimybes turizmo ir rekreacijos srityje; Greta Trakų r. sav. veikia Vilniaus pramoninė zona; Efektyvus darbo rinkos priemonių panaudojimas gyventojų užimtumui didinti; Geriau išnaudoti Vilniaus ir Trakų r. sav., ypač Lentvario miesto nekilnojamojo turto kainų skirtumus, pritraukiant naujus gyventojus, vykdant komercinių pastatų statybą; Neišnaudotų teritorijų pritaikymas investicijoms; Įvairių užimtumo priemonių taikymas nedarbo lygio rodiklio sumažinimui; Didesnio dėmesio skyrimo TUI skatinimui, verslo ir investicinės aplinkos gerinimui, kadangi Trakų r. sav. yra didelis verslo potencialas; Viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės iniciatyvų skatinimas; Dialogo su verslininkais skatinimas, siekiant gerinti verslo aplinką.

Efekto rodikliai:

- Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) 2014 m. Trakų r. sav. siekė 6,0 proc., siektina reikšmė 2022 m. 3,0 proc.
- Naujų įmonių steigimosi sparta 2015 m. pradžioje Trakų r. sav. buvo įregistruoti 1 695 ir veikė 654 ūkio subjektai, siektina reikšmė 2022 – įregistruoti 1900 ir veikiančios 850 ūkio subjektai;
- Užimtųjų gyventojų dalis 2014 m. siekė 41,13 proc., šalyje 44,81 proc., siektina reikšmė 2022 m. 50,00 proc.

Rezultato rodikliai:

- Naujų įmonių steigimosi sparta 2015 m. pradžioje Trakų r. sav. buvo įregistruoti 1 695 ir veikė 654 ūkio subjektai, siektina reikšmė 2022 – įregistruoti 1900 ir veikiančios 850 ūkio subjektai;
- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes) – 10 dalyvių.

3.5.2. Svarstyti alternatyvūs tikslai ir tikslo pasirinkimo priežastys (įvertinti alternatyvūs įvardytų problemų sprendimo (stiprybių, galimybių išnaudojimo ar grėsmių sumažinimo būdai).

Svarstyti alternatyvūs tikslai:

- 1) skatinti pabėgėlių integraciją vykdyti kultūrinius, sveikatingumo renginius ir kitas iniciatyvas;
- 2) skatinti pabėgėlių savarankišką veiklą vykdant bendruomenės susitikimus.

Tikslo pasirinkimo priežastys – išanalizavus SSSG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksniai, bei identifikuotus veiksniai kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis buvo atrinkta tikslo alternatyva – „vykdyti pabėgėlių integraciją”.

Tikslo pasiekimo terminas – iki 2022 m. gruodžio 31 d.

3.5.3. Integruoto ir novatoriško strategijos pobūdžio apibūdinimas

Veiklos novatoriškumas pasireiškė planuojamu darbu su pabėgėliais ir tuo, kad jau pirmajame veiklos įgyvendinimo etape – vyko idėjų formavimo etapas, jis buvo vienas iš esminių, siekiant tinkamai pasirengti tolimesniam įgyvendinimo procesui. Novatoriškumas veikloje suprantamas tuo, kad organizacijos, kuriose tam tikras veiklas vykdydys savanoriai, nuolatos komunikuos, spręsdamas problemas kartu, o ne atskirai kaip buvo iki šiol. Pabėgėliai bus skatinami tapti darbingais asmenimis, prisidėti prie bendruomenės gerovės. Pabėgėliams bus suteikiama galimybė lengviau integruotis į visuomenę. perspektyvų.

3.5.4. Uždaviniai

Uždavinys Nr. 1 – Mokymų skirtų pabėgėlių integracijai į visuomenę vykdymas

Uždavinys formuotas remiantis SSSG analizėje nurodytais veiksniais. Skirtas šiai, SSSG analizėje nustatyta, silpnybei spręsti „Didelis ilgalaikių bedarbių ir nedirbančio jaunimo iki 29 m. skaičius” ir grėsmei šalinti „Dėl numatomo pabėgėlių paskirstymo po savivaldybes, padidėjusi marginalių grupių koncentracija“, skirtas pasinaudoti strateginiais ryšiais – SSSG analizėje nustatyta stiprybei plėtoti „Didelis darbingo amžiaus gyventojų skaičius”.

Uždavinio pasirinkimo priežastys – išanalizavus SSSG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksniai, bei identifikuotus veiksniai, kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis, taip pat įvertinus gautus pasiūlymus Strategijos veikloms ir pagrindines teritorijos problemas, buvo atrinkta uždavinio alternatyva – „mokymų skirtų pabėgėlių integracijai į visuomenę vykdymas”.

Produktų rodikliai:

- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), skaičius: 2018 m. – 5, siektina reikšmė 2022 m. – 10.

Uždavinio alternatyvos

Svarstyti alternatyvūs uždaviniai:

- 1) įtraukti pabėgėlius į visuomenės organizuojamus kultūrinius renginius, taip siekiant integruoti juos į visuomenę;
- 2) skatinti pabėgėlių integraciją, vykdant konsultacijas pabėgėliams, kuriuose dalyvautų NVO ir kitų institucijų atstovai.

Uždavinio alternatyvų vertinimas – išanalizavus SSSG gautus rezultatus ir svarbiausias iš anksto identifikuotas socialines problemas, bei įtaką socialinių problemų atsiradimui darančius veiksnius, bei identifikavus veiksnius, kurie gali efektyviausiai sumažinti problemų atsiradimo priežastis, taip pat įvertinus gautus pasiūlymus Strategijos veikloms ir pagrindines teritorijos problemas, buvo atrinktos uždavinio alternatyvos – „mokymų skirtų pabėgėlių integracijai į visuomenę vykdymas“.

Numatomi bendri strategijos rezultatai

Efeko ir rezultato rodikliai:

1. Socialinės integracijos padidėjimas;
2. Prisidėjimas prie naujų ir esamų socialinių paslaugų prieinamumo, informacijos apie socialines paslaugas sklaidos;
3. Prisidėjimas prie galimybės kuo didesniai socialinę riziką patiriančių asmenų skaičiui naudotis socialinėmis paslaugomis;
4. Prisidėjimas prie nedarbo lygio savivaldybėje sumažinimo;
5. Prisidėjimas prie didesnio užimtųjų gyventojų skaičiaus savivaldybėje;
6. Prisidėjimas prie marginalios grupės koncentracijos mažinimo savivaldybėje;
7. Prisidėjimas prie socialinio verslo populiarinimo ir skatinimo;
8. Prisidėjimas prie naujų neformalių iniciatyvų kūrimo ir prie esamų neformalių iniciatyvų vystymosi, neaktyvių asmenų profesinių įgūdžių įgijimo, neformalaus profesinio mokymosi;
9. Prisidėjimas prie savanorių skaičiaus padidėjimo;
10. Prisidėjimas prie kultūrinės veiklos skatinimo;
11. VVG teritorijos gyventojų verslumo lygio padidėjimas;
12. Verslo plėtra Trakų ir Lentvario miestuose;
13. Padėties darbo rinkoje pagerinimas;
14. Prisidėjimas prie naujų verslų kūrimo savivaldybėje;
15. Neseniai įsikūrusių verslų plėtros, naujų rinkų, tiekėjų, klientų paieškos;
16. Savarankišką veiklą pradedančių asmenų skaičiaus didėjimas savivaldybėje;
17. Per VVG susitikimus vykdomas tvarus miestų bendradarbiavimas ir patirties sklaida, bendrų iniciatyvų kūrimas ir įgyvendinimas;
18. Savanorių skaičiaus didėjimas savivaldybėje, savanoriškos veiklos propagavimas vykdant įvairias iniciatyvas bendruomenės veikloms;
19. Neaktyvių darbingų asmenų skaičiaus mažėjimas savivaldybėje.

Ilgalaikis rezultatas:

1. Sumažėjęs socialinę riziką patiriančių asmenų skaičius;
2. Sumažėjęs skaičius neįgaliųjų, kurie patiria socialinę atskirtį;
3. Sumažėjęs socialinių paslaugų poreikis;
4. Pagerėjęs socialinių paslaugų žinomumas;
5. Padidinta socialinė integracija;
6. Socialinio verslo plėtra;
7. Sumažėjęs neaktyvių darbingų asmenų skaičius tikslinėje teritorijoje, po projekto veiklos įgyvendinimo praėjus 6 mėn. įsidarbinusių asmenų skaičius;
8. Nuolatinis bendradarbiavimas ir informacijos tinklai tarp įvairių institucijų, NVO ar kitų VVG

ieškant naujų sprendimo būdų dėl socialinės atskirties mažinimo, neformalių iniciatyvų įgyvendinimo, gyventojų verslumo didinimo;

9. Savanoriškos veiklos plėtra savivaldybėje;
10. Savanorių skaičiaus didėjimas;
11. Neaktyvių asmenų skaičiaus mažėjimas savivaldybėje.

Rezultato rodikliai:

1. Ne mažiau kaip 70 asmenų, kurie įsidarbino praėjus 6 mėn. po dalyvavimo projekto veiklose;
2. Įvykdyti 5 susitikimai, mokymai vietos veiklos grupėms, kurių dėka sukurtas tvarus bendradarbiavimas tarp VVG.

Stebėsenos rodikliai:

BIVP projekto veiklų dalyviai 100;

Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai arba NVO, skaičius – 4;

Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių dalis praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose – 6.

BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis pagerėjo praėjus 6 mėn. po dalyvavimo ESF veiklose dalis – 50.

4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO, RENGIANČIŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJĄ, APIBŪDINIMAS

VVG yra atsakinga už Strategijos įgyvendinimą ir viešinimą, todėl ji siekė, kad visiems gyventojams būtų sudaryta galimybė išsamiai susipažinti su vietos plėtros strategija, jos prioritetais, įgyvendinimo eiga. Kalbant apie ruošiamą Strategiją, kalbama apie paramą, kuri skatina gyventojus ir vietos bendruomenes aktyviai dalyvauti gyvenamųjų vietovių plėtros procesuose, pasinaudoti finansuojamomis iniciatyvomis ir patiems spręsti kylančius ekonominius ir socialinius iššūkius.

Informacija apie Strategijos rengimą buvo viešinama įvairiais būdais, siekiant kad į veiklą įtraukti kuo platesnį žmonių ratą. Pirmiausia buvo pagaminti plakatai apie Strategijos rengimą (*14 priedas*) ir pakabinti Trakų rajono savivaldybėje, Lentvario miesto seniūnijoje, Trakų kultūros rūmuose, Lentvario parapijos namuose ir kitose bendradarbiaujančiose įstaigose bei informaciniuose centruose. Elektroniniu paštu bendruomenės, verslo ir kitiems atstovams buvo išsiųsta informacija apie bendruosius reikalavimus projektui, numatomas finansuoti priemones, pridėta anketa, kurią užpildę suinteresuoti asmenys turėjo pateikti pasiūlymus galimoms veikloms vykdyti (*žiūrėti 15, 16 priedus*).

Tolimesniame Strategijos viešime buvo organizuojami susitikimai atskirai ne tik su savivaldybės administracijos darbuotojais, savivaldybės tarybos bei VVG nariais, o vėliau suorganizuoti susitikimai su bendruomenių ir verslo atstovais, pavieniais gyventojais.

Strategijos viešinimui buvo pasinaudota žiniasklaidos priemonėmis: 2015 lapkričio 12 d. buvo filmuotas reportažas apie Lentvario VVG Strategiją, jame pasisakė VVG pirmininkė Violeta Ignatovič. Reportažas apie Strategijos ruošimą, bus transliuojamas per Lietuvos televiziją (LRT), taip pat duotas interviu Znad Wilii radijui, Trakų rajono laikraštyje „Trakų žemė“ patalpintas straipsnis pavadinimu „Lentvario miesto vietos veiklos grupė kviečia Lentvario ir Trakų miestų bendruomenes į susitikimus“ (2015 m. lapkričio 20 d., Nr. 46 (889) (*Žr. 17 priedą*)).

Siekiant informacijos sklaidos, VVG viešinimo tikslams naudojo el. pašta (siunčiami pakvietimai) bei internetą. Atmintinė apie numatomas projektų finansavimo sąlygas, Strategijos rengimo taisyklės, informacija apie numatomus bendruomenių susitikimus ir kiti VVG dokumentai buvo skelbiami Trakų r. sav. internetinio puslapio www.trakai.lt ir Lentvario seniūnijos internetinio puslapio <http://www.lentvarioseniunija.lt> naujienų skiltyse.

Įgyvendinant Strategiją, numatyta sukurti VVG internetinę svetainę www.lentvariovvg.lt, kuri pradės veikti nuo 2016 m. gegužės mėn. Taip bus sudaryta dar viena galimybė ne tik vietos veiklos grupės nariams tarpusavyje, bet ir bendruomenių nariams, vesti diskusijas, kurios padės efektyviau spręsti iškilusius klausimus, problemas, susijusias su Strategijos įgyvendinimu, sutaupant laiko ir lėšų kelionėms.

Bendruomenių susitikimai turėjo pagrindinį tikslą – išsiaiškinti bendruomenių prioritetus ir gauti pasiūlymus Strategijos veikloms. Pasiūlymus galimoms Strategijos veikloms buvo prašoma pateikti iki š. m. lapkričio 30 d., tačiau atsižvelgiant į bendruomenių prašymus, pasiūlymų pateikimo terminas buvo pratęstas iki š. m. gruodžio 8 d. Susitikimai su bendruomenių atstovais vyko: š. m. lapkričio 26 d. 17.30 Trakų Kultūros rūmuose, adresu Vytauto g.69, Trakai ir š. m. gruodžio 2 d. 17.30

Lentvario parapijos namuose, adresu Bažnyčios g.18, Lentvaris. Į bendruomenių susitikimus atvyko verslo, visuomeninių organizacijų, valdžios, bendruomenių, VVG atstovai. Renginių metu VVG pirmininkė ir Strategijos rengėja M. Būraitė atliko prezentaciją apie Strategijos rengimą, aptarė SSGG analizės rezultatus, akcentavo būtinybę išgirsti bendruomenės balsą, kas svarbu Strategijoje, kurioje numatyti veiksmai turėtų atitikti miesto gyventojų poreikius. *Susitikimų dalyvių sąrašai pateikiami 22 priede.*

Bendruomenės ir kiti dalyviai į procesą buvo įtraukti tokiomis priemonėmis:

- apklausa (išsiųsta anketa užpildymui);
- interviu – diskusijos (surengtų susitikimų metu);
- informacijos teikimas/konsultavimas (telefonu ir elektroniniu paštu);
- preliminaros Strategijos aptarimas;

Vykdamas interviu – diskusijų buvo pasiektas tikslas: išsiaiškinti VVG teritorijos plėtros galimybes, įvertinant kylančias problemas ir jų sprendimo galimybes. Susitikimų metu bendruomenės atstovai išskyrė tokias pagrindines Lentvario ir Trakų miestų problemas:

Problemos			
Bendruomenės	Išskirtinės moterų, vyrų	Išskirtinės Jaunimo	Socialinę atskirtį patiriančių asmenų
Gyventojų užimtumas	Bedarbystė	Psichotropinių medžiagų vartojimas	Motyvacijos stoka integruotis į visuomenę
Senėjantys gyventojai	Psichotropinių medžiagų vartojimas	Užimtumas atostogų metu	Žemas pragyvenimo lygis
Bedarbystė	Užimtumo stoka	Auklėjimo stoka kai kuriose šeimose	Pagalbos ir bendravimo stoka
Piktnaudžiavimas psichotropinėmis medžiagomis		Laisvalaikio užimtumo stoka	Per maža neįgaliųjų integracija į bendruomenę
Daugėja negalinčių savimi pasirūpinti asmenų		Mažai renginių jaunimui	
Verslumo stoka		Nėra jaunimo poilsio zonos	

Bendruomenės teikti pasiūlymai Strategijos įgyvendinimui:

1. parama verslo kūrimui ir plėtrai, verslumo skatinimas (patalpos, konsultacijos, seminarai, mokymai, subsidijos verslui);
2. turizmo veiklos skatinimas (gidų paslaugos, turizmo paslaugų sukūrimas Lentvaryje ir plėtojimas Trakuose);
3. tradicinių amatų puoselėjimas naudojant rinkodaros priemones;
4. neįgaliųjų įtraukimas į bendruomenės veiklas (savanorių įsitraukimas į veiklą, renginių neįgaliesiems organizavimas);
5. istorinę, etnokultūrinę, architektūrinę vertę, turinčių paveldo objektų ir kraštovaizdžio komponentų išsaugojimas ir priežiūra (savanorių įsitraukimas, užimtumo skatinimas);
6. užimtumo didinimas ir darbo įgūdžių įgijimas (darbas gamybinėse ir kitose įmonėse savanoriavimo pagrindu);
7. verslų, turinčių didžiausią plėtros potencialą skatinimas (turizmas, pramogų ir laisvalaikio organizavimas);
8. bedarbių mažinimas, kuriant naujas darbo vietas, siekti komandinio darbo įvairiais lygiais. Svarbu spręsti jaunimo ir vaikų užimtumą, ypač savaitgaliais ir atostogų metu;
9. bendruomenių susitikimų, paskaitų organizavimas – siekiant aktyvinti miestų gyventojus;
10. jaunimo ir senjorų atstovų įtraukimas į bendruomenių veiklą;
11. profesinio mokymo skatinimas;
12. socialinio verslo skatinimas;
13. pabėgėlių integracija į visuomenę.

Bendruomenės išskirti prioritetai buvo orientuoti į silpnųjų šalinimą, panaudojant stiprybes bei kylančias galimybes, taip siekiant sumažinti kylančias grėsmes.

Bendruomenės pateikti pasiūlymai buvo skirti socialinei atskirčiai mažinti, siekiant padidinti darbingų gyventojų socialinę integraciją ir pagerinti jų padėtį darbo rinkoje, taip pat neaktyvių darbingų gyventojų užimtumui didinti skirtų neformalių iniciatyvų įgyvendinimui, siekiant gerinti šių asmenų padėtį darbo rinkoje, taip pat verslumui didinti: stiprinti verslo kūrimui ir pradedamo verslo plėtojimui būtinus gebėjimus, konsultuoti kuriant konkretų verslą ar vykdant plėtrą, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius.

5. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO VEIKSMŲ PLANAS

Žemiau pateikiama informacija apie numatomas priemonių veiklas, terminus, lėšų poreikį. Detalesnė informacija pateikiama 18 priede „Veiklų aprašymas“.

PRIEMONĖ Nr. 1 Bendruomenės inicijuojamos veiklos skirtos mažinti vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijos gyventojų esamą socialinę atskirtį			
Tikslas – mažinti socialinę atskirtį tikslinėje teritorijoje, per vietines įsidarbinimo galimybes, socialinio verslo plėtrą, neįgaliųjų integraciją į bendruomenę, socialinių paslaugų prieinamumo informacinę sklaidą.			
UŽDAVINYS	TERMINAS	VEIKSMO VYKDYTOJAS	LĖŠŲ POREIKIS IR FINANSAVIMO ŠALTINIS (92,5 proc. parama, 7,5 proc. savivaldybės lėšos)
1.1. Pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes	2017- 2021	Bus atrinktas vykdant pasiūlymų atranką (tinkami veiksmo vykdytojai MVI)	96.064,00 EUR
1.2. Didinti bendruomenių socialinę integraciją	2017-2021	Bus atrinktas vykdant pasiūlymų atranką (tinkami veiksmo vykdytojai MVI, NVO, VŠĮ)	68.642,40 EUR
1.3. Teikti informaciją apie socialines paslaugas ir jų prieinamumą	2017-2019	Bus atrinktas vykdant pasiūlymų atranką (tinkami veiksmo vykdytojai MVI, NVO, VŠĮ)	15.000,00 EUR
PRIEMONĖ Nr. 2 Neaktyvių darbingų gyventojų užimtumui didinti skirtų neformalių iniciatyvų įgyvendinimas			
Tikslas – įgyvendinti neformalias iniciatyvas skirtas neaktyvių darbingų gyventojų užimtumui didinti, suteikti profesinius įgūdžius, pagerinti šių asmenų padėtį darbo rinkoje.			
UŽDAVINYS	TERMINAS	VEIKSMO VYKDYTOJAS	LĖŠŲ POREIKIS IR FINANSAVIMO ŠALTINIS (92,5 proc. parama, 7,5 proc. savivaldybės lėšos)
2.1. Įgyvendinti neformalias iniciatyvas	2017-2020	Bus atrinktas vykdant pasiūlymų atranką (tinkami veiksmo vykdytojai MVI, NVO, VŠĮ)	54.162,00 EUR
2.2. Suteikti įsidarbinimo	2017-2021	Bus atrinktas vykdant pasiūlymų atranką	231.704,60 EUR

gebėjimų ir naujų profesinių įgūdžių		(tinkami veiksmo vykdytojai MVĮ)	
PRIEMONĖ Nr. 3 Gyventojų verslumui didinti skirtų iniciatyvų įgyvendinimas			
Tikslas – įgyvendinti neformalias iniciatyvas skirtas gyventojų verslumui didinti, suteikti reikiamas žinias ir priemones verslo pradžiai, pagerinti darbingų vietos veiklos grupės teritorijos gyventojų padėtį darbo rinkoje.			
UŽDAVINYS	TERMINAS	VEIKSMO VYKDYTOJAS	LĖŠŲ POREIKIS IR FINANSAVIMO ŠALTINIS (92,5 proc. parama, 7,5 proc. savivaldybės lėšos)
3.1. Vykdyti iniciatyvas, skirtas verslo kompetencijų ugdymui	2017-2021	Bus atrinktas vykdant pasiūlymų atranką (tinkami veiksmo vykdytojai MVĮ)	235.768,00 EUR
3.2. Vykdyti iniciatyvas skirtas produkcijos ir paslaugų pristatymams, suteikti reikiamas priemones skirtas verslo pradžiai	2018-2021	Bus atrinktas vykdant pasiūlymų atranką (tinkami veiksmo vykdytojai MVĮ, NVO)	51.000,00 EUR
3.3. Skatinti gyventojų verslumą	2017-2021	Bus atrinktas vykdant pasiūlymų atranką (tinkami veiksmo vykdytojai MVĮ, NVO)	96.000,00 EUR
PRIEMONĖ Nr. 4 Bendradarbiavimo ir informacijos tinklų kūrimas ir palaikymas			
Tikslas – bendradarbiavimas su kitomis vietos veiklos grupėmis, siekiant miestų plėtros.			
UŽDAVINYS	TERMINAS	VEIKSMO VYKDYTOJAS	LĖŠŲ POREIKIS IR FINANSAVIMO ŠALTINIS (92,5 proc. parama, 7,5 proc. savivaldybės lėšos)
4.1. Bendradarbiauti su kitomis vietos veiklos grupėmis	2017-2021	Lentvario miesto vietos veiklos grupė	16.000,00 EUR
PRIEMONĖ Nr. 5 Gyventojų savarankiškos veiklos skatinimas			
Tikslas – skatinti gyventojų savanorišką veiklą, vykdyti pabėgėlių integraciją			

UŽDAVINYS	TERMINAS	VEIKSMO VYKDYTOJAS	LĖŠŲ POREIKIS IR FINANSAVIMO ŠALTINIS (92,5 proc. parama, 7,5 proc.savivaldybės lėšos)
5.1. Skatinti savanorišką veiklą, integruoti pabėgėlius į visuomenę	2018-2021	Bus atrinktas vykdant pasiūlymų atranką (tinkami veiksmo vykdytojai MVL, NVO, VŠĮ)	20.000,00 EUR

6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO IR STEBĖSENOS TVARKA

6.1. Lentvario VVG įsipareigojimai:

- administruoti vietos plėtros strategiją;
- rengiant ir įgyvendinant vietos plėtros strategiją atitikti VVG tinkamumo požymius;
- nustatyti nediskriminuojančius ir skaidrius vietos plėtros projektinių pasiūlymų atrankos kriterijus (toliau – atrankos kriterijus), vietos plėtros projektų atrankos procedūras;
- priimti ir vertinti vietos plėtros projektus;
- atrinkti vietos plėtros projektus, kurie atitiktų vietos plėtros strategijos tikslą ir uždavinius, ir nustatyti paramos sumą;
- vietos plėtros projektams suteikti prioritetą pagal bendro finansavimo indėlio dydį į vietos plėtros strategiją;
- bendradarbiauti ir komunikuoti su kitomis VVG, rengiančiomis ar įgyvendinančiomis vietos plėtros strategijas, jeigu miesto VVG teritorija persidengia;
- parengti ir paskelbti kvietimus teikti vietos plėtros projektinius pasiūlymus;
- sudaryti siūlomų finansuoti vietos plėtros projektų sąrašus;
- rengti ir teikti metinę ir galutinę ataskaitas;
- privalo pateikti, registruoti ar apskaičiuoti duomenų apie pasiektą stebėsenos rodiklio reikšmę taip, kaip nurodyta stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašuose;
- užtikrinti vietos plėtros strategijos ir vietos plėtros projektų įgyvendinimą;
- vykdyti vietos plėtros strategijos ir vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebėseną;
- viešinti miesto VVG sudėtį, sprendimus, vietos plėtros projektų atrankos kriterijus, vietos plėtros projektų atrankos procedūras ir įgyvendinamus vietos plėtros projektus;
- užtikrinti pareiškėjų ir projektų vykdytojų mokymą;
- nepažeisti Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėse (toliau – Taisyklėse) nurodytų ES ir nacionalinių teisės aktų reikalavimų.

6.2. VVG organai atsakingi už strategijos įgyvendinimą, koordinavimą ir stebėseną

Siekiant tinkamai įgyvendinti strategiją bus paskirti Lentvario VVG projektų vertintojai, kurie bus atsakingi už veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti, atranką, strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną. Vertintojų grupę galės sudaryti asmuo priklausantis Lentvario miesto VVG (nepriklausantis kolegialiam valdymo organui), ir po vieną asmenį atstovaujantį verslo sektorių, nevyriausybinį organizacijų ar bendruomenių sektorių ir valdžios sektorių.

Prieš atlikdamas vertinimą, vietos plėtros projekto vertintojas turi patvirtinti savo konfidencialumą ir nešališkumą pasirašydamas konfidencialumo ir nešališkumo deklaraciją, kurią įsipareigoja būti nešališkas ir laikytis konfidencialumo. Lentvario miesto vietos veiklos grupė užtikrina, kad paskirto asmens dalyvavimas vertinant vietos plėtros grupės projektinį pasiūlymą nesukels interesų konflikto. Už vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ir ataskaitų kokybę atsako Lentvario VVG.

6.3. Projektų atranka ir įgyvendinimo procedūra:

- **Projektų atranka** – vykdamat Strategijos projektų atranką, už atranką atsakingi Lentvario VVG

nariai, atsižvelgiant į Taisyklių 5 priede nurodytus rekomendacinius vietos plėtros projektinius atrankos kriterijus, sudarys atrankos kriterijus, kuriuos patvirtins, už stebėseną atsakingų narių, sudarytas Stebėsenos komitetas.

- **Atrankos kriterijai** – vietos plėtros projektas atitinka vietos plėtros strategijos nuostatas:
 - ✓ ar vietos plėtros projektas atitinka vietos plėtros strategijos teritoriją, tikslą, uždavinį ir veiksmą (-us);
 - ✓ ar projekto aprašyme nurodytas preliminarus vietos plėtros projekto biudžetas neviršija miesto VVG sąrašė ir (arba) vietos plėtros strategijai įgyvendinti numatytos sumos.
 - ✓ vietos plėtros projektas atitinka Veiksmų programos 8 prioriteto 8.6.1 konkretų uždavinį „Pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius“ ir siekiamą rezultatą;
 - ✓ vietos plėtros projektas atitinka priemonės 08.6.1-ESFA-V-911 PFSA nustatytus specialiuosius projektų atrankos kriterijus;
 - ✓ vietos plėtros projektas atitinka (ar atitiks suėjus paraiškos pateikimo terminui) vietos plėtros projektų parengtumo sąlygas, nustatytas priemonės 08.6.1-ESFA-V-911 PFSA (jei tokios sąlygos nustatytos);
 - ✓ vietos plėtros projektiniame pasiūlyme nurodytos vietos plėtros projekto veiklos atitinka priemonės 08.6.1-ESFA-V-911 PFSA numatytas finansuoti veiklas;
 - ✓ juridinis asmuo turi užtikrinant Taisyklių 4.5 papunktyje nurodytų principų įgyvendinimą – juridinis asmuo vadovaujasi Partnerystės sutarties 1.5.1 skyriuje nustatytu horizontaliuoju partnerystės principu, 1.5.2 skyriuje nustatytu horizontaliuoju vyrų ir moterų lygių galimybių skatinimo, nediskriminavimo principu ir Partnerystės sutarties 1.5.4 skyriuje nustatytu horizontaliuoju jaunimo principu, tai yra: juridinio asmens nariais ir (arba) jo kolegialaus valdymo organo nariais yra abiejų lyčių asmenys ir nė vienos iš lyčių atstovų nėra daugiau kaip 60 procentų ir bent vienas kolegialaus valdymo organo narys yra jaunesnis negu 29 metų ir (arba) deleguotas jaunimo nevyriausybinės organizacijos, o šio organo sudarymo principai, juridinio asmens sprendimų priėmimo tvarka ir kitos šio juridinio asmens įstatų nuostatos užtikrina, kad juridiniam asmeniui vykdant savo veiklą bus užkirstas kelias bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ir bus atsižvelgta į jaunimo grupių situaciją bei poreikius, suteikiant įvairioms socialinėms grupėms vienodas galimybes dalyvauti rengiant ir įgyvendinti vietos plėtros strategiją; juridinio asmens įstatų nuostatos leidžia juridinio asmens veikloje aktyviai dalyvauti neįgaliesiems, vyresnio amžiaus žmonėms, jaunimui bei kitiems, turintiems mažesnes funkcines galimybes arba dėl socialinių priežasčių mažiau įtrauktiems į jiems aktualių sprendimų priėmimą (pvz., nustatyta rašytinė sprendimų priėmimo procedūra, išankstinės konsultacijos dėl juridinio asmens priimamų sprendimų informacinių ir ryšio technologijomis ir kt.);
- **Atrankos kriterijus tvirtina** – visuotinis miesto VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę. Lentvario VVG turi užtikrinti, kad vietos plėtros projektiniai pasiūlymai pagal atrankos kriterijus būtų atrenkami skaidriai, nediskriminuojančiai, išvengiant interesų konfliktų. Atrankos kriterijus miesto VVG gali derinti su Ministerija. Informaciją ir paaiškinimus Ministerija teikia raštu arba elektroniniu paštu.
- **Atrankos kriterijų keitimas** – atrankos kriterijai gali būti keičiami siekiant efektyvesnio vietos plėtros strategijos įgyvendinimo ir (arba) atsižvelgiant į vietos plėtros strategijos pakeitimus. **Paskelbus kvietimą** atrankai ir vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo metu atrankos

kriterijai nekeičiami. **Prieš skelbiant kvietimą** atrankai atrankos procedūros gali būti keičiamos siekiant efektyvesnio vietos plėtros strategijos įgyvendinimo ir (arba) atsižvelgiant į vietos plėtros strategijos pakeitimus. Paskelbus kvietimą atrankai ir vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo metu atrankos procedūros nekeičiamos.

- **Atrankos procedūros** – VVG nustato vietos plėtros projektinių pasiūlymų atrankos procedūras. VVG rengdama atrankos procedūras gali konsultuotis su Ministerija. Informaciją ir paaiškinimus Ministerija teikia raštu arba elektroniniu paštu
- **Atrankos procedūrų tvirtinimas** – VVG tvirtina visuotinis miesto VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę.
- **Atrankos procedūros ir vidaus tvarkos aprašas turi užtikrinti**, kad pagal jas atrankami vietos plėtros projektiniai pasiūlymai būtų atrankami skaidriai, nediskriminuojančiai, išvengiant interesų konfliktų.
- **Projektinių pasiūlymų vertinimas** – vietos plėtros projektinius pasiūlymus vertina miesto VVG paskirti vietos plėtros projektų vertintojai, vadovaudamiesi Taisyklių ir miesto VVG nustatytų procedūrų nuostatomis. Lentvario VVG kolegialaus valdymo organo nariai negali būti skiriami vietos plėtros projektų vertintojais. Kvietimo atrankai metu pateikti vietos plėtros projektiniai pasiūlymai turi būti vertinami pagal miesto VVG vietos plėtros projektų vykdytojams nustatytus reikalavimus ir atrankos kriterijus. Miesto VVG parengia vietos plėtros projektinių pasiūlymų paraiškų vertinimo, vertinimo ataskaitų rengimo ir teikimo miesto VVG valdymo organui vidaus tvarkos aprašą.
- **Reikalavimai projektinių pasiūlymų vertintojams** – prieš atlikdamas vertinimą, vietos plėtros projekto vertintojas turi patvirtinti savo konfidencialumą ir nešališkumą pasirašydamas konfidencialumo ir nešališkumo deklaraciją, kuria įsipareigoja būti nešališkas ir laikytis konfidencialumo. VVG užtikrina, kad paskirto asmens dalyvavimas vertinant vietos plėtros projektinį pasiūlymą nesukeltų interesų konflikto. Vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo metu VVG gali atlikti vietos plėtros projekto patikrą vietoje.
- **Projektinių pasiūlymų vertinimo ataskaita** – vietos plėtros projektų vertintojai rengia ir miesto VVG valdymo organui teikia vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ataskaitas. Už vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ir vertinimo ataskaitų kokybę atsako VVG.
- **Projektinio pasiūlymo paraiškos vertinimo etapai:**
 - ✓ administracinės atitikties vertinimas – VVG paskirtas vertintojas patikrina, ar vietos plėtros projektinio pasiūlymo visi laukai užpildyti, ar pridėti visi pasiūlymo formoje nurodyti dokumentai;
 - ✓ naudos ir kokybės vertinimas – VVG paskirtas vertintojas atlieka pagal miesto VVG patvirtintas procedūras.
 - ✓ vertintojas pildo vietos plėtros projektinio pasiūlymo dėl vietos plėtros projektinio įgyvendinimo išvados formą (Taisyklių 3 priedas).

Lentvario VVG, atsižvelgdama į vietos plėtros projektų vertintojų pateiktą vertinimo išvadą, sudaro:

- ✓ siūlomų finansuoti vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų sąrašą;
- ✓ rezervinį vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų sąrašą;
- **Projektinių pasiūlymų sąrašo sudarymas** – VVG, atsižvelgdama į vietos plėtros projektų vertintojų pateiktą vertinimo išvadą, sudaro siūlomų finansuoti vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų sąrašą. Sąrašas sudaromas prioriteto mažėjimo tvarka. Sąrašą tvirtina visuotinis Lentvario VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę. Šį sąrašą VVG pateikia Vidaus reikalų ministerijai.

- **Rezervinio vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų sąrašo sudarymas** – jeigu VVG kvietimo atrankai metu priėmė tinkamų finansuoti vietos plėtros projektinių pasiūlymų, kurių įgyvendinimui lėšų nepakanka, ji gali sudaryti rezervinį projektų sąrašą. Sąrašas sudaromas vietos plėtros projektinių pasiūlymų, kurie nebuvo įtraukti į projektinių pasiūlymų sąrašą, surinktų balų mažėjimo tvarka. Sąrašą tvirtina visuotinis miesto VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę. VVG užtikrina vietos plėtros projekto vykdytojo ir (ar) jo partnerio, gyvenamosios vietos bendruomenės teisę žinoti visus priimtus sprendimus, susijusius su jo (jų) vietos plėtros projektiniu pasiūlymu, ir tokių sprendimų motyvus. VVG per 10 darbo dienų raštu informuoja vietos plėtros projekto vykdytojus apie visus priimtus sprendimus, susijusius su jo (jų) vietos plėtros projektiniu pasiūlymu, nurodyma sprendimų priėmimo priežastis.
- **Kvietimas** – Lentvario VVG skelbs kvietimą teikti vietos plėtros projektinius pasiūlymus atrankai pagal Taisyklių 1 priede nustatytą formą. Atrankos sąlygas (vietos plėtros projektinių pasiūlymų teikimo laikotarpį, planuojamą skirti lėšų vietos plėtros projektams įgyvendinti sumą ir pan.) nustatys Lentvario VVG. Kvietimas atrankai skelbiamas lietuvių kalba Lentvario VVG tinklapyje (jeigu tokį turi) ir (arba) vienos iš partnerių (savivaldybės) interneto tinklapyje. Kvietimas atrankai gali būti skelbiamas papildomai kitais būdais (kituose internetiniuose tinklalapiuose, leidiniuose ir pan.), siekiant efektyviau informuoti galimus pareiškėjus. Lentvario VVG turi užtikrinti, kad informacija apie kvietimą atrankai būtų vieša ir prieinama visiems galimiems vietos plėtros projekto pareiškėjams ir visuomenei. Miesto VVG paskelbę kvietimą ne vėliau kaip per 10 darbo dienų surengia mokymus vietos plėtros projektų rengėjams.
- **Papildomas kvietimas** – VVG gali skelbti papildomą kvietimą teikti rezervinius vietos plėtros projektinius pasiūlymus. Skelbime turi būti aiškiai nurodyta, kad priimami vietos plėtros projektiniai pasiūlymai, kuriems finansuoti vietos plėtros strategijoje lėšų nėra. Paskelbus kvietimą atrankai ir vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo metu atrankos procedūros nekeičiamos. Lentvario VVG, skelbdama kvietimą teikti vietos plėtros projektinius pasiūlymus, turi nustatyti vietos plėtros projektų administracinės atitikties kriterijus, neprieštaraujančius Taisyklėms.
- **Siūlomų finansuoti vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų sąrašas** – kartu su vietos plėtros projektiniais pasiūlymais dėl vietos plėtros projekto įgyvendinimo, užpildytais pagal Taisyklių 2 priede nustatytą Bendruomenių inicijuotos vietos plėtros projektinio pasiūlymo formą (toliau – vietos plėtros projektinis pasiūlymas), turi būti pateiktas Ministerijai per 12 mėnesių nuo vietos plėtros strategijos patvirtinimo dienos, bet ne vėliau kaip iki 2019 m. gruodžio 30 d. Šis terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 3 mėnesiams tuo atveju, jeigu atsiranda nuo miesto VVG nepriklausančios aplinkybės, kurių miesto VVG negalėjo numatyti iš anksto ir jų išvengti. Nepateikus siūlomų finansuoti vietos plėtros strategijų įgyvendinimo projektų sąrašo kartu su vietos plėtros projektiniais pasiūlymais iki šiame punkte nustatyto termino pabaigos, vietos plėtros strategija išbraukiama iš siūlomų finansuoti vietos plėtros strategijų sąrašo.
- **Stebėsenos tvarka** – už vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėseną atsakinga Lentvario VVG. Ministerija koordinuoja kaip VVG atlieka vietos plėtros strategijos stebėseną. Strategijos stebėsenos tvarka, užtikrinama, kad nuolat būtų renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektas efekto, rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, atrinktus finansuoti ir baigtus įgyvendinti projektus ir ši informacija būtų pateikiama Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai ir viešinama ne rečiau kaip kartą per metus.

- **Metinė ataskaita** – Lentvario VVG atlikdama vietos plėtros strategijos stebėseną vieną kartą per kalendorinius metus parengia metinę ataskaitą. Metinę ataskaitą tvirtina visuotinis Lentvario VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę. Lentvario VVG metinę ataskaitą rengia pagal Taisyklių 4 priede nustatytą Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo metinės / galutinės ataskaitos formą (toliau – metinė ataskaita). Metinės ataskaitos kopiją ir jos patvirtinimą įrodančio dokumento kopiją (visuotinio miesto VVG narių susirinkimo arba kolegialaus valdymo organo, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę, sprendimo, kuriuo patvirtinta metinė ataskaita) VVG pateikia Ministerijai ne vėliau kaip iki einamųjų metų balandžio 1 d.

- **Galutinė ataskaita** – Lentvario VVG baigusi vietos plėtros strategijos įgyvendinimą pagal Taisyklių 4 priede nustatytą Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo metinės / galutinės ataskaitos formą Ministerijai pateikia parengtą galutinę ataskaitą (toliau – galutinė ataskaita). Galutinę ataskaitą tvirtina visuotinis miesto VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę. Galutinės ataskaitos kopiją ir jos patvirtinimą įrodančio dokumento kopiją (visuotinio miesto VVG narių susirinkimo arba kolegialaus valdymo organo, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę, sprendimo, kuriuo patvirtinta galutinė ataskaita) miesto VVG pateikia Ministerijai ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pabaigos. Ministerija gali prašyti miesto VVG pateikti papildomą informaciją, susijusią su vietos plėtros strategijos įgyvendinimu. Jei miesto VVG, pasibaigus ataskaitų pateikimo terminui, nepateikė metinės arba galutinės ataskaitos, Ministerija raštu arba elektroniniu paštu informuoja miesto VVG ir nustato ne ilgesnį kaip 30 darbo dienų terminą ataskaitai pateikti.

- **Strategijos pakeitimų inicijavimo procedūra** – Lentvario VVG gali inicijuoti atrinktos finansuoti vietos plėtros strategijos keitimą. Vietos plėtros strategijos pakeitimus tvirtina visuotinis jos narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę. Prieš tvirtinant vietos plėtros strategijos pakeitimą turi būti atlikti veiksmai, nustatyti Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių 25 punkte t.y. kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę. Prieš tvirtinant vietos plėtros strategiją:

- 1) turi būti įvykę viešieji vietos plėtros strategijos projekto pristatymai ir konsultuotasi su Lentvario VVG veiklos teritorijos gyventojais bent dviem iš išvardytų būdų: per viešus gyventojų susirinkimus; televizijos ir radijo laidas, informacinių straipsnių spausdinimą spaudoje, kartu kviečiant teikti pasiūlymus; atsiklausus gyventojų nuomonės miesto VVG nare esančios savivaldybės ir kitų miesto VVG narių (juridinių asmenų) interneto svetainėse; atlikus reprezentatyvią gyventojų apklausą; be minėtų būdų gali būti ir papildomų vietos plėtros strategijos projekto pristatymo ir konsultavimosi būdų;

- 2) vietos plėtros strategijos projektas turi būti pristatytas atitinkamo regiono plėtros tarybai ir gauta regiono plėtros tarybos sprendimu patvirtinta išvada, kad vietos plėtros strategijos projektas atitinka regiono plėtros plano prioritetus, tikslus ir uždavinius;

- 3) jeigu vietos plėtros strategijai įgyvendinti numatyta naudoti savivaldybės biudžeto lėšas, vietos plėtros strategijos projektui turi būti pritarusi atitinkamos savivaldybės taryba;

- **Lentvario VVG gali keisti vietos plėtros strategiją kai:**

- 1) būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;
- 2) būtina keisti suplanuotų lėšų paskirstymą tarp vietos plėtros strategijos uždavinių ir veiksmo sričių.

7. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS PLANAS

Vietos plėtros strategijos dalyje „Vietos plėtros strategijos finansinis planas“ pagal taisyklėse pateiktą lentelę nurodomi planuojami įgyvendinti veiksmai, jiems įgyvendinti reikalingos lėšos ir vietos plėtros strategijos administravimo išlaidos kiekvienais vietos plėtros strategijos įgyvendinimo metais.

21 lentelė. Vietos plėtros strategijos finansinis planas, eurai

1. TIKSLAS - mažinti socialinę atskirtį tikslinėje teritorijoje, per vietines įsidarbinimo galimybes, socialinio verslo plėtrą, neįgaliųjų integraciją į bendruomenę, socialinių paslaugų prieinamumo informacinę sklaidą.								
1.1. UŽDAVINYS: vykdyti mokymų veiklas skirtas nedirbančiųjų integracijai į darbo rinką								
VEIKSMAS	LĖŠŲ POREIKIS	Įgyvendinimo pradžios N metai	Įgyvendinimo N + 1 metai	Įgyvendinimo N + ... metai	Įgyvendinimo N + ... metai	Įgyvendinimo N + ... metai	Įgyvendinimo N + ... metai	Įgyvendinimo pabaigos metai (ne vėliau nei 2022 m. pabaiga)
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1.1. Mokymai skirti vietinio įsidarbinimo didinimui	Privačios lėšos							
	Valstybės biudžeto lėšos							
	Kitos viešosios lėšos							
	Savivaldybės biudžeto lėšos			375,00	375,00	375,00	375,00	375,00
	ES struktūrinių fondų lėšos			4625,00	4625,00	4625,00	4625,00	4625,00
	Iš viso:			5000,00	5000,00	5000,00	5000,00	5000,00
1.2. UŽDAVINYS: vykdyti veiklas skirtas bendruomenių socialinės integracijos didinimui								
	Privačios lėšos							
	Valstybės biudžeto lėšos							

1.2.1. Renginiai skirti neįgaliųjų socialinei integracijai į bendruomenę	Kitos viešosios lėšos							
	Savivaldybės biudžeto lėšos		386,41	386,41	386,41	386,41	386,41	386,41
	ES struktūrinių fondų lėšos		4765,77	4765,77	4765,77	4765,77	4765,77	4765,77
	Iš viso:		5152,18	5152,18	5152,18	5152,18	5152,18	5152,18

1.3. UŽDAVINYS: teikti informaciją apie socialines paslaugas ir jų prieinamumą

1.3.1. Informacijos rinkimas, sisteminimas, pateikimas lankstinukuose apie socialinių paslaugų prieinamumą ir tarpininkavima s gaunant socialines paslaugas	Privačios lėšos							
	Valstybės biudžeto lėšos							
	Kitos viešosios lėšos							
	Savivaldybės biudžeto lėšos		88,12	88,12	88,12	88,12	88,12	88,12
	ES struktūrinių fondų lėšos		1086,80	1086,80	1086,80	1086,80	1086,80	1086,80
	Iš viso:		1174,92	1174,92	1174,92	1174,92	1174,92	1174,92

2. TIKSLAS – įgyvendinti neformalias iniciatyvas skirtas neaktyvių darbingų gyventojų užimtumui didinti, suteikti profesinius įgūdžius, pagerinti šių asmenų padėtį darbo rinkoje.

2.1. UŽDAVINYS: neformalių iniciatyvų įgyvendinimas

VEIKSMAS	LĖŠŲ POREIKIS	Įgyven-	Įgyvend	Įgyvendi-	Įgyvendi-	Įgyvendi-	Įgyvendi-	Įgyven-
		dinimo pra- džios N metai	i-nimo N + 1 metai	nimo N +...	nimo N +...	nimo N +...	nimo N +... metai	dinimo pabai-gos metai (ne vėliau nei 2022 m. pabai-ga)
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022

2.1.1. Edukacinių užsiėmimų studijos veikla. Mokymai neaktyvių gyventojų motyvavimui darbo paieškai.	Privačios lėšos							
	Valstybės biudžeto lėšos							
	Kitos viešosios lėšos							
	Savivaldybės biudžeto lėšos			548,78	548,78	548,78	548,78	548,78
	ES struktūrinių fondų lėšos			6768,25	6768,25	6768,25	6768,25	6768,26
	Iš viso:			7317,03	7317,03	7317,03	7317,03	7317,04
2.2. UŽDAVINYS: suteikti įsidarbinimo gebėjimų ir naujų profesinių įgūdžių								
2.2.1. Mokymai techninėse laboratorijose	Privačios lėšos							
	Valstybės biudžeto lėšos							
	Kitos viešosios lėšos							
	Savivaldybės biudžeto lėšos			525,00	525,00	525,00	525,00	525,00
	ES struktūrinių fondų lėšos			6475,00	6475,00	6475,00	6475,00	6475,00
	Iš viso:			7000,00	7000,00	7000,00	7000,00	7000,00
3. TIKSLAS – gyventojų verslumui didinti skirtų iniciatyvų įgyvendinimas								
3.1. UŽDAVINYS: vykdyti iniciatyvas skirtas verslumo kompetencijų ugdymui								
VEIKSMAS	LĖŠŲ POREIKIS	Įgyven- dinimo pra- džios N metai	Įgyvend i-nimo N + 1 metai	Įgyvendi- nimo N +... metai	Įgyvendi- nimo N +... metai	Įgyvendi- nimo N +... metai	Įgyvendi- nimo N +... metai	Įgyven- dinimo pabai-gos metai (ne vėliau nei 2022 m. pabai-ga)
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022

3.1.1. Mokymai verslumo kompetencijų ugdymui	Privačios lėšos							
	Valstybės biudžeto lėšos							
	Kitos viešosios lėšos							
	Savivaldybės biudžeto lėšos			300,00	300,00	300,00	300,00	300,00
	ES struktūrinių fondų lėšos			3700,00	3700,00	3700,00	3700,00	3700,00
	Iš viso:			4000,00	4000,00	4000,00	4000,00	4000,00
3.2. UŽDAVINYS: vykdyti iniciatyvas skirtas produkcijų ir paslaugų pristatymams								
3.2.1. Mokymai skirti produkcijos ir paslaugų pristatymui	Privačios lėšos							
	Valstybės biudžeto lėšos							
	Kitos viešosios lėšos							
	Savivaldybės biudžeto lėšos			839,15	839,15	839,15	839,15	839,15
	ES struktūrinių fondų lėšos			10349,51	10349,51	10349,51	10349,51	10349,51
	Iš viso:			11188,66	11188,66	11188,66	11188,66	11188,66
3.3. UŽDAVINYS: vykdyti veiklas skirtas gyventojų verslumo skatinimui								
3.3.1. Konsultacijas verslo pradžios klausimais	Privačios lėšos							
	Valstybės biudžeto lėšos							
	Kitos viešosios lėšos							
	Savivaldybės biudžeto lėšos			404,32	404,32	404,32	404,32	404,32
	ES struktūrinių fondų lėšos			4986,60	4986,60	4986,60	4986,60	4986,60

	Iš viso:			5390,92	5390,92	5390,92	5390,92	5390,92
4. TIKSLAS – bendradarbiauti su kitomis vietos veiklos grupėmis siekiant miestų plėtros								
<i>4.1. UŽDAVINYS: Vykdyti susitikimus skirtus užmegsti ryšius ir juos palaikyti su Trakų krašto VVG dėl strategijos tikslų įgyvendinimo</i>								
VEIKSMAS	LĖŠŲ POREIKIS	Įgyvendinimo pradžios N metai	Įgyvendinimo N + 1 metai	Įgyvendinimo N +... metai	Įgyvendinimo N +... metai	Įgyvendinimo N +... metai	Įgyvendinimo N +... metai	Įgyvendinimo pabaigos metai (ne vėliau nei 2022 m. pabaiga)
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
4.1.1. Susitikimai skirti informacijos tinklų kūrimui, strategijoje numatytų problemų sprendimų paieškai	Privačios lėšos							
	Valstybės biudžeto lėšos							
	Kitos viešosios lėšos							
	Savivaldybės biudžeto lėšos			267,45	267,45	267,45	267,45	267,45
	ES struktūrinių fondų lėšos			3298,51	3298,51	3298,51	3298,51	3298,51
	Iš viso:			3565,96	3565,96	3565,96	3565,96	3565,96
5. TIKSLAS – vykdyti pabėgėlių integraciją								
<i>5.1. UŽDAVINYS: vykdyti veiklas skirtas pabėgėlių integracijai užtikrinti</i>								
VEIKSMAS	LĖŠŲ POREIKIS	Įgyvendinimo pradžios N metai	Įgyvendinimo N + 1 metai	Įgyvendinimo N +... metai	Įgyvendinimo N +... metai	Įgyvendinimo N +... metai	Įgyvendinimo N +... metai	Įgyvendinimo pabaigos metai (ne vėliau nei 2022 m. pabaiga)
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
5.1.1. Mokymų skirtų pabėgėlių integracijai	Privačios lėšos							
	Valstybės biudžeto lėšos							

visuomenę vykdymas	Kitos viešosios lėšos							
	Savivaldybės biudžeto lėšos		90,00	90,00	90,00	90,00	90,00	90,00
	ES struktūrinių fondų lėšos		1110,00	1110,00	1110,00	1110,00	1110,00	1110,00
	Iš viso:		1200,00	1200,00	1200,00	1200,00	1200,00	1200,00
Strategijos administravimo išlaidos	Privačios lėšos							
	Valstybės biudžeto lėšos							
	Kitos viešosios lėšos							
	Savivaldybės biudžeto lėšos		674,83	674,83	674,83	674,83	674,83	674,83
	ES struktūrinių fondų lėšos		8322,97	8322,97	8322,97	8322,97	8322,97	8322,97
	Iš viso:		8997,80	8997,80	8997,80	8997,80	8997,80	8997,80
Iš viso vietos plėtros strategijai įgyvendinti	Privačios lėšos							
	Valstybės biudžeto lėšos							
	Kitos viešosios lėšos							
	Savivaldybės biudžeto lėšos		4499,06	4499,06	4499,06	4499,06	4499,06	4499,06
	ES struktūrinių fondų lėšos		55488,41	55488,41	55488,41	55488,41	55488,41	55488,42
	Iš viso:		59987,47	59987,47	59987,47	59987,47	59987,47	59987,48
BIUDŽETAS: 299.937,36 EUR								

NAUDOTI INFORMACINIAI ŠALTINIAI

Strategijos įgyvendinimo teritorijos, gyventojų, kuriems taikoma vietos plėtros strategija, esamos socialinės ir ekonominės būklės analizė atlikta, pasitelkiant dokumentinių tyrimų metodą, apimančią oficialiai pasiekiamus antrinės informacijos šaltinius, standartizuotas išorinės duomenų bazines, antrinės informacijos teikimo paslaugas ir kitą išorinę informaciją.

Pagrindiniai naudoti antrinės informacijos šaltiniai:

- Oficialūs statistinės informacijos šaltiniai: Statistikos departamentas.
- Specializuotų oficialių Lietuvos institucijų informacija ir duomenys: Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos Finansų ministerija, Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos, VĮ Registrų centras.
- Internetiniai tinklalapiai:
 - ✓ www.google.maps.lt (reikiami žemėlapiai)
 - ✓ <http://www.trakai.lt/> (Trakų r. sav. administracijos tinklalapis)
 - ✓ <http://www.lentvarioseniunija.lt/> (Lentvario seniūnijos tinklalapis)
 - ✓ www.rekvizitai.vz.lt („Verslo žinių“ Lietuvos įmonių katalogas)
 - ✓ <https://lt.wikipedia.org/wiki/> (interneto enciklopedija)
 - ✓ <http://www.llri.lt/tyrimai/lietuvos-savivaldybiu-indeksas> (Lietuvos laisvosios rinkos instituto tinklalapis)
 - ✓ <http://emn.lt/> (Europos migracijos tinklas)
 - ✓ <http://www.delfi.lt/>
 - ✓ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_clld_local_actors_lt.pdf (Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros gairės vietos subjektams)
- Trakų r. sav. informacija ir dokumentai, tarp jų pagrindiniai: Trakų rajono savivaldybės 2016 – 2025 metų strateginis plėtros planas, Trakų rajono savivaldybės 2015 metų socialinių paslaugų planas.

PRIEDAI

1 PRIEDAS. Gyventojų sudėties kaita pagal amžiaus grupes Lentvario ir Trakų miestuose.....	72
2 PRIEDAS. Lentvario ir Trakų miestų švietimo įstaigos.....	73
3 PRIEDAS. NVO, veikiančios Trakų ir Lentvario miestuose.....	74
4 PRIEDAS. Bendrojo ugdymo mokyklų ir mokinių skaičius, 2010-2011 – 2014-2015 m.....	80
5 PRIEDAS. Socialinių paslaugų infrastruktūra Trakų r. sav.....	81
6 PRIEDAS. Kultūra Trakų r. sav.....	83
7 PRIEDAS. Sportas Trakų r. sav.....	85
8 PRIEDAS. Pabėgėliai.....	86
9 PRIEDAS. Tiesioginės užsienio investijos Trakų r. sav.....	88
10 PRIEDAS. Materialinės investicijos Trakų r. sav.....	89
11 PRIEDAS. Veikiančių ūkio subjektų pagal ekonomines veiklos rūšis struktūra Trakų r. sav....	90
12 PRIEDAS. 2015 m. lapkričio mėn. didžiausi darbdaviai Trakų r. sav.....	91
13 PRIEDAS. 2014 m. Trakų r. sav. gyvenamų ir negyvenamų pastatų statybos rodikliai.....	92
14 PRIEDAS. Informacinis plakatas apie Strategijos rengimą.....	93
15 PRIEDAS. Bendruomenės apklausos anketa.....	94
16 PRIEDAS. Bendroji informacija apie projekto rengimą.....	95
17 PRIEDAS. Straipsnis vietinėje spaudoje.....	102

1 PRIEDAS. Gyventojų sudėties kaita pagal amžiaus grupes Lentvario ir Trakų miestuose

Metai, teritorija/Amžiaus grupė	(0-14 m.)			(15-59m.)			(60m. ir vyresni)			viso
	<i>Iš viso, asmenys</i>	Vyrai, proc.	Moterys, proc.	<i>Iš viso, asmenys</i>	Vyrai, proc.	Moterys, proc.	<i>Iš viso, asmenys</i>	Vyrai, proc.	Moterys, proc.	
2011m.										
Lentvaris	1663	51,23	48,77	7223	47,79	52,21	2238	33,24	66,76	11124
Trakai	674	51,63	48,37	3047	46,57	53,43	1218	36,21	63,79	4939
2012 m.										
Lentvaris	1618	51,85	48,15	7135	47,40	52,60	2263	33,36	66,64	11016
Trakai	675	51,56	48,44	3026	47,09	52,91	1227	35,13	64,87	4928
2013 m.										
Lentvaris	1542	53,50	46,50	6964	47,29	52,71	2244	33,42	66,58	10750
Trakai	688	53,20	46,80	3032	47,33	52,67	1247	34,48	65,52	4967
2014 m.										
Lentvaris	1515	53,27	46,73	6824	47,03	52,97	2271	33,77	66,23	10610
Trakai	647	54,56	45,44	2953	46,70	53,30	1237	34,20	65,80	4837
2015 m.										
Lentvaris	1502	53,80	46,20	6698	47,13	52,87	2309	33,56	66,44	10509
Trakai	621	54,59	45,41	2906	47,49	52,51	1233	33,98	66,02	4760

Šaltinis: Statistikos departamentas

2 PRIEDAS. Lentvario ir Trakų miestų švietimo įstaigos

ŠVIETIMO ĮSTAIGOS			
MIESTO PAVADINIMAS	ĮSTAIGOS PAVADINIMAS	ADRESAS	MOKINIŲ/UGDYTINIŲ SKAIČIUS SU PRIEŠMOKYKLINIO IR IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKAIS
LENTVARIS	GIMNAZIJOS		
	Lentvario Henriko Senkevičiaus (lenkų k.)	Lauko g. 20, 25115 Lentvaris	232
	Lentvario Motiejaus Šimelionio	Klevų alėja 26, 25107 Lentvaris	586
	Lentvario „Versmės“ (rusų k.)	Lauko g. 20, 25115 Lentvaris	201
TRAKAI	GIMNAZIJOS		
	Trakų (lenkų k.)	Birutės g. 44, 21114 Trakai	184
	Trakų Vytauto Didžiojo	Birutės g. 48, 21114 Trakai	667
	Trakų suaugusiųjų mokymo centras (lietuvių, lenkų, rusų)	Birutės g. 42, 21001 Trakai	345
LENTVARIS	PRADINĖS MOKYKLOS		
	Lentvario pradinė mokykla	Mokyklos g. 1, 25105 Lentvaris	291
TRAKAI	PRADINĖS MOKYKLOS		
	Trakų pradinė mokykla	Birutės g. 42, 21117 Trakai	284
LENTVARIS	LOPŠELIAI – DARŽELIAI (neformalus švietimas)		
	Lentvario „Šilas“	Gėlių g. 1A, 25114 Lentvaris	198
	Lentvario „Svajonėlė“ (lietuvių, lenkų, rusų k.)	Klevų al. 28 a, 25114 Lentvaris	119
TRAKAI	LOPŠELIAI – DARŽELIAI (neformalus švietimas)		
	Trakų „Ežerėlis“	Birutės g. 38, 21106 Trakai	118
	Trakų „Obelėlė“	Trakų g. 13, 21105 Trakai	199
	KITI CENTRAI (neformalus švietimas)		
	Kūno kultūros ir sporto centras	Vytauto g. 69, 21110 Trakai	325
	Trakų rajono jaunimo turizmo ir laisvalaikio centras	Birutės g. 44, 21114 Trakai	202
	FORMALŲJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIOS ĮSTAIGOS:		
	Trakų meno mokykla	Karaimų g. 10, 21104 Trakai	344
	Trakų švietimo pagalbos tarnyba	Birutės g. 42, 21001 Trakai	–

Šaltinis: Trakų r. sav. administracija

3 PRIEDAS. NVO, veikiančios Trakų ir Lentvario miestuose.

NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZAIJOS			
MIESTAS	PAVADINIMAS	ADRESAS, KONTAKTAI	VEIKLOS SRITYS
Lentvaris	Lentvario miesto vietos veiklos grupė	Trakų r. sav. Lentvario m. Kęstučio g. 2A, 868322573, el.p. violetaignatovic@gmail.com	Sveikata/socialiniai klausimai
Lentvaris	Lentvario miesto Lenkų svetainė	Trakų r. sav. Lentvario m. Geležinkelio g. 32, 852828162,	Tautinių bendruomenių organizacijos
Lentvaris	Vaikų ir jaunimo centras LEXUS	Trakų r. sav. Lentvario m. Lauko g. 12A-3, 865316004, el.p. samurai@freemail.lt	Vaikai ir jaunimas
Lentvaris	Visuomeninė jaunimo organizacija „Lentvario parko renesansas“	Trakų r. sav. Lentvario m. Klevų al. 61-3, 861528837, el.p. info@lpr-lt.org	Jaunimas ir kultūros paveldo išsaugojimas.
Lentvaris	Lentvario parapijos sporto ir laisvalaikio klubas „PAX“	Trakų r. sav. Lentvario m. Pietų g. 28, 868504707, el.p. lkpax@mail.ru	Sportas
Lentvaris	Lentvario žvejų mėgėjų klubas „Fanai“	Trakų r. sav. Lentvario m. Geležinkelio g. 48-6, 852829046	Sportas
Lentvaris	Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugijos Trakų skyriaus Lentvario medžiotojų būrelis	Trakų r. sav. Lentvario m. Laisvės g. 10, 861413152	Sportas
Lentvaris	Lentvario sveikatos klubas „Šaltinis“	Trakų r. sav. Lentvario m. Lauko g. 26, 852828093	Sveikata/socialiniai klausimai
Lentvaris	Trakų rajono jaunimo turizmo ir laisvalaikio centro filialas Lentvario jaunimo centras	Trakų r. sav. Lentvario m. Klevų al. 20, 867035575, el.p. a.piragiene@trakai.lt	Vaikai ir jaunimas
Lentvaris	Vaikų dienos centras „Akimirka“	Trakų r. sav. Lentvario m. Bažnyčios g. 18, 8 699 68420, el.p. alina.daudiene@gmail.com	Vaikai ir jaunimas
Lentvaris	Lentvario laisvalaikio klubas	Trakų r. sav. Lentvario m. Geležinkelio g. 27, 8 611 22598, el.p. rudeliai@gmail.com	Sportas
Lentvaris	Moteryų klubas „Harmonijos namai“	Trakų r. sav. Lentvario m. Pakalnės g. 5 -3, 8601353929 el.p. s.sateviciene@gmail.com	Bendruomenių organizacija
Lentvaris	Lentvario seniūnijos gyventojų bendruomenė Atgimimas	Trakų r. sav. Lentvario m. Atgimimo g. 14, 862018681 El.p. bsimonaitis@hotmail.com	Bendruomenių organizacija
Lentvaris	Lentvario miesto bendruomenė	Trakų r. sav. Lentvario m. Pievų g. 13, 868635333, el.p. dailiaudra@gmail.com	Bendruomenių organizacija
Lentvaris	Račkūnų kaimo bendruomenė	Trakų r. sav. Lentvario m. Gėlių g. 50,	Bendruomenių organizacija

		869880416, el.p. saulius.grigaravicius@gmail.com	
Lentvaris	Asociacija „Kariotiškių bendruomenė“	Trakų r. sav. Lentvario m. Klevų al. 47A, 867876475, El.p. mvirginija@mail.ru	Bendruomenių organizacija
Lentvaris	Asociacija Trakų krašto ledo ritulio klubas „GALVĖ“	Trakų r. sav. Lentvario m. Lauko g. 54, 8 60494494, el.p. m.mogilnickij@gmail.com	Sporto
Lentvaris	Futbolo klubas „Lentvario klevas“	Trakų r. sav. Lentvario m. Kęstučio g. 1, 852828186	Sporto
Lentvaris	Lentvario futbolo klubas	Trakų r. sav. Lentvario m. Mokyklos g. 3A-7	Sporto
Lentvaris	Lentvario miesto sporto klubas	Trakų r. sav. Lentvario m. Klevų al. 8-1, 860541475	Sporto
Lentvaris	Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugijos Trakų skyriaus Lentvario medžiotojų būrelis	Trakų r. sav. Lentvario m. Laisvės g. 10, 869930003	Bendruomenių organizacija
Lentvaris	Lietuvos medžiotojų sąjungos „Ganta“ Trakų skyrius	Trakų r. sav. Lentvario m. Vytauto g. 4-3	Bendruomenių organizacija
Lentvaris	Lentvario „Kilimų“ bendruomenė	Trakų r. sav. Lentvario m. Sodininkų al. 36, 860593108, el.p. 17kilimai@gmail.com	Bendruomenių organizacija
Lentvaris	Trakų rajono Lentvario seniūnijos pensininkų bendrija „Bočiai“	Trakų r. sav. Lentvario m. Lauko g. 12-29, 852828113	Bendruomenių organizacija
Lentvaris	Lentvario miesto cukraligę sergančiųjų klubas „Sana“	Trakų r. sav. Lentvario m. Lauko g. 26, 852828528	Sveikata/socialiniai klausimai
Lentvaris	Visuomeninė organizacija Aikido Aikikai sveikatingumo klubas „Pažinkim save“	Pakalnės g. 27-38, LT-25120 Lentvaris, Trakų r.	Sportas
Lentvaris	VšĮ Lentvario sporto centras	Saulės g. 24, LT-25113 Lentvaris, Trakų r.	Sportas
Lentvaris	Vietnamo tradicinių kovos menų Niat-Nam klubas „Tan“	Bažnyčios g. 11-5, LT-25117 Lentvaris, Trakų r.	Sportas
Lentvaris	Trakų rajono Lentvario neįgaliųjų draugija	Trakų r. sav. Lentvario m. Tujų g. 1-38, 852829332, el.p. trakunda@gmail.com	Sveikata/socialiniai klausimai
Trakai	Trakų krašto fotografų asociacija „FOTRA“	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 78-3, 862012395	Bendruomenių organizacija
Trakai	VšĮ Trakų švietimo centras	Trakų r. sav. Birutės 46, 8-528-55413, 8-685-11760, el.p. liseviciene.nijole@gmail.com	Švietimas

Trakai	Trakų rajono centrinis sporto klubas „Žalgiris“	Trakų r. sav. Trakų m. Karaimų g. 10, 861808144	Sportas
Trakai	Trakų rajono gidų gildija	Trakų r. sav. Trakų m. Vienuolyno g. 7-16, 852852618	Bendruomenių organizacija
Trakai	Trakų miesto partnerystės tarp miestų komitetas „Trakų partnerystė“	Trakų r. sav. Trakų m. Vilniaus g. 15B, 852851465	Pilietinė organizacija
Trakai	Trakų miesto smiginio sporto klubas „Buliaus akis“	Trakų r. sav. Trakų m. Karaimų g. 10	Sportas
Trakai	Trakų bendruomenės vartotojų organizacija	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 2, 861381850	Bendruomenių organizacija
Trakai	Tarptautinės Policijos Asociacijos Lietuvos nacionalinio skyriaus Trakų rajono poskyris	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 57, 852851532	Pilietinė organizacija
Trakai	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Trakų Viltis“	Trakų r. sav. Trakų m. Birutės g. 42, 868373375, el.p. irenaei@gmail.com	Sveikata/socialiniai klausimai
Trakai	Lietuvos ūkininkų sąjungos Trakų skyrius	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 2, 852855664, el.p. solveiga.trakai@gmail.com	Bendruomenių organizacija
Trakai	Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos Trakų skyrius	Trakų r. sav. Trakų m. Vilniaus g. 15B, 852855835, vaidotas.lspzgb@zebra.lt	Bendruomenių organizacija
Trakai	Lietuvos pensininkų sąjungos „BOČIAI“ Trakų rajono bendrija	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 46-21	Bendruomenių organizacija
Trakai	Lietuvos Medžiotojų ir Žvejų Draugijos Trakų skyriaus Trakų miesto medžiotojų būrelis	Trakų r. sav. Trakų m. Mindaugo g. 1-1, 865091077	Bendruomenių organizacija
Trakai	Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugijos Trakų skyrius	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 53, 869912621 el.p. juozas.kuprusevicius@gmail.com	Bendruomenių organizacija
Trakai	Lietuvai pagražinti Draugijos Trakų rajono skyrius	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 87, 852855879	Bendruomenių organizacija
Trakai	Lietuvos katalikių moterų sąjungos Trakų skyriaus draugija	Trakų r. sav. Trakų m. Ringailės g. 2A, 852855541	Bendruomenių organizacija
Trakai	Lietuvos jaunųjų centristų judėjimo Trakų skyrius	Trakų r. sav. Trakų m. S. Neries g. 59	Politinė organizacija
Trakai	Lietuvos Lenkų sąjungos filialas Trakų rajono skyrius	Trakų r. sav. Trakų m. Trumpoji g. 6, 868770072	Tautinių bendruomenių organizacijos
Trakai	Lietuvos samariečių bendrijos Trakų skyrius	Trakų r. sav. Trakų m. Pakrantės 4, 868250789, el.p. a.masiukas@gmail.com	Sveikata/socialiniai klausimai

Trakai	Savivaldos pilietis europinei civilizacijai, ateičiai, santarvei	Trakų r. sav. Trakų m. Technikumo 2, 852865394, el.p. ingadaugelaitė@yahoo.com	Vaikai ir jaunimas
Trakai	Neformali Trakų rajono jaunimo grupė „Jaunimas“	860092294, el.p. Ingrida.ravinskyte@gmail.com	Vaikai ir jaunimas
Trakai	Visuomeninė organizacija „Trakų ateitis“	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 57, 8 528 32242, el.p. trakuateitis@gmail.com	Vaikai ir jaunimas
Trakai	Lietuvos šaulių sąjungos Vilniaus apskrities Karaliaus Mindaugo 10 rinktinės Trakų 6-oji kuopa	Trakų r. sav. Trakų m. Vienuolyno g. 3, 8 614 13272, el.p. gediminasr@takas.lt	Pilietinė organizacija
Trakai	Neformali grupė „Jaunimo aktyvas“	868386462, el.p. eugenijaja@gmail.com	Vaikai ir jaunimas
Trakai	Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjungos (LSDJS) Trakų rajono skyrius	Trakų r. sav. Trakų m. Kudirkos 12-10, 868486182, el.p. bartai2010@gmail.com	Politinė organizacija
Trakai	Jaunųjų konservatorių lygos Trakų filialas	Trakų r. sav. Trakų m. Kudirkos g. 12A, 867292931, el.p. nerijus.pn@gmail.com	Politinė organizacija
Trakai	Trakų neįgalųjų užimtumo centras	Trakų r. sav. Trakų m. Vilniaus g. 15 B, 852855835, el.p. trakucentras@gmail.com	Sveikata/socialiniai klausimai
Trakai	Trakų rajono lenkų sporto klubas POLONUS	Trakų r. sav. Trakų m. Trumpoji g. 6A	Sportas
Trakai	Trakų rajono Socialinių iniciatyvų koalicija	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 2, 852855056, el.p. soc.paslaugos@trakai.lt	Sveikata/socialiniai klausimai
Trakai	Asociacija „Senujų Trakų Kaimo Tėvų Bendruomenė“	Trakų r. sav. Trakų m. Trakų g. 39A, 860088881, el.p. tevubendruomene@gmail.com	Sveikata/socialiniai klausimai
Trakai	Asociacija Trakų krašto vietos veiklos grupė	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 33, 861453870, el.p. info@trakuvvg.lt	Sveikata/socialiniai klausimai
Trakai	Trakų seniūnijos bendruomenė „Santalka“	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 2, 862012169, el.p. nijolesantalka@gmail.com	Bendruomenių organizacija
Trakai	Trakų bendruomenė „Naujasodis“	Trakų r. sav. Trakų m. P. Cvirkos g. 53, 868530550, el.p. borsakiene@inbox.lt	Bendruomenių organizacija
Trakai	Asociacija „Trakų irklavimo sporto klubas“	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 72-22, 869988010	Sportas
Trakai	Trakų rajono literatų brolija „AUKURAS“	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 69, 852855461 el.p. biblioteka@trakai.rvb.lt	Bendruomenių organizacija
Trakai	Trakų rajono Socialinių Iniciatyvų Koalicija	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 2, 861868144	Politinė organizacija

Trakai	Trakų rajono sodininkų ir gėlininkų susivienijimas „Žiedas“	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 62A, 852852796, el.p. m.morkuniene@smlpc.lt	Bendruomenių organizacija
Trakai	Trakų rajono sveikuolių klubas	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 62-11, 852855879, el.p. k.violeta@is.lt	Sveikata/socialiniai klausimai
Trakai	Trakų rajono verslininkų asociacija	Trakų r. sav. Trakų m. M. Riomerio g. 4, 868729907	Bendruomenių organizacija
Trakai	Trakų rajono visuomeninio judėjimo „stabdyk nusikalstamumą“ štabas	Trakų r. sav. Trakų m. Birutės g. 4, 852852456	Pilietinė organizacija
Trakai	Trakų rajono žemdirbių asociacija	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 33, 852855699	Bendruomenių organizacija
Trakai	Trakų Rotary klubas	Trakų r. sav. Trakų m. Karaimų g. 65, 852652863, el.p. trakai@rotary.lt	Bendruomenių organizacija
Trakai	Trakų seniūnijos bendruomenė „Santalka“	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 2, 862012169, el.p. nijolesantalka@gmail.com	Bendruomenių organizacija
Trakai	Trakų turgavietės prekeivių asociacija	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 78-9, 865946748, el.p. asociacijattp@gmail.com	Bendruomenių organizacija
Trakai	Visuomeninė jaunimo organizacija „Trakų ateitis“	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 57, 852832241	Vaikai ir jaunimas
Trakai	Visuomeninė organizacija „Trakų klubas“	Trakų r. sav. Trakų m. Vytauto g. 16, 869996008	Bendruomenių organizacija
Trakai	Nevyriausybinė jaunimo organizacija „Jaunimo stotelė“	Birutės g. 41, LT-21117 Trakai, Trakų r.	Vaikai ir jaunimas
Trakai	Trakų Nacionalinis Sporto ir Sveikatingumo Centras	Galvės 16, 4200, Trakai, Trakų rajonas	Sportas
Trakai	Trakų veteranų krepšinio sporto klubas „Galvė“	Birutės g. 48, LT-21114 Trakai, Trakų r.	Sportas
Trakai	Muaythai klubas „Mustangas“	Birutės g. 48A, LT-21114 Trakai, Trakų r.	Sportas
Trakai	Artūro Vietos sporto klubas	Vienuolyno g. 9-13, LT-21115 Trakai, Trakų r.	Sportas
Trakai	Krepšinio klubas „Trakai“	Trakų g. 10-11, LT-21105 Trakai, Trakų r.	Sportas
Trakai	Trakų rajono vaikų ir jaunimo futbolo klubas „Trakai“	Birutės g. 42, LT-21114 Trakai, Trakų r.	Sportas
Trakai	Žirginio sporto klubas „Naujadvario žirgai“	Jovariškių k., LT-21101 Trakų r.	Sportas
Trakai	Asociacija „Mano karta“	V. Kudirkos g. 12A-1, LT-21105 Trakai, Trakų r.	Sportas
Trakai	Trakų rajono sveikatos klubas	Vytauto g. 62-11, LT-21115 Trakai, Trakų r.	Sportas
Trakai	Irkavimo klubas „Academia Remigum“	Karaimų g. 93A, LT-21104 Trakai, Trakų r.	Sportas

Trakai	Trakų buriotojų klubas	Sėlių g. 72-25, LT-08109 Vilnius	Sportas
Trakai	VšĮ „Trakų futbolo klubas“	Vytauto g. 2, LT-21105 Trakai, Trakų r.	Sportas

Šaltinis: VĮ Registrų centras, Trakų r. sav. administracija

4 PRIEDAS. Bendrojo ugdymo mokyklų ir mokinių skaičius, 2010-2011 – 2014-2015 m.

Teritorija/ Metai	Bendrojo ugdymo mokyklos vnt.					Bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai asmenys				
	2010- 2011	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2010- 2011	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015
Lietuvos Respublika	1321	1309	1242	1208	1200	415873	392922	373874	357530	344721
Vilniaus apskritis	313	312	304	301	300	101343	98080	95471	93558	92606
Elektrėnų sav.	15	15	12	11	11	3343	3171	2801	2743	2680
Šalčininkų r. sav.	30	30	29	29	29	4745	4535	4374	4223	4071
Širvintų r. sav.	12	11	11	11	11	2308	2109	2039	1909	1816
Švenčionių r. sav.	12	12	10	10	10	3627	3489	3253	3067	2872
Trakų r. sav.	17	17	17	17	17	4674	4608	4390	4015	3906
Ukmergės r. sav.	21	21	18	17	17	5226	4826	4546	4292	4066
Vilniaus m. sav.	153	152	153	152	152	67295	65666	64672	64102	64073
Vilniaus r. sav.	53	54	54	54	53	10125	9676	9396	9207	9122

Šaltinis: Statistikos departamentas

5 PRIEDAS. Socialinių paslaugų infrastruktūra Trakų r. sav.

ISTAIGA	KOKIAS PASLAUGAS TEIKIA	PAVALDUMAS
Trakų r. sav. bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas teikia:		
Trakų globos ir socialinių paslaugų centras, Trakai	Tai nestacionarių socialinių paslaugų įstaiga, teikianti bendrąsias socialines paslaugas Trakų miesto ir seniūnijos pažeidžiamiems gyventojams (senyvo amžiaus, neįgaliems ir socialinės rizikos asmenims) ir specialiąsias socialines paslaugas – Trakų, Senujų Trakų, Lentvario, Rūdiškių ir Paluknio seniūnijų gyventojams. 2014 m. specialiosios socialinės paslaugos suteiktos – 147 gavėjams. Nuo 2013 m. čia veikia nauja paslaugos rūšis – integrali pagalba- (socialinė globa ir slauga) namuose asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims bei konsultacinė pagalba šeimos nariams, prižiūrintiems tokius asmenis. 2014 m. socialinės priežiūros (pagalbos namuose) paslaugas gavo 63 asmenys, socialinės globos (integralios pagalbos) paslaugas namuose 84 asmenys.	Trakų rajono savivaldybė
Trakų pradinės mokyklos Neįgaliųjų vaikų socialinės globos skyrius, Trakai	Socialinių paslaugų padalinys, teikiantis specialiąsias socialines paslaugas Trakų r. sav. neįgaliems vaikams nuo 3 iki 21 metų. 2014 m. dienos socialinė globa institucijoje buvo suteikta 11 gavėjų.	Trakų rajono savivaldybė
VšĮ Trakų neįgaliųjų užimtumo centras, Trakai	Centre dienos socialinės globos paslaugos teikiamos kompleksinę (proto ar psichinę ir fizinę) negalią turintiems darbingo amžiaus savivaldybės gyventojams.	NVO
Lietuvos demokratiškumo ugdymo kolegijos filialas Vaikų dienos centras „Navininkai“, Aukštadvaris	Bendrąsias socialines paslaugas, vaikams iš socialinės rizikos šeimų, teikianti įstaiga.	NVO
Vilniaus arkivyskupijos „Caritas“ Lentvario vaikų dienos centras „Akimirka“, Lentvaris	Dirba su socialinius sunkumus patiriančių šeimų vaikais. Centro tikslas - užtikrinti saugią aplinką vaikams augti, tobulėti, žaisti, mokytis ir pažinti pasaulį.	NVO
Trakų rajono paramos šeimai ir vaikams centras, Mikniškių k.,	Trakų r. sav. iki 2015 m. nebuvo įstaigos, teikiančios nestacionarias socialines paslaugas socialinės rizikos šeimoms, jose augantiems vaikams, nepilnametėms motinoms bei socialinės rizikos suaugusiems asmenims, smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims, kol neįsikūrė šis centras.	Trakų rajono savivaldybė
Trakų rajono Lentvario neįgaliųjų draugija, Lentvaris	Socialinių paslaugų įstaiga, teikianti bendrąsias socialines paslaugas Lentvario miesto seniems ir neįgaliems gyventojams.	NVO
Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Trakų viltis“, Trakai	Organizacija, atstovaujanti sutrikusio intelekto asmenims.	NVO
Lietuvos samariečių bendrijos Trakų skyrius, Trakai	Dirba savanoriškais pagrindais, teikiant paramą ir labdarą nepasiturinčioms šeimoms ir asmenims.	NVO
Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos	Bendrija vykdo sveikatos priežiūrą ir socialinį darbą, atstovauja sutrikusios psichikos žmones ir siekia jų pilnaverčio gyvenimo visuomenėje.	NVO

bendrijos Trakų skyrius, Trakai		
VšĮ Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centras, Vilnius	Socialinių paslaugų įstaiga, teikianti asmeninio asistento paslaugas kurtiesiems. Paslaugas teikia viso Vilniaus rajono kurtumo negalią turintiems asmenims.	NVO
VšĮ Vilniaus ir Alytaus regionų aklųjų centras, Trakai	Įsikūrusi Trakų globos ir socialinių paslaugų centro patalpose, dalyvauja socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projekte ir teikia asmeninio asistento paslaugas regos negalią turintiems rajono gyventojams.	NVO
VšĮ Grigiškių vaikų dienos centras VšĮ „Grijos vaikai“, Grigiškės	Įstaiga teikia bendrąsias socialines paslaugas ir Trakų rajono (Lentvario mieste, kitose gyvenvietėse) vaikams iš socialinės rizikos šeimų, socialiai remtinų šeimų vaikams.	NVO
Socialinių iniciatyvų koalicija	Dirba su savanoriais, jaunimu, teikiant maisto produktus.	NVO
Ilgalaikes ir trumpalaikes socialinės globos paslaugas teikia:		
Čižiūnų socialinių paslaugų centras Čižiūnų k., Aukštadvario sen.,	Šis centras – socialinių paslaugų įstaiga, teikianti kompleksines socialines paslaugas: bendrąsias, socialinės priežiūros (pagalbos į namus), dienos socialinės globos asmens namuose Aukštadvario, Grendavės, Onušio seniūnijų gyventojams, taip pat visiems rajono senyvo amžiaus ir neįgaliesiems gyventojams, kuriems reikalingos trumpalaikės/ilgalaikės socialinės globos paslaugos. 2014 m. bendrosios socialinės paslaugos buvo suteiktos 573 gavėjams, specialiosios socialinės paslaugos – 86 gavėjams.	Trakų rajono savivaldybė
Trakų lopšelis darželis „Obelėlė“ Vaikų socialinės globos skyrius, Trakai	Socialinių paslaugų skyrius, teikiantis ilgalaikes/trumpalaikes socialinės globos paslaugas tėvų globos netekusiems vaikams ir socialinės rizikos vaikams nuo 0 iki 7 m. amžiaus. 2014 m. ilgalaikė/trumpalaikė socialinė globa buvo suteikta 6 gavėjams.	Trakų rajono savivaldybė
Trakų rajono Lentvario vaikų globos namai, Lentvaris	Tai – socialinių paslaugų įstaiga, teikianti socialinės globos paslaugas Trakų r. sav. tėvų globos netekusiems vaikams nuo 4 iki 21 m. amžiaus. 2014 m. ilgalaikė/trumpalaikė socialinė globa buvo suteikta 34 gavėjams.	Trakų rajono savivaldybė
VšĮ Aukštadvario Šv. Domininko namai, Aukštadvaris	Socialinių paslaugų įstaiga, teikianti ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas senyvo amžiaus ir neįgaliesiems asmenims, 2014 m. vietų skaičius 14, gavėjų skaičius 10.	VšĮ
VšĮ „Šv. Jono vaikai“, Rūdiškių sen.	Įstaiga, teikianti ilgalaikes/trumpalaikes socialinės globos paslaugas vaikams, netekusiems tėvų globos.	NVO
VšĮ Vaikų laikinosios globos namai „Atsigręžk į vaikus“ filialas „Čižiūnų laikinosios globos centras“, Čižiūnų k., Aukštadvario sen.	Socialinių paslaugų įstaiga, teikianti ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas tėvų globos netekusiems vaikams.	NVO
VšĮ Onušio palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė, Onuškis	Tai – sveikatos priežiūros įstaiga, teikianti socialinės globos paslaugas Trakų r. senyvo amžiaus ir neįgaliesiems asmenims, tada, kai neužtenka 120 dienų palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugų, finansuojamų iš Valstybinių teritorinių ligonių kasų. 2014 m. vietų skaičius padidintas iki 10, paslaugų gavėjai – 7.	Trakų rajono savivaldybė
VšĮ Trakų ligoninė, Trakai	Teikia paslaugas suaugusiems su negalia ir su sunkia negalia asmenims. 2014 m. gavėjų skaičius 3.	Trakų rajono savivaldybė

Šaltinis: Trakų r.sav. socialinių paslaugų planas

6 PRIEDAS. Kultūra

Trakų r. sav. veikia Trakų kultūros rūmai ir Lentvario kultūros rūmai. Trakų kultūros rūmų įstaigos tinklą sudaro: centras ir 8 padaliniai. Kultūros įstaigos savo veikla įgyvendina šalies kultūros plėtros politiką, puoselėjant etninę kultūrą, mėgėjų meną, kuriant menines programas, plėtojant edukacinę, pramoginę veiklą, tenkinant bendruomenės kultūrinius poreikius ir organizuojant meno sklaidą.

Trakų r. sav. 2014 m. veikė 11 kultūros centrų. Statistikos departamento duomenimis, 2014 m. Trakų r. sav. kultūros įstaigose veikė 40 meno mėgėjų kolektyvai, kurių veikloje dalyvavo 588 dalyviai. Trakų r. sav. per 2010 – 2014 m. meno kolektyvų skaičius svyravo: 2011 – 2013 m. jų buvo mažiau, tačiau 2014 m. šis skaičius išaugo (2,56 proc.) ir buvo didžiausias per 5 metus. Nors 2012 m. meno kolektyvų skaičius Trakų r. sav. buvo mažesnis, tačiau dalyvių skaičius buvo didžiausias per 5 metus. Šalyje 2010 – 2014 m. meno kolektyvų skaičius sumažėjo 14,32 proc., dalyvių skaičius sumažėjo 9,94 proc., o apskrityje atitinkamu laikotarpiu kolektyvų sumažėjo 1,23 proc., dalyvių skaičius padidėjo 14,78 proc. Pagal kolektyvų skaičių 2014 m. Trakų r. sav. Vilniaus apskrityje nusileidžia daugeliui savivaldybių ir viršija tik Šalčininkų r. bei Elektrėnų savivaldybes. Meno mėgėjų kolektyvų skaičių ir kultūros centrų dalyvių skaičių galima matyti 19 lentelėje.

Kultūros centrų meno kolektyvai, 2010 – 2014 m.

Teritorija/ Metai	Meno mėgėjų kolektyvų skaičius vnt.					Kultūros centrų dalyvių skaičius asmenys				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	4561	3556	3982	3985	3908	58651	42543	53131	53216	52823
Vilniaus apskritis	570	417	545	593	577	9937	5926	8367	10865	11406
Elektrėnų sav.	33	31	42	33	39	551	467	604	522	513
Šalčininkų r. sav.	24	19	27	27	29	478	397	473	483	506
Širvintų r. sav.	53	51	48	53	54	653	465	473	513	507
Švenčionių r. sav.	87	68	80	81	83	936	725	984	971	1069
Trakų r. sav.	39	36	37	36	40	575	529	612	506	588
Ukmergės r. sav.	154	94	137	161	145	1511	680	1453	1608	1572
Vilniaus m. sav.	113	65	122	134	122	4371	2005	3144	5233	5692
Vilniaus r. sav.	67	53	52	68	65	862	658	624	1029	959

Šaltinis: Statistikos departamentas

Trakų r. sav. veikia Trakų rajono savivaldybės viešoji biblioteka, kuri turi 15 filialų: 2 miestų filialus (Lentvario ir Rūdiškių) ir 13 kaimo vietovių. Trakų r. sav. viešosios bibliotekos teikiamų paslaugų įvairovė nuolat plečiama: teikiamos tradicinės ir naujos darbo formos, gerinama prieiga prie elektroninių dokumentų, stiprinama materialinė bazė, ugdoma darbuotojų kvalifikacija ir kompetencija, vystoma šviečiamoji veikla, inicijuojamas skaitymo skatinimas ir kiti literatūriniai renginiai. Viešojoje bibliotekoje ir filialuose buvo vykdomi nemokami gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymai, teikiamos konsultacijos. Visi viešosios bibliotekos filialai yra kompiuterizuoti ir turi interneto prieigą: 12-oje bibliotekos padalinių įrengtas bevielės interneto ryšys.

Trakų r. sav. teritorijoje veikia respublikinis Trakų istorijos muziejus (turintis 2 padalinius: S. Šapšalo karaimų tautos muziejų ir Sakralinio meno ekspoziciją) bei Irklavimo muziejus. Be to, dar veikia 6 mokyklų muziejai: Aukštadvario vidurinės mokyklos kraštotyros–buities muziejus,

Lentvario Motiejaus Šimelionio vidurinės mokyklos istorijos muziejus, Lentvario Motiejaus Šimelionio vidurinės mokyklos geologijos muziejus, Senujų Trakų Kęstučio vidurinės mokyklos literatūrinis muziejus, Trakų gimnazijos istorijos muziejus ir Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijos istorijos muziejus.

2014 m. Trakų istorijos muziejų aplankė 354 000 lankytojų. Lyginant 2010 – 2014 m. laikotarpį, mažiausiai lankytojų muziejus sulaukė 2010 m. – 275 000 lankytojų, tačiau 2011 – 2014 m. lankytojų skaičius augo, ir 2014 m. muziejų aplankė 28,72 proc. daugiau lankytojų nei 2010 m.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registre yra įregistruotos 408 kultūros paveldo vertybės, esančios Trakų r. sav., iš jų: 20 kilnojamų ir 388 nekilnojamos. Vertingiausi iš jų turizmo ir atraktyvumo požiūriu yra Trakų salos pilis, Trakų senamiestis, Užutrakio, Lentvario, Aukštadvario dvarų pastatų ansambliai ir parkai, Žuklijų piliakalnis.

7 PRIEDAS. Sportas Trakų r. sav.

Trakų r. sav. gyventojų kūno kultūros ir sporto politiką formuoja Trakų r. sav. Taryba, Trakų r. sav. administracijos Kultūros ir turizmo skyrius, o įgyvendina Kūno kultūros ir sporto centras. Pagrindinės centro funkcijos: papildomas ugdymas mokiniams, moksleivių ir rajono gyventojų laisvalaikio organizavimas, sveikos asmenybės ugdymas ir lavinimas, poreikio diegimas kūno kultūrai, aukštų sportinių rezultatų siekimas, sportininkų rengimas rinktinėms, varžybų ir kitų sportinių renginių vykdymas, informacijos ir metodinės pagalbos teikimas suinteresuotiems asmenims.

Sporto ir aktyvaus laisvalaikio, o taip pat neformalaus švietimo paslaugas Trakų r. sav. teikia biudžetinė įstaiga Trakų rajono jaunimo turizmo ir laisvalaikio centras. Centre veikia turizmo (Trakuose, Senuosiuose Trakuose, Lentvaryje, Onuškyje, Rūdiškėse, Paluknyje, Aukštadvaryje), orientavimosi sporto (Aukštadvaryje, Lentvaryje) ir žirginio sporto (Trakuose) papildomo ugdymo mokymosi grupės. Centras organizuoja rajoninius ir respublikinius įstaigą lankantiems mokiniams ir visuomenei. Vienas iš pagrindinių Centro prioritetų – sveikos gyvensenos propagavimas. 2012 – 2014 m. įstaiga suorganizavo: 13 šiaurietišku ėjimų, 12 dviračių, 5 pėsčiųjų, vieną vandens, 3 slidžių „Trakų snaigė“ žygius. Nuo 2008 m. įsteigtas Trakų rajono jaunimo turizmo ir laisvalaikio centro filialas – Lentvario jaunimo centras. Tai vienintelis Centras Trakų rajone, vykdamas atvirąjį darbą su jaunimu, teikiantis socialines, pedagogines ir psichologines paslaugas. Per metus centrą aplanko apie 2 120 lankytojų.

Trakų kūno kultūros ir sporto centras 2014 m. suorganizavo 42 renginius, 2013 m. organizavo 41 renginį, 7 renginiais mažiau nei 2012 m. ir 15 mažiau nei 2011 m.

Statistikos departamento duomenimis, 2014 m. sporto varžybose ir sveikatingumo renginiuose Trakų r. savivaldybėje dalyvavo 100 030 dalyviai ir tai buvo didžiausias dalyvių skaičius visu 2010 – 2014 m. laikotarpiu. Minimiu laikotarpiu sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius savivaldybėje augo sparčiau (239,31 proc.) nei šalyje (29,34 proc.) ir apskrityje (198,05 proc.). Toks spartus augimas minėtais metais Vilniaus apskrityje buvo tik Trakų r. sav., Vilniaus m. sav. ir Vilniaus r. sav.

Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyviai, 2010 – 2014 m.

Teritorija/ Metai	Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius asmenys					Pokytis 2014 - 2010 m., proc.
	2010	2011	2012	2013	2014	
Lietuvos Respublika	763617	743778	879574	830865	987630	29,34
Vilniaus apskritis	92264	136946	163797	149552	274994	198,05
Elektrėnų sav.	5423	5966	6434	5884	6027	11,14
Šalčininkų r. sav.	7750	8036	8389	7523	7567	-2,36
Širvintų r. sav.	3724	3432	3486	4031	4183	12,33
Švenčionių r. sav.	2670	2545	2550	2850	3200	19,85
Trakų r. sav.	2956	3953	4973	8443	10030	239,31
Ukmergės r. sav.	6948	8427	8641	8820	10290	48,10
Vilniaus m. sav.	60613	102557	128324	110568	213822	252,77
Vilniaus r. sav.	2180	2030	1000	1433	19875	811,70

Šaltinis: Statistikos departamentas

8 PRIEDAS. Pabėgėliai

Lietuva, ratifikavusi Ženevos konvenciją, įsipareigojo teikti prieglobstį užsieniečiams, kurie paliko savo kilmės šalį dėl karo, persekiojimo ar šiurkščių žmogaus teisių pažeidimų.

Nelegalūs migrantai arba pabėgėliai – tie, kurie niekam nepranešę slaptai kerta sieną ir būna sugaunami pasienio ruože arba patys ateina į pasienio punktą. Paprastai keliaudami jie naudojami nelegalaus pervežėjų verslo paslaugomis. Šie žmonės sulaikomi ir pasiprašo prieglobsčio. Jeigu nusprendžiama svarstyti prieglobsčio prašymą, žmogus tampa legaliu prieglobsčio prašytoju ir yra apgyvendinamas Pabradės užsieniečių registracijos centre.

Prieglobsčio prašytojai gali gauti dvejopą apsaugą:

Pirmasis variantas – papildoma apsauga. Žmogui suteikiama laikina apsauga, jeigu pripažįstama, kad jam šiuo metu nesaugu gyventi savojoje šalyje.

Antrasis variantas – pabėgėlio statusas, suteikiamas visam gyvenimui, kai žmogui, grįžusiam į savo valstybę, kiltų grėsmė gyvybei dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politinių įsitikinimų.

Lietuvoje veikia trijų pakopų prieglobsčio sistema:

1) Pabradės užsieniečių registracijos centre žmonės gyvena visą laiką, kol svarstomas jų prieglobsčio prašymas. Jie gali išeiti iš Registracijos centro ne ilgiau kaip 24 valandoms. Kadangi neturi dokumentų, tuo laikotarpiu negali dirbti. Jiems suteikiamas apgyvendinimas, maitinimas, vaikai gali lankyti mokyklą, bet ne darželį. Pabradėje prieglobsčio prašytojai gyvena nuo 3 iki 18 mėnesių.

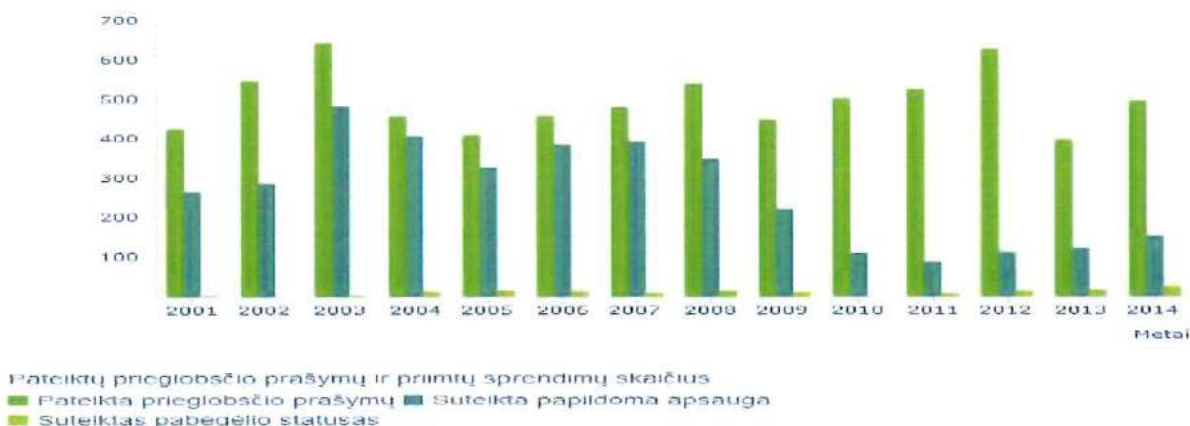
2) Gavusieji pabėgėlio statusą arba laikiną apsaugą keliauja į Ruklos pabėgėlių integracijos centrą. Ten jie yra žymiai savarankiškesni, išsiima leidimą gyventi Lietuvoje ir būna ten nuo 1 iki 8 mėnesių atsižvelgiant į poreikį ir pažeidžiamumą. Turėdami leidimą gyventi šalyje ir dokumentus, jie jau gali įsidarbinti.

3) Trečiojo etapo integracijos programa dabar vykdoma Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje. Vilniuje programą vykdo „Caritas“, Kaune – Lietuvos Raudonasis kryžius, o Klaipėdoje – Socialinių paslaugų centras. Žmonės patys pasirenka, kur nori važiuoti, tačiau socialiniai darbuotojai konsultuoja, padedama žmonėms įvertinti jų realias galimybes. Programa gali tęstis nuo vieno iki penkerių metų, priklausomai nuo žmogaus pažeidžiamumo.

Socialiniai darbuotojai padeda pabėgėliams susirasti būstą, užsiregistruoti darbo biržoje ir įsidarbinti, išleisti vaikus į mokyklą ar darželį, užsiregistruoti poliklinikoje.

Pabėgėliai Lietuvoje

Pateiktų prieglobsčio prašymų ir priimtų sprendimų skaičius

Pateiktų prieglobsčio prašymų ir priimtų sprendimų skaičius
■ Pateikta prieglobsčio prašymų ■ Suteikta papildoma apsauga
■ Suteiktas pabėgėlio statusas

Kaip rodo Migracijos departamento statistika, per metus vidutiniškai prieglobsčio prašo 500 – 600 asmenų. 2014 m. trečiųjų šalių piliečiai pateikė 496 prieglobsčio prašymus, t. y. 24,3 proc. daugiau nei 2013 m. 53,4 proc. prašymų suteikti prieglobstį užsieniečiai pateikė pasienio kontrolės punktuose. Daugiausia prieglobsčio prašytojų buvo iš Gruzijos (117 prašymų), Afganistano (99 prašymai) ir Rusijos (74 prašymai). Labai išaugo Ukrainos piliečių prieglobsčių prašytojų skaičius (2014 m. jie pateikė 70 prašymų suteikti prieglobstį, 2013 m. – 5). Vilniaus socialinės integracijos programoje šiuo metu dalyvauja 83 žmonės, iš jų 50 suaugusiųjų ir 33 vaikai.

Lietuvoje nuo 2011 metų, kai Sirijoje prasidėjo pilietinis karas, pabėgėlio statusas (su leidimu nuolat gyventi) suteiktas 68 žmonėms, o papildoma apsauga, numatanti laikiną leidimą gyventi, – 511 žmonių. Iš viso per minėtą laikotarpį buvo apsvarstyta ir priimtas sprendimas dėl 2187 prieglobsčio prašymų. Trys ketvirtadaliai prašymų buvo atmesti, nesvarstyti arba pagal galiojančias taisykles perduoti kitoms Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybėms narėms.

Įdomu tai, kad nuo 2011 metų Lietuvoje prieglobstį gavo tik vienas Sirijos pilietis, o 30 iš šios šalies kilusių asmenų suteikta papildoma apsauga. Dažniausiai prieglobstis pastaruoju metu suteikiamas Afganistano (21 asmeniui nuo 2011 metų), Rusijos (19) ir Baltarusijos (13) piliečiams, papildoma apsauga – Rusijos (174), Afganistano (153), Ukrainos (56), Baltarusijos (41) piliečiams.

Didžioji dalis galinčių dirbti žmonių sėkmingai dirba. Vyrų daugiausia dirba fizinius darbus statybos srityje elektrikais, stalybininkais, santechnikais, mašinistais, o moterys – valytojomis, indų plovėjomis. Dalis jų turi normalias specialybes, tačiau negali pagal jas dirbti, nes gerai nemoka lietuvių kalbos arba jų kvalifikacija čia nepripažįstama. Tarp pabėgėlių būna ir labai aukštos kvalifikacijos žmonių, inžinierių, ekonomistų.

Pastaraisiais mėnesiais pabėgėlių srautai ir jų paskirstymas po ES šalis tapo aštriausiu ir daugiausia aršių diskusijų sulaukiančiu klausimu. Europos komisija patvirtino planą, pagal kurį į Lietuvą bus perkelti pabėgėliai. Lietuvai pasiūlyta papildomai priglauti 780 asmenų. Mūsų šalis jau yra išipareigojusi priimti 325 pabėgėlius. Lietuvos Respublikos prezidentė teigia, kad Europos Komisijos siūlymas priimti iš viso 1105 pabėgėlius Lietuvai yra priimtinas. Jie bus atrenkami Graikijoje bei Italijoje (ir, potencialiai, Vengrijoje). ES Lietuvai skirs po 6000 eurų už kiekvieną priimtą pabėgėlį, sumoje – virš 7 milijonų eurų. Taip pat, bus apmokamos jų perkėlimo išlaidos (iki 500 eurų). Pirmenybė bus teikiama bėgantiems nuo karo. Kitaip tariant, prieglobsčio prašytojams iš Sirijos, Irako bei Eritrėjos.

Dabar iš ES atvykstantys pabėgėliai „prašoks“ Pabradę ir vyks tiesiai į Ruklą. Migracijos departamento pareigūnai atliks nuodugnią patikrą, kad į Lietuvą patektų tik tie žmonės, kuriems iš tiesų reikia prieglobsčio. Prieš suteikiant prieglobstį bus tikrinama žmogaus tapatybė, ar jis nėra teistas, ar tikrai nukentėjo ir atvyko iš ten, kur sakosi. Tie, kurie atvyks, jau turės leidimą gyventi Lietuvoje. Teigiama, kad pabėgėliai įsikurs būstuose, kuriuos jiems padės išsinuomoti kiekvienoje savivaldybėje paskirti kuratoriai. Savivaldybės taip pat turėtų būti solidarios ir siūlyti turimus būstus, padėti jų ieškant. Kai kurie pabėgėliai šiuo metu gyvena katalikų parapijų bendruomenės namuose, keletą šeimų yra priglaudusi liuteronų bendruomenė.

Kadangi pirmieji ES perkelti pabėgėliai Lietuvoje pasirodys jau šią žiemą, norima surinkti komandą žmonių, galinčių su jais dirbti. Ieškoma tiek norinčių bei galinčių savanoriauti, tiek siekiančių dirbti už atlygį.

9 PRIEDAS. Tiesioginės užsienio investijos Trakų r. sav.

2014 m. pabaigoje TUI Trakų r. sav. siekė 41,59 mln. EUR (0,45 proc. Vilniaus apskrities TUI) ir iš visų apskrities savivaldybių atsiliko nuo Vilniaus m., Vilniaus r., Švenčionių r., Elektrėnų savivaldybių. Lyginant 2010 – 2014 m. laikotarpį, TUI apimtys savivaldybėje sumažėjo 17,46 proc., tuo tarpu šalyje lyginamu laikotarpiu TUI padidėjo 28,25 proc., apskrityje padidėjo 48,40 proc. Lyginamuoju laikotarpiu TUI padidėjo ir daugumoje apskrities savivaldybių, išskyrus Šalčininkų r. sav.

2014 m. pabaigoje vienam savivaldybės gyventojui teko 1 244 EUR TUI – žymiai mažiau nei vidutiniškai šalyje (4 404 EUR) ir apskrityje (11 442 EUR). TUI apimtys, tenkančios vienam gyventojui per 2010 – 2014 m. svyravo tai į didesnę, tai į mažesnę pusę, tačiau lyginant 2010 – 2014 m. laikotarpį TUI sumažėjo 14,91 proc.; šiuo laikotarpiu šalyje ir apskrityje TUI padidėjo atitinkamai 34,02 proc. ir 49,14 proc.

TUI mažėjimą Trakų r. sav. galima sieti su investuotojų persiorientavimu į kitas sritis ir regionus bei atskirų teritorijų skirtingu patrauklumu investuotojams. Išanalizuoti duomenys rodo, kad Trakų r. sav. reikėtų kuo daugiau dėmesio skirti tam, kad būtų skatinamos TUI, gerinama investicinė ir verslo aplinka, kadangi šioje teritorijoje yra didelis verslo potencialas. Kaip atrodo tiesioginės užsienio investicijos eurai ir tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, galima matyti 22 lentelėje.

TUI metų pabaigoje bei TUI, tenkančios vienam gyventojui, 2010 – 2014 m.

Teritorija/ Metai	Tiesioginės užsienio investicijos metų pabaigoje mln. EUR					Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, metų pabaigoje EUR				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	10030,97	11028,93	12100,64	12719,9	12864,83	3286	3672	4072	4321	4404
Vilniaus apskritis	6226,01	6905,03	7779,83	8702,31	9239,59	7672	8582	9649	10796	11442
Elektrėnų sav.	16,47	15,98	19,76	54,35	75,89	657	646	810	2243	3141
Šalčininkų r. sav.	0,45	1,31	0,32	0	0,11	13	33	10	0	3
Širvintų r. sav.	0,34	0,5	0,53	0,64	0,67	19	29	32	39	41
Švenčionių r. sav.	22,26	24,68	27,23	50,3	55,48	796	900	1014	1916	2157
Trakų r. sav.	50,39	46,7	46,18	47,36	41,59	1462	1252	1362	1412	1244
Ukmergės r. sav.	26,92	36,72	35,91	41,13	41,34	668	936	936	1095	1120
Vilniaus m. sav.	5963,02	6592,55	7472,42	8343,68	8851,63	11122	12411	13911	15460	16313
Vilniaus r. sav.	146,16	186,59	177,48	164,87	172,88	1534	1839	1867	1735	1808

Šaltinis: Statistikos departamentas

10 PRIEDAS. Materialinės investicijos Trakų r. sav.

2010 – 2014 m. laikotarpiu MI apimtys Trakų r. sav. didėjo net 65,22 proc. (nuo 32 982 tūkst. EUR iki 54 494 tūkst. EUR), kai tuo tarpu šalyje padidėjo 34,70 proc., o apskrityje 39,21 proc. Trakų r. sav. MI didėjimas buvo sparčiausias visoje apskrityje, panašus didėjimas stebimas dar Švenčionių r. (57,46 proc.) bei Vilniaus m. savivaldybėse (62,58 proc.).

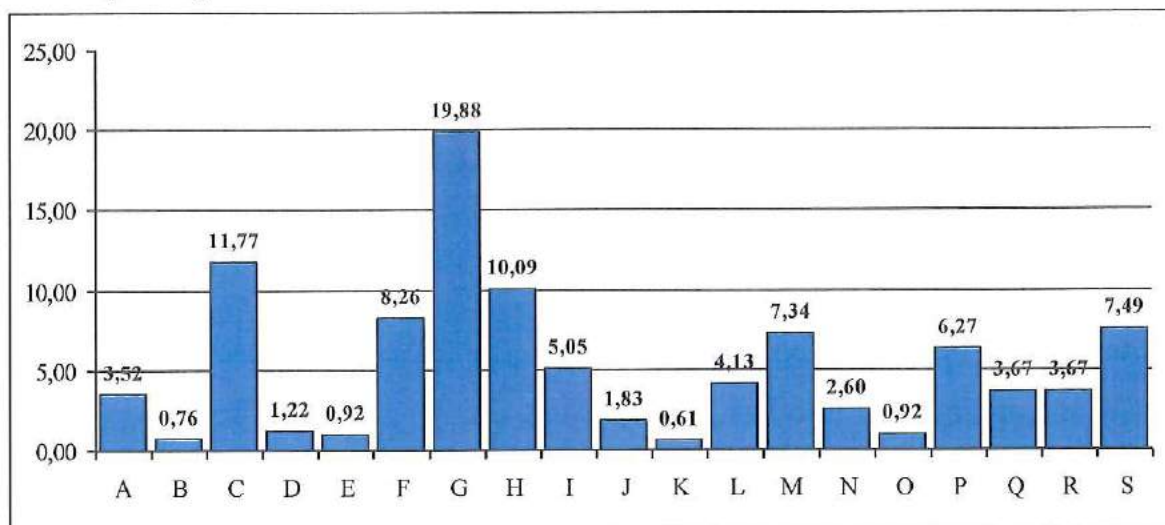
Siekiant palyginti MI apimtis savivaldybėje su šalies ir apskrities rodikliais, tikslinga įvertinti vienam gyventojui tenkančių MI dydį. 2014 m. vienam gyventojui tenkančios MI apimtys Trakų r. sav. siekė 1 627 EUR ir buvo mažesnės nei vidutiniškai šalyje (1 908 EUR) ir apskrityje (2 733 EUR), nors buvo stebimas sparčiausias MI didėjimas (65,22 proc.) 2010 – 2014 m. visoje apskrityje. Tai rodo, kad reikėtų gerinti investicinę aplinką įmonėms, įsikūrusioms savivaldybėje. MI atspindi 23 lentelėje.

MI ir MI, tenkančios vienam gyventojui 2010 – 2014 m.

Teritorija/ Metai	Materialinės investicijos to meto kainomis tūkst. EUR					Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui EUR				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	4153679	5068977	5305553	5933867	5594813	1341	1674	1776	2006	1908
Vilniaus apskritis	1583965	1846942	2156038	2367567	2205040	1937	2284	2675	2937	2733
Elektrėnų sav.	198749	120757	83880	54180	41857	7815	4853	3417	2228	1730
Šalčininkų r. sav.	17028	13221	20355	20260	16178	486	384	600	606	491
Širvintų r. sav.	13404	12914	12425	16420	13408	748	740	728	980	814
Švenčionių r. sav.	15469	26927	26571	28700	24358	546	972	979	1081	937
Trakų r. sav.	32982	42425	43671	49029	54494	950	1236	1282	1454	1627
Ukmergės r. sav.	42416	25821	28473	36503	33112	1031	650	734	962	889
Vilniaus m. sav.	1126968	1415455	1771749	2008253	1832082	2088	2647	3310	3730	3385
Vilniaus r. sav.	136949	189422	168914	154222	189551	1432	1984	1772	1623	1988

Šaltinis: Statistikos departamentas

11 PRIEDAS. Veikiančių ūkio subjektų pagal ekonomines veiklos rūšis struktūra Trakų r. sav., proc., 2015 m. pradžioje

(čia: **A** – Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė; **B** – Kasyba ir karjerų eksploatavimas; **C** – Apdirbamoji gamyba; **D** – Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas; **E** – Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas; **F** – Statyba; **G** – Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas; **H** – Transportas ir saugojimas; **I** – Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla; **J** – Informacija ir ryšiai; **K** – Finansinė ir draudimo veikla; **L** – Nekilnojamojo turto operacijos; **M** – Profesinė, mokslinė ir techninė veikla; **N** – Administracinė ir aptarnavimo veikla; **O** – Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas; **P** – Švietimas; **Q** – Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas; **R** – Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla; **S** – Kita aptarnavimo veikla)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

12 PRIEDAS. 2015 m. lapkričio mėn. didžiausi darbdaviai Trakų r. sav.

1. UAB „Geležinkelio tiesimo centras“, Lentvaris. Įmonės pagrindinė veikla – geležinkelio tiesimas, remontas, techninė priežiūra, dirbo 508 darbuotojai;
2. UAB IDW, Kozelkiškės, Trakų r. Pagrindinė veikla – viešbutis, restoranai, pramogos ir poilsis, dirbo 472 darbuotojai;
3. UAB „Nemuno banga“, Lentvaris. Pagrindinė veikla – tabakas, dirbo 337 darbuotojai;
4. UAB „Gijona“, Lentvaris. Pagrindinė veikla – elektronikos gamyba ir projektavimas, dirbo 106 darbuotojai;
5. UAB „Karališka senoji kibininė“, Trakai. Pagrindinė veikla – kavinės, baras, restoranai, dirbo 183 darbuotojai;
6. UAB „Trakų vandenys“, Trakai. Pagrindinė veikla – vandens ūkis, vandentiekis ir kanalizacija, dirbo 97 darbuotojai;
7. UAB „Gealan Baltic“, Guopstos, Trakų r. Pagrindinė veikla – PVC langų profilių gamyba, prekyba, dirbo 96 darbuotojai;
8. UAB „Trakų kooperacijos prekyba“, Trakai. Pagrindinė veikla – maisto, ūkinių, pramoninių prekių parduotuvės, dirbo 90 darbuotojų;
9. UAB „Inwood“, Lentvaris. Pagrindinė veikla – sofų rėmų gamyba, dirbo 85 darbuotojai;
10. UAB „Altitudė“, Žaizdriai, Trakų r. Pagrindinė veikla – statybos ir remonto darbai, plastikinių langų ir durų gamyba, dirbo 69 darbuotojai.

13 PRIEDAS. 2014 m. Trakų r. sav. gyvenamų ir negyvenamų pastatų statybos ridikliai.

2014 m. Trakų r. sav. buvo pastatyti 38(iš 74 išduotų statybos leidimų) negyvenamieji ir 124 (iš 126 išduotų statybos leidimų) gyvenamieji nauji pastatai. Trakų r. sav. gyvenamųjų pastatų (7,39 proc.) pastatyta daugiau nei daugumoje Vilniaus apskrities savivaldybių, išskyrus Vilniaus m. (53,87 proc.) ir Vilniaus r. (30,69 proc.) savivaldybes. Lyginant 2010 m. su 2014 m. gyvenamųjų pastatų skaičius Trakų r. sav. išaugo net 61,04 proc. ir buvo didesnis nei šalyje (53,71 proc.), apskrityje (40,89 proc.), tačiau neviršijo Elektrėnų sav. (85,71 proc.), kurios pokytis buvo didžiausias. Kalbant apie negyvenamųjų pastatų statybą, jų skaičius 2010 – 2014 m. šalyje sumažėjo 69,74 proc., apskrityje 76,07 proc., Trakų r. sav. 70,99 proc., mažėjimas stebimas visoje Vilniaus apskrityje, išskyrus Šalčininkų r. sav.

**Baigtų statyti naujų gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų skaičius
2010 – 2014 m.**

Teritorija/ Metai	Baigtų statyti naujų gyvenamųjų pastatų skaičius vnt.					Baigtų statyti naujų negyvenamųjų pastatų skaičius vnt.				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	2899	3733	3198	3467	4456	3536	3330	1211	889	1070
Vilniaus apskritis	1191	1197	1164	1365	1678	1103	1418	400	222	264
Elektrėnų sav.	21	34	21	30	39	34	69	20	9	9
Šalčininkų r. sav.	43	29	29	28	45	13	9	8	11	24
Širvintų r. sav.	15	17	11	17	23	13	12	7	7	10
Švenčionių r. sav.	21	25	6	10	11	24	52	8	19	8
Trakų r. sav.	77	91	70	72	124	131	161	75	34	38
Ukmergės r. sav.	15	16	22	18	17	30	8	7	9	10
Vilniaus m. sav.	642	628	603	771	904	545	644	140	68	93
Vilniaus r. sav.	357	357	402	419	515	313	463	135	65	72

Šaltinis: Statistikos departamentas

Lentvario ir Trakų miestų vietos plėtros strategijos rengimas

Projekto tikslas – parengta ir patvirtinta vietos plėtros strategija.

Projektu siekiama spręsti Lentvario ir Trakų miestų problemas, didinti visuomenės ypač ilgalaikių bedarbių, jaunimo ir moterų verslumą, stiprinti vietos gyventojų aktyvumą prisidedant prie visuomenės gerovės.

NORI PRISIDĖTI? Dalyvauk bendruomenės susitikimuose!

- š.m. lapkričio 26 d. 17.30 Trakų Kultūros rūmuose.
- š.m. gruodžio 2 d. 17.30 Lentvario parapijos namuose.

Projekto veiklos:

1. Vietos plėtros strategijos rengimas;
2. Vietos bendruomenės įtraukimas į VPS procesą.

Daugiau informacijos el.p. lentvariovg@gmail.com, mob.:+370618 50972

Projektas "Lentvario ir Trakų miestų vietos plėtros strategijos rengimas"
Projekto kodas Nr. 08.6.1-ESFA-T-909-01-0032 finansuojamas iš Europos socialinio fondo lėšų.

Projekto vykdytojas: Lentvario vietos veiklos grupė.

www.esinvesticijos.lt

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

15 PRIEDAS. Bendruomenės apklausos anketa

PASIŪLYMAI VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VEIKLOMS

VARDAS, PAVARDĖ, ATSTOVAUJAMA ORGANIZACIJA, KONTAKTINIAI DUOMENYS	
VEIKLOS SRITIS	PARAMOS GAVĖJAI
1 priemonė. Bendruomenės inicijuojamos veiklos, skirtos mažinti vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijos gyventojų (toliau – gyventojai) esamą socialinę atskirtį, taip padidinant darbingų gyventojų socialinę integraciją ir (ar) pagerinant jų padėtį darbo rinkoje	
PROJEKTŲ IDĖJOS	
PRELIMINARUS BIUDŽETAS:	
VEIKLOS SRITIS	PARAMOS GAVĖJAI
2 priemonė. Neaktyvių darbingų gyventojų užimtumui didinti skirtų neformalių iniciatyvų įgyvendinimas, siekiant pagerinti šių asmenų padėtį darbo rinkoje	
PROJEKTŲ IDĖJOS	
PRELIMINARUS BIUDŽETAS:	
VEIKLOS SRITIS	PARAMOS GAVĖJAI
3 priemonė. Gyventojų verslumui didinti (t. y., verslo kūrimui ir pradedamo verslo plėtojimui reikalingiems gebėjimams stiprinti) skirtų neformalių iniciatyvų įgyvendinimas	
PROJEKTŲ IDĖJOS	
PRELIMINARUS BIUDŽETAS:	
VEIKLOS SRITIS	PARAMOS GAVĖJAI
4 priemonė. Bendradarbiavimo ir informacijos sklaidos tinklų, reikalingų priemonių 1 – 3 veiklų vykdymui ir rezultatų pasiekimui užtikrinti, kūrimas ir palaikymas	
PROJEKTŲ IDĖJOS	
PRELIMINARUS BIUDŽETAS:	
VEIKLOS SRITIS	PARAMOS GAVĖJAI
5 priemonė. Gyventojų savanoriškos veiklos skatinimas, atlikimo organizavimas ir savanorių mokymas	
PROJEKTŲ IDĖJOS	
PRELIMINARUS BIUDŽETAS:	

Esant poreikiui dėl papildomos informacijos prašome kreiptis į Lentvario miesto vietos veiklos grupę el. paštu lentvariovg@gmail.com arba mob.: +37061850972. Iš anksto dėkojame už bendradarbiavimą!

16 PRIEDAS. Bendroji informacija apie projekto rengimą

<p>1 priemonė. Bendruomenės inicijuojamos veiklos, skirtos mažinti vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijos gyventojų (toliau – gyventojai) esamą socialinę atskirtį, taip padidinant darbingų gyventojų socialinę integraciją ir (ar) pagerinant jų padėtį darbo rinkoje:</p> <p>1.1. bendrųjų socialinių paslaugų (pvz., <i>informavimo, tarpininkavimo, maitinimo, transporto, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo, sociokultūrinių, savipagalbos grupių</i>) ir specialiųjų socialinės priežiūros paslaugų (<i>pagalbos į namus, psichosocialinės ir intensyvios krizių įveikimo pagalbos, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo</i>) socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams teikimas;</p> <p>1.2. informacijos apie įvairiose organizacijose prieinamas socialines paslaugas sklaida socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams ir tarpininkavimas šias paslaugas gaunant;</p>
<p>Tikslinės grupės:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Socialinę atskirtį patiriantys darbingi gyventojai;2. Darbingų gyventojų šeimos nariai, kurie dėl amžiaus, neįgalumo ar kitų priežasčių negali savarankiškai rūpintis asmeniniu gyvenimu ir savarankiškai dalyvauti visuomenės gyvenime.
<p>Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklis.</p> <ol style="list-style-type: none">1. turi siekti Priemonės įgyvendinimo stebėsenos produkto rodiklio „BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes)“2. turi siekti Priemonės įgyvendinimo stebėsenos produkto rodiklio „Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius“;3. turi prisidėti prie Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rezultato rodiklio „Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos bendruomenės nariai) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose“ siekimo;4. turi prisidėti prie bent vieno iš šių Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rezultato pokyčio rodiklių siekimo:5. „BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis darbo rinkoje pagerėjo praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose, dalis“;6. „Darbingi asmenys (vietos bendruomenės nariai), kurių pagerėjo padėtis darbo rinkoje ir (arba) kurie ėmė aktyviau dalyvauti visuomenės gyvenime praėjus 6 mėnesiams po to, kai jo šeimos nariui buvo suteiktos socialinės paslaugos“
<p>Priemonės tinkamos finansuoti išlaidos:</p> <ul style="list-style-type: none">• Patalpų nuomos išlaidos;• Baldų, įrangos ir įrenginių įsigijimo ir nuomos, taip pat tikslinių transporto priemonių nuomos išlaidos;• Kompiuterinės technikos, programinės įrangos įsigijimo ar nuomos;• Trumpalaikio turto įsigijimo ir nuomos išlaidos;• Informacijos sklaidos priemonių išlaidos;• Savanorių išlaidos;• Personalo darbo užmokestis• Personalo kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos;• Projekto veiklų dalyvių kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos;

- Projekto veikloms vykdyti reikalingų transporto priemonių, patalpų eksploatavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos.

Priemonės netinkamos finansuoti išlaidos:

- tikslinėms grupėms skirtų maisto produktų, drabužių, higienos prekių, taip pat paslaugų, susijusių su socialinių paslaugų teikimu, įsigijimo išlaidos.

Priemonės intensyvumas: iki 92,5 proc. Visų tinkamų finansuoti išlaidų

Projekto veiklos	Projektų idėjos
1.1.1. Įvairių bendrųjų socialinių paslaugų teikimas	1) Projektai skirti ... 2) Projektai skirti ...
1.2.1. Informacijos apie socialines paslaugas sklaida	1) Projektai skirti 2) Projektai skirti...

2 priemonė. Neaktyvių darbingų gyventojų užimtumui didinti skirtų neformalių iniciatyvų įgyvendinimas, siekiant pagerinti šių asmenų padėtį darbo rinkoje:

2.1. naujų profesinių įgūdžių įgijimas (neformalus profesinis mokymas; savanoriška veikla (savanorystė), praktinių darbo įgūdžių įgijimas, ugdymas darbo vietoje);

2.2. tarpininkavimas ar kita pagalba (pvz., *profesinis orientavimas, motyvavimas imtis aktyvios veiklos*) įdarbinant, įtraukiant į neformalų švietimą (*įskaitant profesinį mokymą*), savanorišką praktiką, visuomeninę ir (ar) kultūrinę veiklą;

Tikslinės grupės:

1. darbingi neaktyvūs gyventojai

Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklis:

1. turi siekti Priemonės įgyvendinimo stebėsenos produkto rodiklio „BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes)“
2. turi prisidėti prie Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rezultato rodiklio „Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos bendruomenės nariai) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose“ siekimo;
3. gali prisidėti prie Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rezultato rodiklio „Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos bendruomenės nariai) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose“ siekimo;
4. gali siekti Priemonės įgyvendinimo stebėsenos produkto rodiklio „Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius“.

Priemonės tinkamos finansuoti išlaidos:

Kai atliekama projekto veiklų dalyvių **neformalaus profesinio mokymo veikla** tinkamos finansuoti išlaidos yra šios:

- neformalaus profesinio mokymo paslaugų įsigijimo išlaidos;
- mokymo priemonių įsigijimo išlaidos;
- projekto veiklų dalyvių - mokinių kelionės į profesinio mokymo vietą ir atgal išlaidos;
- projekto veiklų dalyvių - mokinių maitinimo išlaidos;
- projekto veiklų dalyvių privalomojo sveikatos tikrinimo ir skiepijimo nuo užkrečiamų ligų, jeigu tai nustatyta darbuotojų saugą ir sveikatą darbe reglamentuojančiuose teisės aktuose, išlaidos;

Kai projekto veiklų dalyviai **atlieka savanorišką veiklą**, tinkamos finansuoti yra savanoriškos veiklos išlaidos:

- savanorių kelionės, maitinimo, pašto, telefono išlaidos; savanoriškai veiklai atlikti reikalingų priemonių, specialių drabužių įsigijimo išlaidos; savanoriškos veiklos sutarties galiojimo laikotarpiui tenkančios draudimo išlaidos ir savanorių skiepavimo ir sveikatos pažymos gavimo išlaidos;

Kai projekto veiklų dalyviai **atlieka praktinių darbo įgūdžių įgijimo ar ugdymo darbo vietoje veiklą**, tinkamos finansuoti išlaidos yra šios:

- darbdavio darbo vietoje patirtos praktinio darbo įgūdžių įgijimo ar ugdymo darbo vietoje organizavimo išlaidos:

1) darbuotojo, kuris darbdavio paskirtas atsakingu už darbo įgūdžių organizavimą, darbo užmokesčio už darbo laiką, tiesiogiai skirtą darbo įgūdžių įgijimo ar ugdymo darbo vietoje organizavimui, dalies kompensavimas ir

2) projekto veiklų dalyviams darbo įgūdžiams įgyti reikalingų darbo priemonių įsigijimo ir nuomos išlaidos.

- projekto veiklų dalyviams reikalingų specialiųjų drabužių įsigijimo išlaidos (kai reikalinga pagal darbo pobūdį);
- projekto veiklų dalyvių skiepavimo ir sveikatos pažymų gavimo išlaidos (kai reikalinga pagal darbo pobūdį).

Kai **atliekama projekto veikla, atitinkanti Priemonės 2.2**, tinkamos finansuoti išlaidos yra šios:

- patalpų nuomos išlaidos
- baldų, kompiuterinės technikos, programinės įrangos įsigijimo ar nuomos išlaidos;
- trumpalaikio turto įsigijimo ir nuomos išlaidos;
- savanorių savanoriškos veiklos, tiesiogiai susijusios su projekto veiklų vykdymu, išlaidos;
- personalo užmokesčio ir susijusių darbdavio įsipareigojimų išlaidos už laiką, dirbtą vykdamas projekto veiklas;
- projekto veikloms vykdyti reikalingų paslaugų įsigijimo išlaidos;
- personalo kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos;
- dalyvių kelionių ir dalyvavimo renginiuose išlaidos;
- patalpų eksploatavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos.

Priemonės intensyvumas: iki 92,5 proc. Visų tinkamų finansuoti išlaidų

Projekto veiklos	Projektų idėjos
2.1. Naujų profesinių įgūdžių skatinimas	1) Projektai skirti 2) Projektai skirti...
2.2. Neformalių iniciatyvų įgyvendinimas tarpininkaujant	1) Projektai skirti 2) Projektai skirti...

3 priemonė. Gyventojų verslumui didinti (t. y., verslo kūrimui ir pradedamo verslo plėtojimui reikalingiems gebėjimams stiprinti) skirtų neformalių iniciatyvų įgyvendinimas, siekiant pagerinti darbingų vietos veiklos grupės teritorijos gyventojų padėtį darbo rinkoje (pvz., besikuriančio verslo (įskaitant savarankišką veiklą pradedančius asmenis) konsultavimas; pagalba

randant tiekėjus, klientus; mentorystė „verslas verslui“, teikiant konsultacijas konkretaus verslo kūrimo ir plėtros klausimais);

Tikslinės grupės:

1. darbingi neaktyvūs gyventojai;
2. vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijos gyventojai - verslininkai, kurie yra pradėję vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje vykdyti ūkinę komercinę veiklą ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki paraiškos dėl projekto finansavimo pateikimo įgyvendinančiajai institucijai dienos;
3. ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki paraiškos dėl projekto finansavimo pateikimo įgyvendinančiajai institucijai dienos Juridinių asmenų registre įregistruotų ir ūkinę komercinę veiklą vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje vykdančių įmonių darbuotojai ir valdymo organų atstovai.

Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklis:

1. turi siekti Priemonės įgyvendinimo stebėsenos produkto rodiklio „BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes)“
2. turi prisidėti prie Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rezultato rodiklio „BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis darbo rinkoje pagerėjo praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose, dalis“ siekimo;
3. gali prisidėti prie Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rezultato rodiklio „Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos bendruomenės nariai) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose“ siekimo;
4. gali siekti Priemonės įgyvendinimo stebėsenos produkto rodiklio „Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius“.

Priemonės tinkamos finansuoti išlaidos:

1. patalpų nuomos;
2. baldų, kompiuterinės technikos, programinės įrangos įsigijimo ar nuomos išlaidos;
3. trumpalaikio turto įsigijimo ir nuomos išlaidos;
4. savanorių savanoriškos veiklos išlaidos (savanorių kelionių, maitinimo, pašto, telefono išlaidos; savanoriškai veiklai atlikti reikalingų priemonių, specialių drabužių įsigijimo išlaidos; savanoriškos veiklos sutarties galiojimo laikotarpiui tenkančios draudimo išlaidos ir savanorių skiepėjimo ir sveikatos pažymos gavimo išlaidos (kai reikalinga pagal savanoriškos veiklos pobūdį);
5. personalo darbo užmokesčio ir susijusių darbdavio įsipareigojimų išlaidos bei atlygio projekto veiklas vykdančioms fiziniams asmenims pagal paslaugų (civilines), autorines ar kitas sutartis išlaidos;
6. projekto veikloms vykdyti reikalingų paslaugų įsigijimo išlaidos;
7. personalo kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos;
8. svečio iš užsienio kelionių ir apgyvendinimo išlaidos;
9. projekto veiklose dalyvaujančių asmenų darbo užmokesčio, apskaičiuoto ir išmokėto už darbo laiką, kurio metu darbuotojai dalyvavo projekto veiklose, ir susijusių darbdavio įsipareigojimų išlaidos (šios išlaidos yra tinkamos tik kaip projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) nuosavas įnašas).
10. projekto veiklų dalyvių kelionių ir dalyvavimo renginiuose išlaidos;

11. projekto veikloms vykdyti reikalingų patalpų eksploatavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos.	
Priemonės intensyvumas: iki 92,5 proc. Visų tinkamų finansuoti išlaidų	
Projekto veiklos	Projektų idėjos
3.1.1. verslumo skatinimo iniciatyvos	1) Projektai skirti ... 2) Projektai skirti ...
3.1.2. verslumą skatinantys mokymai	1) Projektai skirti ... 2) Projektai skirti ...
3.1.3. Konsultacijų teikimas skirtos gyventojų verslumui didinti	1) Projektai skirti ... 2) Projektai skirti ...
4 priemonė. Bendradarbiavimo ir informacijos sklaidos tinklų, reikalingų priemonių 1 – 3 veiklų vykdymui ir rezultatų pasiekimui užtikrinti, kūrimas ir palaikymas (įskaitant bendradarbiavimą su kitų miestų, kaimo vietovių, žuvininkystės regionų vietos veiklos grupėmis);	
Tikslinės grupės:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijos gyventojai; 2. vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje ir besiribojančiose teritorijose ūkinę komercinę veiklą vykdančios verslininkai ir savarankiškai dirbantys asmenys; 3. vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje ir besiribojančiose teritorijose veiklą vykdančių juridinių asmenų darbuotojai ir valdymo organų atstovai. 	
Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklis:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. turi siekti Priemonės įgyvendinimo stebėsenos produkto rodiklio „BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes)“ 2. turi siekti Priemonės įgyvendinimo stebėsenos produkto rodiklio „Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius“ 3. gali prisidėti prie i Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rezultato rodiklio „Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos bendruomenės nariai) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose“ siekimo. 	
Priemonės tinkamos finansuoti išlaidos:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. patalpų nuomos išlaidos; 2. baldų, kompiuterinės technikos, programinės įrangos įsigijimo ar nuomos išlaidos; 3. mokymo ir ugdymo priemonių bei kito projekto veikloms vykdyti reikalingo trumpalaikio turto įsigijimo ir nuomos išlaidos; 4. informacijos sklaidos priemonių rengimo ir vykdymo išlaidos; 5. projekto veiklas vykdančių savanorių savanoriškos veiklos išlaidos: savanorių kelionių, maitinimo, pašto, telefono išlaidos; savanoriškai veiklai atlikti reikalingų priemonių, specialių drabužių įsigijimo išlaidos; savanoriškos veiklos sutarties galiojimo laikotarpiui tenkančios draudimo išlaidos ir savanorių skiepavimo ir sveikatos pažymos gavimo išlaidos; 6. personalo (t. y. projekto vykdytojo ir partnerio organizacijos darbuotojų) darbo užmokesčio ir susijusių darbdavio įsipareigojimų išlaidos; 7. projekto veikloms vykdyti reikalingų paslaugų įsigijimo išlaidos; 8. personalo (t. y. projekto vykdytojo ir partnerio organizacijos darbuotojų) kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos; 9. projekto veiklų dalyvių darbo užmokesčio ir susijusių darbdavio įsipareigojimų išlaidos; 10. projekto veiklų dalyvių kelionių ir dalyvavimo renginiuose išlaidos; 	

11. patalpų eksploatavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos.	
Priemonės intensyvumas: iki 92,5 proc. Visų tinkamų finansuoti išlaidų	
Projekto veiklos	Projektų idėjos
4.1. Bendradarbiavimo ir sklaidos tinklų kūrimas	1) Projektai skirti ... 2) Projektai skirti ...
4.2. Mokymai skirti bendradarbiavimui ir sklaidos tinklų kūrimui	1) Projektai skirti ... 2) Projektai skirti ...
5 priemonė. Gyventojų savanoriškos veiklos skatinimas, atlikimo organizavimas ir savanorių mokymas (remiama tik kartu su priemonių 1 - 4 veiklomis)	
Tikslinės grupės:	
1. vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijos gyventojai.	
Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklis:	
1. turi siekti Priemonės įgyvendinimo stebėsenos produkto rodiklio „BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes)“	
2. turi siekti Priemonės įgyvendinimo stebėsenos produkto rodiklio „Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius“;	
3. gali prisidėti prie i Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rezultato rodiklio „Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos bendruomenės nariai) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose“ siekimo.	
Priemonės tinkamos finansuoti išlaidos:	
1. patalpų nuomos išlaidos;	
2. baldų, kompiuterinės technikos, programinės įrangos įsigijimo ar nuomos išlaidos;	
3. mokymo ir ugdymo priemonių bei kito projekto veikloms vykdyti reikalingo trumpalaikio turto įsigijimo ir nuomos išlaidos;	
4. informacijos sklaidos priemonių rengimo ir vykdymo išlaidos;	
5. projekto veiklas vykdančių savanorių savanoriškos veiklos išlaidos: savanorių kelionių, maitinimo, pašto, telefono išlaidos; savanoriškai veiklai atlikti reikalingų priemonių, specialių drabužių įsigijimo išlaidos; savanoriškos veiklos sutarties galiojimo laikotarpiui tenkančios draudimo išlaidos ir savanorių skiepijimo ir sveikatos pažymos gavimo išlaidos;	
6. personalo (t. y. projekto vykdytojo ir partnerio organizacijos darbuotojų) darbo užmokesčio ir susijusių darbdavio įsipareigojimų išlaidos;	
7. projekto veikloms vykdyti reikalingų paslaugų įsigijimo išlaidos;	
8. personalo (t. y. projekto vykdytojo ir partnerio organizacijos darbuotojų) kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos;	
9. projekto veiklų dalyvių darbo užmokesčio ir susijusių darbdavio įsipareigojimų išlaidos;	
10. projekto veiklų dalyvių kelionių ir dalyvavimo renginiuose išlaidos;	
11. patalpų eksploatavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos.	
Priemonės intensyvumas: iki 92,5 proc. Visų tinkamų finansuoti išlaidų	
Projekto veiklos	Projektų idėjos
5.1. Savanoriškos veiklos skatinimas	1) Projektai skirti ... 2) Projektai skirti ...
5.2. Savanorių mokymai	1) Projektai skirti ... 2) Projektai skirti ...

5.3. Savanoriškos veiklos atlikimo organizavimas	1) Projektai skirti ... 2) Projektai skirti ...
--	--

NEFINANSUOJAMA:

Lietuvos darbo biržos ir jos teritorinių padalinių, Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir kitų organizacijų įgyvendinami užimtumui didinti skirti veiksmai, kurie finansuojami pagal Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administruojamas priemones Nr. 07.3.1-ESFA-V-401 „Bedarbių integracija į darbo rinką“, Nr. 07.4.1-ESFA-V-404 „Jaunimo užimtumo didinimas“ ir Nr. 07.3.1-ESFA-V-402 „Neįgaliųjų profesinė rehabilitacija“;

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento, viešosios įstaigos Romų visuomenės centro, Lietuvos čigonų bendrijos „Čigonų laužas“, Lietuvos romų bendruomenės, Romų integracijos namų, Romų integracijos centro ir (ar) Lietuvos čigonų bendrijos „Čigonų laužas“ Šalčininkų skyriaus ir kitų organizacijų įgyvendinami socialinei atskirčiai mažinti skirti veiksmai, kurie finansuojami pagal Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administruojamas priemones Nr. 08.3.1-ESFA-V-411 „Asmenų, priklausomų nuo psichoaktyviųjų medžiagų, socialinė integracija“, Nr. 08.3.1-ESFA-V-412 „Romų socialinė integracija“, Nr. 08.3.1-ESFA-K-413 „Socialinės rizikos asmenų integracija į darbo rinką“, Nr. 08.3.2-ESFA-V-415 „54+“, Nr. 08.4.1-ESFA-K-416 „Kompleksinės paslaugos šeimai“ ir Nr. 08.4.1-ESFA-V-420 „Socialinių paslaugų teikimas epilepsija sergantiems asmenims“;

Įmonių ir fizinių asmenų, gavusių paskolą pagal Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administruojamą priemonę Nr. NR. 07.3.3-FM-F-424 „Verslumo skatinimas 2014-2020“, konsultavimas verslo plano parengimo ir įgyvendinimo klausimais.

2015 m. lapkričio 20 d. Nr. 46 (889)

Lentvario miesto puslapis

17 PRIEDAS. Straipsnis vietinėje spaudoje

Lentvario miesto vietos veiklos grupė kviečia Lentvario ir Trakų miestų bendruomenes į susitikimus

Lentvario miesto vietos grupė (toliau – VVG) nuo 2014 m. liepos mėn. pagrindinis tikslas – organizuoti ir įgyvendinti kitas nevyriausybinės erdvės, verslo atstovus bei juridinius asmenis, kurie rūpinasi Lentvario miesto plėtra. VVG numatė rengti susitikimus ir Trakų miestų strategija siekiama neverti bendruomenės, bet ir stiprinti jos talpumus, apilokos bei jos pranašumus. Šios strategijos turėtų atstovų veiklos, skirtos atskirti mažinti socialines ir ekonominis iššūkius bei bendruomenės rėmiančių su socialinės

rizikos asmenimis, mokymais, informacijos sklaida tikslinių grupių asmenims apie įvairios organizacijose prieinamas socialines paslaugas ir tarpininkavimas teikiant šias paslaugas; pagalba namuose; savipagalbos grupių steigimas ir kt.; kūrėja paremtas partnerystės tarp bendruomenės narių, menininkų ir kultūros institucijų, kurių metu sprendžiamos ir neaktyvūs asmenims gyti nauji profesiniai iššūkiai, įtraukiant juos į visuomeninę veiklą (įskaitant neformalųjį švietimą, kultūrinę veiklą, savanorystę) ir tarpininkaujant idėjinant (bendradarbiaujant su teritorijoje veikiančiais verslais ir vietos valdžia).

Rėmiamos bus ir neformalus versluma skatinančios iniciatyvos (pavyzdžiui, mentorystė, tarpininkavimas, konsultacijos besikurančiam verslui ar individuali veikla pradėantiems as-

menims), bendradarbiavimo ir informacijos sklaidos tinklų kūrimas (įskaitant bendradarbiavimą su kaimo vietovių vietos veiklos grupėmis).

Projekto pavadinimas „Lentvario ir Trakų miestų vietos plėtros strategijos rengimas“. Veiksnių programos priemonės paraiškios kodas 08.6.1-ESFA-T909-01-0032. Projektas finansuojamas iš Vidurio Europos Sąjungos struktūrinės paramos programų įgyvendinimo užtikrinimas“

Galimi paraiškėjai gauti paramą yra miesto VVG, kurią sudaro toje gyvenamojoje vietovėje veikla vykdančios trijų šalių – bendruomeninės ir (ar) kitos nevyriausybinės organizacijos, asociacijos verslo struktūros ir (ar) įmonės, savivaldybės tarnybos arba savivaldybių tarnybos.

Pradome bendruomenes aktyviai prisidėti prie vietos plė-

ros strategijos rengimo teikiant pasiūlymus galimoms strategijos veikloms.

Pasitikimus pastoviai teikti iki 8. m. lapkričio 30 d. el. paštu lentvariovg@gmail.com, papildoma informacija teikiama tel. +370 618 50972.

Susitikimai numatyti: 5 m. lapkričio 26 d. 17.30 Trakų Kultūros rūmai, adresu Vytauto g. 69, Trakai.

5 m. gruodžio 2 d. 17.30 Lentvario parapilios namai, adresu bažnyčios g. 18, Lentvaris.

Pradome registruoti susitikimus el. paštu lentvariovg@gmail.com

604-1121

Ugnis ir švelna

„Sąjoniškė“ pyko šlovą švėrė

Valkų lopšelio darželės „Sąjoniškė“ administracija ir švelni organizavo šlovų švėrė, tuo pačiu metu ugnies svėrė šlovėje ir, aišku, gyvenime. Prieš šlovant įgnatū įgnatū šlovė. Aštrū salėje vyko nedidelis mažųjų Lentvario piliečių koncertas, kuriame vadovavo grupių sukūrėjos. Klėme buvo sukurtas lapšėdėjų laisvė, į dangų išlytė šlovė lapšėdėjų šlovė balonėliai, grojo muzika. Tėvus ir vaikus ligam pamalėno švėrė muotėlika, kuriuos regis, užteko visam savajam laikui.

Lietuvos partizanai

Jis yra pakuotinis trenirinis Lentvaris. Tai – Kostas Zubauskas (nuotraukos). Apie tai mes dar kartą prisimoms.

Ju metai kaip į Račkėnų kapinyną žemę atgule poetas ir Lietuvos partizanais Stany Kuodzevičius, stalinizmas ir Stanislav Budina, palikau mus šlovė Lietuva. Mielai bendruomenė su didžiu gerbiumu Kostu, pasižymėję duoko klėta atminimui ir kultūrai prohi. O ir valstybės supatūti.

Josna POCEPAVIČIUS
Aukštųjų mūst.

Biokuro katilinė mažina šilumos kainas

Šilumos ūkyje teigiamai pasirodė. Trakų rajono savivaldybės metų pastangos modernizuoti katilines, pritaikant pažangius šilumos šaltinius ir biokuro katilines energiją, yra įgyvendinta šilumos ūkyje pertvarka. Džiugina šilumos vartotojų, ypač patalpininkus, kuriems mokėtinai už šilumą paslaugas atima didžiausią dalį gaunamos pensijos.

„Trakuose – are katilinė“

Trakų gyventojams, nuo senosios pradžios, rekonstruota katilinė ir kūrėmama katilinė irkieta kūrėmū biokuro katilinėje gamybos procesas ir automatizuotam tamje tik vienas

„Trakų šilumos rektorius Kestutis sako, kad Senųjų ir rekonstrukcija „kietas euras, iš kurių Europos struktūrinė parama, o likusi

dažis bendrovės „Trakų šilumos tinklai“ lėšas.

Biokuro katilinėje dviejų katilų galia sumažinama – 1,15 megavatu. Katilų galia sumažinama padidinta sumontuotas ekonomizeris. K. Kasparavičius sako, kad Senųjų Trakų gyventojai praėjusį šildymo sezoną už 1 kWh privalejo mokėti 8,2 euro/ct, o panaudojus biokuro katilą, mokėtinis už šilumą sumažėjo 27 procentais.

Dauguma katilinių naudoja biokurą

Bendrovei „Trakų šilumos tinklai“ priklausančios Aukštųjų ir Rudūkių miestelių

Bendrovės „Trakų šilumos tinklai“ direktorius K. Kasparavičius

katilinė taip pat pritaikytos biokuro katilinė „Trakų šilumos tinklams“ priklauso ir mažesnės katilinės. Šiluminė energija tiekiančios atskiri mokykloms, poliklinikoms, vaikų darželiams ir kitoms savivaldybės įstaigoms. Energingo šilumos ūkyje pertvarkytoje, K. Kasparavičius pastangomis, iš atnaujintose „Trakų šilumos tinklams“ priklausančių katilinių, keturiolikis naudoja biokurą, likusios suskystintą dują arba skemė anglies granules.

Nuo 2015 m. lapkričio 1 d. bendrovė „Trakų šilumos tinklai“ taikys šias šilumos vienuolikos kainas (be PVM):

- Aukštųjų katilinė – 6,05 euro/ct;
- Senųjų Trakų katilinė – 5,98 euro/ct;
- Rudūkių katilinė (Trakų g.) – 7,40 euro/ct;
- Rudūkių senėdėjos katilinė – 6,49 euro/ct.

proc., kitoms vartotojams – 21 proc. pridėtinės vertės mokeskis (PVM).

Rekonstruota ir Lentvario katilinė

Neseniai įsteigta bendrovė „Trakų energija“, nuomojanti Lentvario ir Trakų miestų katilines, taip pat rūpinasi šilumos ūkyje modernizavimu ir gamina šilumos šaltinių mažinimą. Praėjusiais metais, kai Lentvario katilinė pagal nuomos sutartį dar priklausė bendrovei „Priešų energija“ buvo atlikta šios katilinės rekonstrukcija ir sumontuotas 5 megavatu biokuro katilinis. Rekonstruota Lentvario miesto katilinė pritaikyta kūrėmū dėjimais ir biokuro. Katilinės

pertvarkymas lentvarikiams mokėtinai už šilumą sumažino apie 13 procentų. Už šiu metų spalio mėnesį Trakų ir Lentvario miesto gyventojai už šiluminę energiją mokėjo 7,14 euro/ct už 1 kWh (be PVM).

Trakų katilinė kol kas naudoja gamtinis dujas. Planuojama katilinė pertvarkyti, jeigu bus gauta ES struktūrinių fondų lėšos.

Šilumos traukimas pakeičia ir nuo gyventojų

K. Kasparavičius daug nuveikė ir renovuoti daugiabučių namus, nus bendrovė „Trakų šilumos tinklai“ administruoja daugiabučių namų renovavimą Trakuose. Jo iniciatyva renovuotas pirmasis namas ne tik ponia Aukštadvaris, bet ir skėmė kitų daugiabučių namų gyventojus ryžtis tolėsi naujovės įgyvendinti.

Paklaustas ar po namo rekonstrukcijos sumažėjo šilumos suvartojimas, K. Kasparavičius sako, kad rekonstruoto namo Aukštadvaris, Vilniaus gatvėje Nr. 34 šilumos suvartojimas už šiu metų spalio mėnesį sumažėjo 57 proc. Palyginus su šlovė miestėlyje, Skėmės g. 1a, esančių namuose suvartojama šiluminės energijos suvartojama 52 proc. mažiau, o palyginus su senos statybos daugiabučių namu, esančiu Technikumų gatvėje Nr. 7, suvartojama šiluminės energijos 73 proc. mažiau.

Trakų rajone jau yra renovuoti daugiabučių namai

